

Naša zlata Tina!

Zimske olimpijske igre 2014 v Sočiju

Uvodnik

Iva Koršič

Komu koristi?

Ker že dolgo vrsto let spremljam gledališko dogajanje v našem prostoru, ki ga seveda zaznamujejo - poleg predstav zagnanih in zelo priljubljenih ljubiteljskih gledaliških skupin - stvaritve Slovenskega stalnega gledališča Trst, o katerem večkrat slišimo, da je najpomembnejša ustanova v naši slovenski narodni skupnosti, mi ni vseeno, kakšno ozračje veje v njem. Na naše gledališče sem pač navezana, ker imam čudovite spomine nanj že iz otroških let, ko sem kot drobcena deklica očarano gledala takrat razkošne - vsaj jaz sem imela tak vtis -, otroške predstave, ki so znale tako prijetno nagovarjati male gledalce; v njih so čudovito oživele znane pravljice iz klasične literature. Potem pa sem v njegovih odskih uprizoritvah polagoma odkrivala dramska dela iz domače in svetovne zakladnice in se ob predstavah zmeraj bolj navezovala na odsko umetnost. Tudi sedaj, ko me srce vleče v sosednji novogoriški gledališki hram, mi ni vseeno, kaj se dogaja v našem gledališču, na odru katerega je nastopala cela vrsta čudovitih, polnokrvnih igralcev, ki so pustili markanten pečat v gledališki zgodovini na Slovenskem, kot npr. prva dama slovenskega gledališča Štefka Drolčeva ali Aleksander Valič. Kot marsikateri drug dolgoletni abonent SSG, ki bi si rad le mirno ogledoval in kritično presojal, kar ponuja letošnja sezona, sem osuplo spremljala polemike, ki so se v zadnjih mesecih vrstile okrog imenovanja novega umetniškega vodje, pa tudi ob volitvah novega Upravnega sveta SSG. Pri tem sem se zaman spraševala, čemu in komu služijo ti zdratarski prepiri. Gledališče brez umetniškega vodje je kot barka brez krmarja, zato bi bilo najbolj smiselno, da bi pristojni takoj poskrbeli, da bi se ta zadeva čim prej rešila, mimo simpatij ali antipatij, v dobrobit gledališča. Umetniški vodja mora biti, po mojem, vsaj nekaj časa pri krmilu, saj drugače ne more uresničiti daljno-

sežnega načrta, ki si ga je zastavil ob svojih umetniških izbirah in vizijah. Sezona se pač načrtuje eno leto ali več pred njeno izvedbo. To pa ne pomeni samo iskati zanimivih, dobrih tekstov, ampak tudi primernih režiserjev, ki seveda niso vedno in kadarkoli na razpolago. O tem, če so bile izbire in vizije umetniškega vodje primerne ali ne, bosta itak pokazala čas in umetniški razvoj gledališča. Mislim, da je v ozračju, ki ga prevevajo polemike, ustvarjalno delo igralcev nekako ovirano, saj jim zdrahe v vodilnih krogih ne dopuščajo sproščeno in svobodno se osredotočati na odsko postavitev. Prej ali slej se taka trmoglava kreganja izkažejo za jalova, saj pravzaprav ne koristijo nikomur, še najmanj gledališču, za katerega gre kar precej finančnih sredstev - kot zmeraj slišimo -, namenjenih manjšini, ker je pač poklicna ustanova. Take nerodovitne polemike tudi ne prinašajo več gledalcev v naše dvorane, morda je prav nasprotno. V Gorici se tudi v letošnji sezoni namreč precej klavrno izrisuje pogled na prazne sedeže na abonmajskih predstavah SSG - bolj veselo je le, ko večerne predstave (bolj ali manj "prisiljeno") obišejo tudi dijaki. Zakaj je stanje tako, se nihče ne sprašuje. Kljub kar živahni abonmajski kampanji je bil vpis abonmentov skromen. Večinoma so se za abonma odločili že dolgoletni abonenti, ki so nekako čustveno vezani na SSG in se čutijo dolžni podpirati naše gledališče, čeprav se zmeraj ne strinjajo z umetniškimi izbirami. Zadovoljiti širši krog gledalcev je namreč zelo težko. Ti se še zmeraj mnogo bolj ogrevajo za predstave ljubiteljskih gledaliških skupin, ki so jim očitno bliže in so zadnje čase, vsaj na Goriškem, zmeraj bolj kakovostne. O gledalcih, ki ne prihajajo več v gledališče, bi morala teči živahna beseda v naših zamejskih pristojnih vrstah, namesto da bi sejali na že tako bolj slabo rodovitno polje nepotrebne in vsiljive ljuljke med žito, ki obrodi sad, pa čeprav je bolj skromen in manj kakovosten od tistega, kar smo pričakovali. Namesto, da bi se zaustavljali in se "naslajali" ob polemičnih zdratarskih izbruhih, veselimo se uspehov našega gledališča, če nam je kaj do njega!

Bil je politik, časniki, naš odgovorni urednik

Za vedno je odšel dr. Drago Legiša

Danes, v četrtek, 20. februarja, bomo pokopali v rojstnem Devinu našega dolgoletnega učitelja, odgovornega urednika, politika, javnega upravitelja in izo-

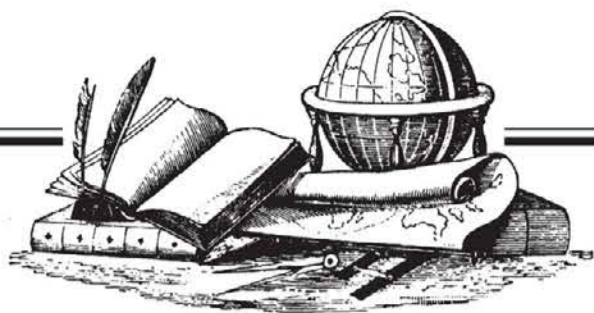
trdo časnikarsko šolo, vemo, da je bil kot urednik zelo zahteven, a tudi pravičen, do zadnje kaplje krvi predan svojemu poklicu in zavezi slovenstvu, bil je tudi eden redkih

Foto DPD

brazenca dr. Draga Legiša, ki je preminil minul teden. Dr. Legiša je bil od ustanovitve do združenja Katoliškega glasa s tržaškim Novim listom urednik Novega lista, kar je postal in bil dolga leta tudi pri Novem glasu. V našem uredništvu ga bomo ohranili v lepem spominu predvsem zaradi vsega, kar nam je dal, saj smo mu hvaležni, da nas je učil časnikarskega poklica, predvsem pa nas je stalno učil in dobesedno priganjal, naj ostanemo zvesti čistemu slovenskemu jeziku, demokratičnim vrednotam in krščanskemu etosu, kot je od nas tudi zahteval, da imamo posluš za socialno šibke, na rob potisnjene. Vedno nam je ponavljal, da moramo biti tudi glas tistih, ki nimajo besede ali pa ne znajo ubesediti tistega, kar znamo mi, vedno nas je nagovarjal k solidarnosti s tistimi, ki so prikrajšani, saj ga je odlikoval socialni čut kot le maloštevilne. Vsi, ki smo hodili v njegovo

prti nas, ki se je zavedal izjemnega pomena kadrovanja v naši sredini. Veliko njegovih učencev, ki so pri Novem listu in Novem glasu postali poklicni časniki, danes dela tako na slovenskem radiu, televiziji kot pri dnevniku. Imel je posluš za mlade sodelavce in pretanjen politični čut, vse je pa bilo vedno podrejeno zavezi slovenstvu in naši narodni skupnosti v Italiji, širše slovenskemu narodu. Njegova trditev, da smo v tem prostoru za druge lahko zanimivi le, če smo Slovenci, in da moramo prav zato časniki gojiti čist, lep slovenski jezik, velja še danes. Hčerka Alenki in Vidi z družino ter ostalim sorodnikom izrekamo občuteno sožalje, želimo pa si, da bi naš šef užival pri Pravičnem zasluženem plačilo za vse dobro, ki ga je v življenju storil. Ohranili ga bomo v lepem in trajnem spominu!

Tiskovno sporočilo Slovenske skupnosti

Zaskrbljenost SSk ob dogodkih v naši sredini

Slovenska skupnost sprejema v vednost razplet dogajanja v SSG z veliko zaskrbljenostjo. Ob spoštovanju legitimnih izbir krovnih organizacij je treba poudariti, da je imenovanje novega predsednika SSG spremljal dogodek, ki bi lahko imel zelo negativne posledice za samostojnost naše skupnosti in njenih ustanov, zlasti še kulturnih. Statut SSG določa, da predsednika predlagajo tri slovenske ustanove, ki so članice skupščine SSG, se pravi SKGZ, SSO in Društvo slovensko gledališče. Ostale članice, se pravi javne ustanove (Dežela FJK, Pokrajina Trst in Občina Trst), pa naj bi predlog sprejele v vednost in ga torej potrdile. Tovrstno pravilo sloni na načelu, da je treba zagotoviti neodvisnost slovenskih ustanov pred pro tempore politično sliko krajevnih uprav, saj bi lahko ta bila tudi negativno opredeljena. Žal se trem slovenskim organizacijam ni uspelo dogovoriti za skupnega predsednika in poraja se utemeljen sum, da je kdo na to tudi stavil. Nesložnosti treh slovenskih članov je sledilo tolmačenje s strani predstavnikov krajevnih uprav, ki je tehtnico konsenza večinsko prevesilo na kandidatko SKGZ. Glas javnih uprav je tako bil odločilen in presekal je vsako možnost iskanja dogovora med tremi slovenskimi člani. SKGZ se je očitno odločila, da težavnejše iskanje soglasja med Slovenci zamenja s poceni lobiranjem pri trenutnih političnih prijateljih v javnih ustanovah, kar predstavlja prvi tak precedens, ki zahteva pojasnila. Preseneča tudi, da

je SKGZ kar naenkrat zahtevala 'rotacijo' predsedniške funkcije v SSG že po enem mandatu, ko pa jo prav nič ne moti, da za krmilom Glasbene matice, Narodne in Studijske knjižnice, Zadruga Primorski dnevnik, njenega založniškega podjetja Dzp-Prae in dolgo bi lahko še naštevali po več mandatov nemoteno sedijo več ali manj isti ljudje. Da ne govorimo o ustanovah bolj gospodarskega značaja, kjer kljub določeni stabilnosti v vodstvenem kadru že dalj časa kar zaznavno poka po vseh šivih: družba Dom prodaja nepremičnine, ki jih je podedovala od boljših časov, Tržaška knjigarna je v likvidaciji, Kmečka zveza se seli v nove prostore zaradi previsoke najemnine (družba Dom), zgodovinski tiskarni v Montecchijevi ulici grozi zaprtje ali prodaja itd. Tudi o uspehih goriške finančne družbe je dalj časa žal slišati bolj malo. Ali se vse to spreminja v revanšo na področju kulturnih ustanov? SSK ocenjuje dogodek v SSG kot hudo nespoštovanje neodvisnosti kulturnih ustanov naše narodne skupnosti ter dinamik in dogovarjanj, za katere morajo biti v prvi vrsti pristojne manjšinske ustanove. Vodstvo SKGZ je že več dni pred občnim zborom SSG postalo gluho na vsako vabilo k dogovarjanju in je naposled le sporočilo ime svoje kandidatke. Nesprejemljivo je pri vsem tem tudi zadržanje Društva slovensko gledališče, ki je nastalo kot odraz obeh krovnih organizacij, saj je njegov predsednik Adriano Sossi, član SKGZ in upravitelj

v njenih podjetjih, milo rečeno potegnil le z eno. Sprašujemo se, kdaj so statutarne organi Društva o tem sklepali, kdaj je imelo društvo svoj zadnji občni zbor in kdaj zadnjo sejo upravnega odbora. Vprašanja so seveda retorična. Ni pa retorično dejstvo, da je finančne tegobe Društva prav pred meseci rešila Dežela z mastnim prispevkom, brez katerega bi Društvo niti ne sedelo za mizo skupščine SSG. Pri SSK se zato sprašujemo, ali bo razkazovanje mišic v senci političnih botrov postalo za SKGZ praksa za reševanje nesoglasij med krovnicima organizacijama. Tokrat je šlo tako in razplet gotovo ne bo koristil ugledu in tudi ne podpori našemu gledališču, ki bi, nasprotno, še kako potrebovalo usklajeno in odgovorno nastopanje vseh komponent naše narodne skupnosti. Radi bi verjeli, da je šlo le za spodrsnjaj, ki ga le kot takega lahko presežemo. Žaljenje in obrekovanje predsednika SSO pa žal kaže prav nasprotno. Zanimivo je tudi, da se nihče ni čutil dolžan zahvaliti se dosedanji predsednici, ki je tri leta požrtvovalno, strokovno in nesebično vodila gledališče. Naj bo zato vsaj slovenski stranki dovoljeno, da se ji zahvali in po svoje tudi opraviči za tragikomedijo, ki ni bila vredna odra slovenske narodne skupnosti v Italiji. Stranka Slovenska skupnost ponuja sodelovanje in odkrito ter pošteno dogovarjanje, kar pa zahteva enako naravnane sogovornike. Hočemo verjeti, da jih ne bomo pogrešali.

Trst, 12. februar 2014
SSk - Slovenska skupnost
Deželno tajništvo

Novi goriški prefekt Vittorio Zappalorto je ob nastopu svojega mandata začel spoznavne obiske pri krajevnih, seveda tudi slovenskih ustanovah. Tako se je v torek, 18. februarja, mudil v prostorih slovenskih organizacij na Travniku in se srečal s predstavnikoma Katoliškega tiskovnega društva, Zadruga Goriška Mohorjeva, tednika Novi glas in Goriške Mohorjeve družbe. V spremstvu goriškega pokrajinskega predsednika SSO Walterja Bandlja je obiskal tudi sedeže goriških članic SSO na Drevoredu 20. septembra, kjer so tudi KC Lojze Bratuž in druge organizacije, ter se seznanil z njihovim delovanjem. Poleg tega se je ustavil v Mladinskem domu in Zavodu Sv. Družine. Prejšnji četrtek, 13. februarja, pa je v vladni palači na Travniku prijazno sprejel člane goriškega uredništva Novega glasa (na sliki spodaj).

Tiskovno sporočilo SSO bo zamrznil sodelovanje v UO SSG

Izvršni odbor Sveta slovenskih organizacij, ki je zasedal v sredo, 12. februarja, v Trstu, je opravil temeljito analizo o poteku dogodkov v Slovenskem stalnem gledališču, ki so zadevali izvolitev novega upravnega odbora in predsednika. V zvezi s tem so člani izvršnega odbora ocenili, da je zaradi izkrivljenega načina poročanja potrebno posredovati javnosti nekatera temeljna pojasnila. Vsi člani izvršnega odbora potrjujejo, da je Svet slovenskih organizacij v preteklosti veliko časa in energij namenil reševanju finančnih in upravnih težav Slovenskega stalnega gledališča. To je storil iz prepričanja, da je in bo ta ustanova nezamenljiv temelj za celotno našo narodno skupnost pri ohranjanju ter razvijanju slovenske zavesti, jezika in kulture. V to danes še vedno prepričano verjamemo. Izvršni odbor SSO izreka svoje- mu deželnemu predsedniku vso

solidarnost in bližino ob dejstvu, da je bil preko medijev v zvezi s svojim prizadevanjem pri reševanju SSG postavljen v napačno luč. Odločno obsoja in zavrača sramoten in nizkoten napad preko žaljivega pisma, ki si ga je uredništvo Primorskega dnevnika upalo objaviti brez slehernega dopolnila in v katerem je bil predsednik označen kot šovinist ter desničar. Predsedniku Dragu Štoki pa se nasprotno priznava temeljna vloga, da je danes SSG sploh še pri življenju in ne v kakšnem stečajnem postopku, kot se je to dogajalo pred tremi leti. Njegova zasluga pri sestavi in uveljavljanju novega statuta SSG, ki utemeljuje naše gledališče kot produkcijsko gledališče avtohtone narodne skupnosti, je nesporna.

Izvršni odbor SSO se zahvaljuje Maji Lapornik za opravljeno delo v svojstvu predsednice upravnega odbora SSG in ji izreka so-

lidarnost ob krivičnem načinu njene zamenjave na predsedniškem mestu. Ob tej zahvali SSO zavrača vse napade in napolcevanja, ki vse do danes niso konkretno evidentirali hujših napak.

Več na www.noviglas.eu

SSO in SKGZ

Čestitke Ivu Jevnikarju in zahvala Mariju Čuku

Svet slovenskih organizacij je z veseljem in zadoščenjem sprejel novico o imenovanju Iva Jevnikarja za novega glavnega urednika časnikarskega oddelka slovenskega deželne sedeža RAI FJK. Ob tem pomembnem poklicnem dogodku mu izreka iskrene čestitke in voščila za uspešno delo.

Svet slovenskih organizacij se zahvaljuje dosedanjemu glavnemu uredniku Mariju Čuku, ki je do pred kratkim uspešno vodil slovenski časnikarski oddelk deželne RAI pri poročanju o življenju in delovanju slovenske narodne skupnosti v FJK.

Rudi Pavšič v imenu Slovensko kulturno-gospodarske zveze čestita Ivu Jevnikarju ob imenovanju za novega glavnega urednika slovenskega deželne novinarskega oddelka RAI v Trstu ter se zahvaljuje dosedanjemu vodji oddelka Mariju Čuku za opravljeno delo. V prepričanju, da bo novinarski oddelk RAI nadaljeval na poti vsestranskega informiranja o dejavnosti naše in širše deželne in čezmejnne skupnosti, izraža krovna organizacija Slovencev v Italiji željo, da bi tudi programski oddelk uspešno nadaljeval prizadevanja za njegovo popolno avtonomijo.

IVU JEVIKARJU

iskreno čestita

ob imenovanju za glavnega urednika časnikarskega oddelka slovenskega deželne sedeža RAI FJK

UREDNIŠTVO NOVEGA GLASA

SVET SLOVENSkih ORGANIZACIJ

izreka iskrene čestitke

IVU JEVIKARJU

ob imenovanju na mesto glavnega urednika časnikarskega oddelka slovenskega deželne sedeža RAI FJK.

Povejmo na glas

Za več Evrope med Goricama

Če rečemo za več Evrope med Goricama, ne mislimo s tem, da je ideja nove Evrope tukaj manj udeležena kot kje drugje. Pa vendar, izhajajoč iz naših krajev, smo prepričani, da bi se v vsemu sodelovanju in povezovanju med mestoma dalo napraviti več ali celo dosti več. Povod za tovrstno razmišljanje je nedavni dogodek, ko je bil obujen spomin na podiranje ograje na sedanjem Trgu Evrope točno pred desetimi leti, ki sta ga tedaj simbolno in dobesedno opravila župana Vittorio Brancati in Mirko Brulc - tri mesece kasneje je Slovenija postala polnopravna članica Evropske unije. Sedanja župana Ettore Romoli in Matej Arčon pa sta podrla ograjo, ki je na nekdanjem mejnem prehodu na Erjavčevi cesti sekala kolesarsko stezo med mestoma. Ob tem sta oba izjavila, da bi bilo mogoče v minulem desetletju za zblíževanje med Gorico in Novo Gorico storiti mnogo več. Niti najmanjšega dvoma ni, da je nova Evropa za vse njene države in območja enkratna vizija, ki bi jo veljalo z vsemi močmi in neomajnim prepričanjem spremeniti v stvarnost. Nova Evropa nam v prvi vrsti in zares odpira pot v prihodnost, nam to prihodnost omogoča in daje. Pot v prihodnost pomeni, da imaš prihodnost, in ko imaš prihodnost, je večji del tvojih naporov in misli usmerjen v reševanje sedanjih in prihodnjih problemov - to velja tudi za osebno življenje. V nasprotnem primeru, ki ga zelo dobro poznamo, prevladuje preteklost, kar pomeni, da je večji del mojih naporov in misli usmerjen v razreševanje preteklosti, ki je na

ta način seveda nikoli ne morem razrešiti. Tako sta sedanjost in prihodnost posledično deležni premajhne pozornosti in smo zato v odnosu nanju premalo učinkoviti ali celo nemočni, kar pa je že kritično stanje. In za vse nas, se pravi za evropskega človeka, je ukvarjanje s preteklostjo in njeno ohranjanje zelo in preveč značilno in to je v tem času hiba in ne več odlika. Samo en podatek: na prejšnjih evropskih volitvah je bila kar v devetnajstih državah od sedemindvajsetih volilna udeležba nižja od petdeset odstotkov, na Poljskem, v Litvi, Sloveniji in na Hrvaškem pa je znašala komaj dvajset odstotkov ali le nekaj več. Zaradi vsega navedenega se velja za evropsko oza-veščanje zavzeti gotovo mnogo bolj, kot smo se doslej, in to tudi v sodelovanju med dvema Goricama. Vsakršen napredek v tej smeri ne bo le načelne narave, ampak bo razvojno koristen. Po eni strani nam nova Evropa daje možnost, da se slednjič odtrgamo od preteklosti, se pravi tudi od prizadetosti in bolečin ter nekakšnih nepopravnih računov, ki nas očitno še težijo. Po drugi strani pa bomo z močnejšim povezovanjem vsi skupaj dosti uspešnejši v premagovanju ekonomskih težav v času nikakor še ne končane krize in to bo v neposredno korist vsega tukajšnjega prebivalstva, se pravi vseh nas. In v imenu boljših ali vsaj manj slabih življenjskih pogojev ljudi bi se v tej smeri preprosto morali bolj potruditi, vse drugo je zavračanje edine rešilne pri- ložnosti.

Janez Povše

POGOVOR Računalniški umetnik Bogdan Soban

Javnost z veseljem sprejema novo tehniko

Vsredo, 22. januarja, je bila v Galeriji Ars na Travniku v Gorici odprta razstava računalniškega umetnika Bogdana Sobana iz Vrtojbe. Njegova dela, ki nastajajo na računalniku na osnovi njegovih lastnih programov, vzbujajo pozornost tako pri strokovni kot pri laični javnosti. Tokrat je avtor predstavil tudi svoja najnovejša dela, ki so nastala konec leta 2013 in pomenijo znamenit premik v neko novo smer. Na odprtju razstave, ki bo na ogled do konca februarja, se je z avtorjem pogovarjal Jurij Paljk. Avtorjevi odgovori na Paljkova vprašanja so pri prisotnih razkrili vrsto zanimivosti in postopkov, ki jih Soban uporablja, da iz računalnika izvablja podobe, ki se po svojih likovnih atributih lahko primerjajo z deli klasičnih slikarjev. Ta zapis, ki je nastal na osnovi tega pogovora, poskuša v obliki intervjuja povzeti tisto, kar je bilo na odprtju razstave predstavljeno.

Kdaj in kako ste se v življenju srečali z računalništvom?

Po izobrazbi sem sicer diplomiran univerzitetni strojni inženir, ki pa sem se že po nekaj tednih prve zaposlitve na sugestijo delodajalca preusmeril na področje informatike in računalništva. To je bilo davnega leta 1975. Takrat je bila tehnologija čisto drugačna, saj je bil to čas luknjanih kartic in batch terminalov. Naučil sem se programiranja, ki me je izredno prevzele predvsem z vidika, kako se lahko človek pogovarja s strojem, ki zanj opravlja določene naloge. V mislih imam knjigovodsko-računovodske, finančne in proizvodne aplikacije. Velik del svoje poklicne kariere sem tako preživel za tipkovnico in monitorjem.

Kako se vam je porodila ideja, da bi lahko računalnik tudi slikal?

Problemi, s katerimi sem se poklicno ukvarjal, so bili pravzaprav v svojem bistvu eno samo "premetavanje števil" in izračunavanje različnih stanj za potrebe poslovnih procesov. Ob poznavanju sposobnosti in možnosti računalniške tehnologije, ki v nekaterih primerih presega človekovo zmogljivost, sem razmišljal, da bi računalnik tudi kaj ustvarjal in ne samo slepo izvrševal ukaze uporabnika. Proučeval sem človekovo kreativnost in predvsem to, kako pride do nove stvaritve. Usodno je bilo spoznanje, da je nova stvaritev pravzaprav združitev oziroma kombinacija doslej poznanih dejstev v neko novo rešitev, ki predstavlja povsem nekaj novega. Ta zakonitost se je dala aplicirati v računalniku, saj je izredno sposobna posebej pri obdelavi velikih količin informacij v izredno kratkem času. Tako sem začel razvijati programe, ki so preproste geometrijske elemente med seboj kombinirali na neskončno mnogih načinov. Tako so se na ekranu rojevale nepredvidljive in

neponovljive grafične podobe, katerih likovne attribute je določal računalnik. Tako je nastal moj projekt generativne umetnosti, kot v svetu poimenujejo ta kreativni pristop.

Ali lahko na kratko predstavite metodologijo vašega dela?

Postopek poteka v štirih fazah: idejna zasnova, pisanje programa, zagon procesa in selekcija rezultatov. Idejna zasnova pomeni načrtovanje osnovne zamisli z ohlapno definiranimi zahtevami do tega, kaj bo program delal. Pisanje programa je osrednji del kreativnega procesa, pri katerem

Foto DPD

računalnik na grobo opredeli delovanje. Bistveno je predvsem to, koliko svobode mu pustim pri izbiri potrebnih elementov za sliko. Več kot mu dopustim svobode, bolj je ustvarjalen in presega s svojimi stvaritvami. Nesprejemljiva je popolna svoboda ali popolna opredelitev zahtev. Najboljše rezultate dosegam, če mu dopustim pretežno svobodo s svojim manjšim vplivom na končni rezultat. Po uspešnem zagonu programa šele vidim, kakšen tip slik bo ustvarjal. Proces kreacije ponavljam in selecioniram rezultate glede na osebno presojo likovne ustreznosti slike. Izbrane slike se shranijo na trdi disk in kasneje natisnejo na papir ali platno v poljubni velikosti.

Ali pri zasnovi programa že vidite tip slik, ki jih bo le-ta ustvarjal?

Absolutno ne, in prav to je čar tega pristopa. V program naložim obilico matematičnih formul in izrazov, ki na prvi pogled še nič ne pomenijo. Ti izračuni se izvedejo šele ob zagonu programa in definirajo množico vrednosti. Spremenljivke, ki nastopajo v teh formulah, dobivajo vrednosti iz genske kode, ki se ustvarja na začetku programa, in iz vrednosti različnih parametrov tekočega procesa. Šele po vseh teh izračunih, katerih rezultate v nobenem primeru ne morem predvideti, se definira numerična vrednost, ki predstavlja barvo točke na ekranu, ki se trenutno obdeluje. Oblika elementov, ki se pojavijo na sliki, je posledica risanja barvnih točk in se kot tak nikoli ne definira. Tako mi prvi zagon programa pomeni popol-

no presenečenje nad rezultatom. Glede na pridobljene izkušnje lahko potem program v nadaljevanju dodelujem in dopolnujem ter s tem izboljšujem likovnost rezultata.

Med vašimi slikami sta mi na razstavi posebej izstopali dve, ki asociirata na rastlinje v živahnih naravnih barvah. Lahko opišete, kako sta nastali?

Omenjeni dve sliki sta nastali s potapljanjem v tretjo dimenzijo slike, kar mi omogoča fraktalni koncept zgradbe programa. S klijanjem na izbrane lokacije osnovne slike, ki se rojeva na začetku, se potapljam vanjo in iščem zanimive motive, ki se navadno skrivajo v ogromnih globinah. Ko naletim na motiv, ki se me dotakne, ga shranim in "potujem" dalje. Tako lahko znotraj ene slike najdem neskončno slik, ki so med sabo lahko popolnoma različne. Postopek bi lahko enačil s popotnikom, ki potuje po svetu, išče zanimive motive in jih fotografira.

Ali lahko opišete, kako nastajajo druge slike, ki so razstavljene?

V dolgoletni karieri tovrstnega ustvarjanja sem pridobil kar nekaj izkušenj in izoblikoval nekaj tipičnih pristopov h generiranju slik. Če jih naštejemo: potapljanje v sliko, algoritemski pristop, mutacije predhodno generiranih slik, deformacijski in pragmatični pristop. Potapljanje v sliko je prikazano

že zgoraj. Za algoritemski pristop je značilno, da prepušča računalniku popolno svobodo ustvarjanja. Pri razvoju takega programa je predvsem pomembna intuicija pri nalaganju matematičnih izrazov v programske algoritme. Slike, ki tako nastajajo, nimajo nobene medsebojne povezave ne glede barve, forme, strukture, kompozicije ter drugih likovnih atributov. V takih programih navadno obstaja nekaj deset tisoč različnih tipov slik, znotraj istega tipa pa se ista slika nikoli ne ponovi. Metoda mutacij predhodno generiranih slik temelji na uvozu obstoječe slike v program in v njeno mutacijo do popolne neprepoznavnosti. Vsak cikel mutacije ustvari drugačno sliko, ki od uvožene slike ohranja samo barvno paleto. Forme in struktura nove slike so svobodna kreacija programa. Deformacijski pristop je ena mojih novejših metod, ki temelji na naključni deformaciji predhodno generirane slike, ki je navadno sestavljena iz preprostih geometrijskih likov. Bistvo tega pristopa je izredno kratek, a učinkovit deformacijski algoritem, ki sliko v večstopenjskih prehodih popolnoma spremeni. Ena in ista slika se vsakokrat deformira na drugačen način. Tipičen primer pragmatičnega pristopa je program, ki riše poglede na kraško krajino v jeseni, ko se le-ta odene v čudovite jesenske barve. To je edini moj program, ki riše podobe iz narave. Programi pragmatičnega tipa so veliko bolj zahtevni od ostalih, saj vsebujejo zapletene algoritme, ki morajo spoštovati zakonitosti realnega sveta.

/ str. 12
Gabrijel Devetak

POGOVOR Damjan Oražem

Eden večjih problemov po ujmi - kam z vsem lesom?

Les, ki bo na razpolago ob sanaciji žledoloma, presega zmogljivosti zdesetkane lesne industrije. Kot enega večjih problemov v. d. direktorja zavoda za gozdove Damjana Oražem izpostavlja vprašanje - kam z lesom? V pogovoru za STA je izpostavil, da bodo kupci iz tujine verjetno prevzeli lep delež lesa, saj ga bo za domače potrebe bistveno preveč.

Obseg lesne mase, ki se bo pojavila na trgu že med samo sanacijo žledoloma, bo velik. Kam z vsem tem lesom?

To zna biti eden večjih problemov. Ko bomo iz gozdov pospravili poškodovano drevje, se bomo soočili z ogromnimi količinami lesa, za katerega bo treba najti kupce. Menim, da bo treba večino tega lesa predelati. Tudi če žage ali predelovalna industrija prevzamejo množico tega lesa, ostaja vprašanje, kako je z njihovimi obratnimi sredstvi, saj gre za kapital, ki nekaj časa miruje. Pojavili se bodo tudi kupci iz tujine in prevzeli lep delež tega lesa, ki ga bo za domače potrebe bistveno preveč. Ne vem pa, kako lahko ukrepa država na področju uvoza iz držav, ki niso članice EU. Na primer Toplarna Ljubljana uvažuje sekance iz takšnih držav. Mislim, da v tem trenutku država še premišljuje, ali lahko začasno prekine dobavo iz teh držav in vzpostavi prioriteto oskrbovanja iz domačih gozdov.

Gre za veliko količino poškodovanega drevja. Verjetno bo treba veliko večino predelati.

Zagotovo. Ko govorimo o štirih milijonih kubičnih metrov lesne mase, je to letni posek Slovenije. Lesna masa, ki je na tleh, je razvrednotena. Kjer je drevje polomljeno, je možno razmišljati o uporabi kvečjemu za bolj enostavne proizvode, za lesne plošče, za celulozo, za kurjavo. Vemo pa, da za lesne plošče, za celulozo pri nas praktično ni več industrije. Zelo bi nam prišla prav, da bi zdaj izkoristila relativno poceni surovino. Ker bodo cene predvidoma padle, bi lahko ta podjetja živela s cenejšo vhodno surovino in izdelala izdelke s sprejemljivimi stroški. Tudi najbolj smiselno je, da se ta les predela. Letno v Sloveniji okoli 30 odstotkov posekanega lesa porabimo v energetske namene, dobro tretjino izvozimo, tretjino pa ga porabi industrija.

Bi lahko cene lesni masi padle tudi več kot za tretjino?

Težko govorimo o odstotkih in deležih. Za manj vredne sortimente zna cena bolj pasti, za sortimente, ki so običajne ka-

kovosti, pa naj ne bi.

Razmere bodo najverjetneje izkoristile sosednje države, predvsem z lesno industrijo bogata Avstrija?

Absolutno. Za njih je to tudi tržna priložnost.

Trenutno še ostajate pri oceni, da je žledolom poškodoval pol milijona hektarjev slovenskih gozdov. Te ocene so zelo okvirne, saj je zaradi nevarnosti vstop v gozdove še vedno smrtno nevaren. Kako se boste sploh lotili bolj konkretnega ocenjevanja škode?

Škodo smo doslej ocenili bolj na daleč, saj v gozdove nismo mogli. Strokovni kolegij, na katerem smo se pred dnevi srečali, je ocenil, da bi to lahko opravili z evropskim programom Kopernik, a vprašanje je, ali bi z infrardečimi žarki posneli škodo skozi sneg in kako bi se na posnetkih videla padla drevesa. Druga možnost je, da zaprosimo ministrstvo za obrambo za aerofoto posnetke z večje višine, ki bi jih oz. jih bodo potrebovali tudi vodarji, električarji in drugi. Verjetno bomo izbrali to možnost. A za obe različici potrebujemo kak dan sončnega vremena. Tretja možnost je bližnji dostop do gozda. Ocene se lahko bistveno spremenijo. Navzdol ne, verjetno le navzgor.

Podrobnejše ocene škode potrebujete tudi za pripravo sanacijskega načrta.

Tako je. Sanacijski načrt naj bi bil pripravljen v dveh mesecih. V njem bo opisano stanje na področju žledoloma, stopnje poškodovanosti, ocena poškodb na gozdnih prometnicah in drugo. Načrt bo vseboval vse ukrepe, ki bodo vodili do normalnega stanja. Določiti bomo morali tudi stroške sanacije ter vse ukrepe, s katerimi bomo gozd spet pripeljali v razvojno fazo, ki bo omogočala njegovo preraščanje v normalen gozd, ki smo ga vajeni.

Poškodbe žledoloma so bistveno večje na listavcih. Zakaj?

Listavci so po svoji naravi manj simetrični, posamezne veje so večje. Ta drevesa ob obremenit-

vi prej padejo s svoje osi, se prej poškodujejo. Iglavci so jo tokrat odnesli bolje, saj so bolj v ravnotežju in če ni vetra, težje padejo. Je pa pri iglavcih veliko odlomljenih vrhačev. Ob analizi se bo najverjetneje pokazalo, da so poškodbe manjše v gozdovih, ki so bili negovani. Kjer pa je bil ledeni oklep le predebel, celo sedem ali deset centimetrov, pa seveda ne pomaga nič.

Poškodovane iglavce je treba zaradi lubadarja pospraviti bistveno prej kot listavce.

Tudi pri listavcih obstajajo različne bolezni, ki se pojavijo ob takšnih naravnih katastrofah, a te bolezni niso tako invazivne in požrešne kot podlubniki. Samice lubadarja se pod skorjo že zaležejo, ko je 15 do 20 stopinj Celzija. Če je toplo obdobje dolgo, torej pomlad, poletje in jesen, zležejo več generacij. V dovolj toplem obdobju lahko dobimo celo tri generacije žuželk v enem letu. Jajčeca potrebujejo le približno en mesec za razvoj. Lubadarjev je v gozdu vedno nekaj in ob normalnih razmerah se lahko drevo brani samo, če pa se namnožijo čez obvladljivo mero, napadejo tudi zdrava drevesa. Drevesa se potem podirajo kot domine in temu težko sledimo.

Prva prioriteta je trenutno čiščenje gozdnih prometnic. Od 12.000 kilometrov jih je poškodovanih več kot polovica.

To se je že začelo, in sicer v zelo nevarnih razmerah. Je pa treba gledati na ljudi, ki potrebujejo električno energijo, telefon. S tem je omogočen prihod nujnih služb, kot so zdravniki in veterinarji, ter povezava prebivalcev s svetom.

Zavodu za gozdove se obeta ogromno dela. Pričakujete kakšne okrepitve, predvsem s sredstvi, s strani države?

Za tako količino dela nismo dimenzionirani. V preteklosti so nam tudi zelo oklestili stroške, kadrovske smo oslabiljeni. Žled zahteva veliko ljudi na terenu in prinaša višje stroške. Oceno, kaj potrebujemo za optimalno izvedbo sanacije, bomo na ministrstvo podali. Upamo na kakšen ugoden odgovor. A ta trenutek se lotevamo dela, ki nas čaka, stroški so v drugem planu.

Varnost ostaja na prvem mestu. Sploh obstaja način, da preprečimo smrtne žrtve in poškodbe ob sanaciji gozda?

Želim si, da bi to nevarnost zmanjšali na nič. Če bi bilo to možno izvesti s sečnimi stroji, bi bila varnost bistveno večja, a ti stroji ne zmorejo večjih listavcev, ne zmorejo večjih strmin. Čim več dela bi morali opraviti profesionalci, ki so bolj vajeni tega dela. Vajeni so vsaj normalnih razmer. A razmere, ki smo jim zdaj priča, so nenormalne.

/ str. 12
Martina Kolenc (STA)

Problematično gledanje na družbo (5) Evangelizacija, da bi "videli čez"

Mislilim, da bi morali danes raje kot o delitvi na revne in bogate, še posebej, če govorimo o vzrokih za vojne na svetu in t. i. "oboroževalni tekmi", v Cerkvah kaj reči čez tisto peščico ljudi, ki vladajo svetu na podlagi istega izkripljenega pogleda na človeka in na podlagi istih protivrednot, ker to vrednote pač niso. Zakaj pa bi se drugače bilo treba oboroževati in zakaj bi morali izvajati takšno kontrolo nad posamezniki, če ne zato, da bi vsi mislili (ali, še bolje, mislili čim manj) tako, kot jim je rečeno, in zato, da bi se ustvaril neki popolnoma nov pogled na človeka. Gre za tisto silo v svetu, ki želi imeti popoln nadzor nad

človekovim življenjem in smrtjo, nad rodnostjo in spolnostjo, nad porabništvom, nad interesi, nad kulturnim razvojem in celo nad usodo narodov in držav. Kaj nam v boju proti takšnim silam koristi govor o revnih in bogatih, če ne zgolj kot neka patetična in zastarela scenografija, ki nikomur nič ne koristi? Če države ne želijo urediti financ, mar tega ne počno z razlogom? Če namreč želi kdo priti do oblasti, se mora vselej podvreči plesu, ki ga narekuje tisti ansambel, v katerem se prepletajo politika, mediji, gospodarstvo, finance in banke. Kdor želi v tem plesu priplezati na vrh, na oblast, mora tudi sam osvojiti isto vizijo, isti pogled na

svet in človeka, ki želi sicer ohraniti aktualni nered, vendar pa je tudi ta nered po drugi strani podrejen še kako trdnemu redu, ki je red moči in oblasti. Nered to samo utrjuje, in sicer v rokah peščice. Seveda pa tega peklenkega prepleta, ki smo ga omenili, ni mogoče zlomiti z nekimi splošnimi pozivi k moralnosti, ampak je treba zlo jasno poimenovati, potem pa tudi po drugi strani vzpostaviti čim več malih in preprostih oaz poštenosti, medsebojne pomoči in seveda, sploh ko govorimo o Cerkvah, duhovne svetosti. Iluzija zadnjih desetletij, da bomo samo z besedami in pozivi spreobrnil svet, se počasi vendarle razblinja. Današnja bitka, ki se bije v prvih vrstah, je glede t. i. "moralnih načel", kakor lahko sami zadnje čase zelo dobro vidimo. Tu imamo na eni strani bojni stroj, ki je vse bolj enoznačen in centraliziran, ta stroj pa želi človeštvo vse bolj izmalčiti, da bi ga kontroliral in imel v

oblasti, nikakor pa si peščica "upravljalcev" stroja ne želi dobrega za človeštvo, temveč zlasti zase. Če v Cerkvah govorimo zlasti o ekonomskem in socialnem

strup današnje družbe, ki sestoji iz popolnega nereda, moralnega in družbenega kaosa, izgube avtoritete, izgube idej, izgube lepote in identitete. Prišlo je tudi prav-

ga evangelizacije je ravno v tem, da spet prinaša človeku ta pogled, potem pa s tem prihaja tudi še vse ostalo, saj pridobimo smisel za red na moralnem in družbenem področju, spoštovanje avtoritete, bogastvo idej, smisel za lepo, dobro, resnično in eno, enotnost in povezanost. V Cerkvah moramo pozivati k spreobrnjenju, ne pa govoriti tisto, kar si ljudje želijo slišati, ker jih tako delamo le še bolj neodgovorne. Konec koncev nam prav nič ne pomaga, če ljudi podpiramo v njihovih ekonomskih in socialnih zahtevah, po drugi strani pa njihova vizija in pogled ostajata "horizontalna", tako da niso sposobni na obzorju videti in začutiti nebeškega kraljestva. Vrata tega kraljestva so sicer res ozka, a to pomeni, da je "odpiralni čas" omejen, saj je, kakor je dejal Prešeren, "dolgotraj življenja našega kratka".

/konec
Andrej Vončina

konfliktu, potem se pomaknemo dobrih 45 let nazaj v času, ne zaobjamemo pa tistega, kar je danes osnovna težava, osnovni

zaprav do izgube nebes, ker smo, kakor smo dejali že zadnjič, izgubili tisti "večnostni pogled", ki je sposoben "videti čez". Prva nalo-

Rdeči športni avto in staro kolo Dobra zvesta prijatelja

Dva odlična univerzitetna profesorja iz Tübingena sta sodelovala tudi na drugem vatikanskem koncilu. Študentje, ki so v tistem času prihajali na predavanja v Tübingenu, so ju videvali, kako sta prihajala na univerzo. Eden se je redno pripeljal z zelo starim kolesom, še na "freilauf", drugi pa s starejšim športnim vozilom alfa romeo rdeče barve. Poznano je bilo, da sta redno enkrat tedensko hodila skupaj na večerjo, seveda z avtom. Kolesar je vedno rad prisedel v alfo romeo. Pri večerji sta se pogovarjala predvsem o teologiji. Šofer je v teologiji odkrival nove poglede, kolesar pa se je raje držal tradicije, kjer se je počutil bolj varnega. Svoje videnje stvari je šofer kolesarju rad konkretiziral s svojo vožnjo po ulicah Tübingena, češ, takole hitro se danes svet prevaža. Kolesar pa je avtomobilista posvaril, da se tudi s kolesom daleč pride. Voznik je med večerjo smel popiti en vrček piva, toliko je bilo dovoljeno po predpisih za voznike, za sopotnika pa ni bilo omejitev, zato si je ta privoščil vsaj tri vrčke. Natak

je znal povedati, da je bil njun pogovor še zelo živahen, celo ko jima je pomagal obleči plašča in sta mu redno dala "trinkgeld". V španskem dnevniku El Mundo so 23. 3. 2013 zapisali, da so vprašali šoferja te stare športne alfe, koliko je na zgornji zgodbi resnice. Odgovoril je: "Res, v tistem času sva uporabljala ti dve prevoznici sredstvi. Za naju je bilo usodno leto 1968, ko so nastajale študentske demonstracije. Takrat so se moji pogledi na teologijo mojemu znancu kolesarju zdeli sumljivi. V njej je videl izgubo globine, češ teologija se poplituje. Tako so med nama nastajale vedno večje razdalje". Kolesar je leta 1977 postal münchenski nadškof in pozneje kardinal – Joseph Ratzinger – in leta

Joseph Ratzinger

1981 prefekt Kongregacije za verski nauk. Še preden pa je kot kardinal prišel v Rim, je Vatikan leta 1979 šoferju rdečo športno alfo odvzel licenco za poučevanje katoliškega nauka – "missio canonica" – na katerikoli šoli. Glavna krivda je bila njegova knjiga "Un-fehlbar? Eine Anfrage" – "Nezmotljiv? Vprašanje". V njej je po-

sporni teolog dr. Hans Küng. Če spremljamo medije glede odnosa med teologi in Vatikanom, vidimo, da so ti bili vedno na strani teologov, saj so kardinala Josepha Ratzingerja kot prefekta Kongregacije za verski nauk celo imenovali "Panzerkardinal" – "Božji rotvajler". A teolog Hans Küng ni bil tiho. Imel je dostop v vse medijske hiše. Progresisti so vzrojili, ko je Ratzinger postal papež, še posebej, ko si je nadeval nekatere kose oblacil, ki jih papeži že dolgo niso več uporabljali. S tem je dokazoval, da je pač konservativec, tako so trdili. Vendar je kljub vsej napetosti celo prišlo do zблиžanja med nekdanjim kolesarjem in voznikom rdeče alfe. Poleti 2005 sta v Castel Gandolfu preživela skupaj celo popoldne, pozneje pa sta si izmenjala nekaj pisem. Ko je izšla Küngova knjiga "Zgodovina Cerkev", je celo v Vatikanu dobila visoko oceno, tako da je razburilo nekatere "zelo pravoverne" teologe, češ da sedaj pa Sveti sedež popušča heretiku. Nasprotje med Benediktom XVI.

in Küngom torej ni bilo tolikšno, da bi prekinila stike. Takole je 11. februarja 2013 zapisal Küng: "Napoved odstopa Benedikta XVI. me je izredno presenetila. Cenim vlogo papeža, vendar odstopa še ne morem komentirati, ker postavlja pred svet nov izziv in kaj vse bo papežev odstop potegnjal za seboj. Želim pa, da bi Benedikt XVI. prišel živeti v rodno Nemčijo in da bi z njim še kakšno rekel!" Iz teh besed je razvidno, da, čeprav sta bila vsak na svojem bregu v teologiji, sta ohranila medsebojni odnos. Prav tu je veličina Benedikta XIV. S tem je dokazal, da je kolesar prehitel voznika rdeče alfe, in to v čisto navadnem odnosu do sočloveka. Ko smo 28.6. 2012 v Mariboru vprašali šoferja rdeče športne alfe, ali ima še kaj stika s kolesarjem, je odgovoril: "Včasih me pokliče po telefonu in govori predvsem o zdravju, obujava stare spomine in se tudi nasmejeva kakšnemu dovtipu, ki ga obudiva. Sicer pa moj stari znanec ni nikoli podpisal nobenega dekreta proti meni, vse, karkoli je prišlo, je imelo podpis kakšnega nižjega uslužbenca". – Tu vidimo: Nemci ostajajo Nemci, pa ne glede na to, kaj so ...

Ambrož Kodolja

Papež Frančišek

V slovenščini je izšla knjiga Homilije

Pri Župnijskem zavodu Dravljice je izšla knjiga Homilije papeža Frančiška s podnaslovom Bog nas ljubi z bližino in nežnostjo. Homilije papeža Frančiška od 25. marca do 29. novembra 2013 v kapeli Doma sv. Marte so bile predvajane na programu Radia Vatikan. Knjiga prevzema radijski jezik – v knjižni izdaji. Dodani so nekateri poudarki posameznih misli, kar vsebino še posebej obogati – knjiga je posebna zvrst branja. Papež Frančišek je nagovoril pestro množico obiskovalcev: duhovnikov in laikov; od kardinalov, škofov, delavcev, policistov, vrtnarjev, diplomatov, učiteljev... Zato bo knjiga vsem blizu. Knjigo je mogoče dobiti v Župnijskem zavodu Dravljice v Dravljah, v večini knjigarn po Sloveniji, predvsem v katoliških knjigarnah. Stane 12 evrov.

Papežev pismo ob XXII. Dnevu bolnikov 2014

"In tako smo tudi mi dolžni dati življenje za brate" (1 Jn 3,16)

Dragi bratje in sestre!
1. Ob XXII. svetovnem dnevu bolnikov, ki ga letos obhajamo pod naslovom Vera in ljubezen: "In tako smo tudi mi dolžni dati življenje za brate" (1 Jn 3,16), se posebej obračam na bolne in vse, ki jim s svojo skrbjo in pomočjo stojite ob strani. Cerkev ob vas, bolniki, spoznava posebno navzočnost trpečega Kristusa. Da, v našem trpljenju je Jezusovo trpljenje, saj z nami nosi svo težo in jo osmišlja. Ko je Božji Sin visel na križu, je izničil osamljenost trpljenja in razsvetlil njegovo temo. Tako stojimo pred skrivnostjo Božje ljubezni do nas; daje nam upanje in pogum – upanje, ker se v ljubečem Božjem načrtu noč trpljenja odpre velikonočni luči, in pogum, da se združeni z njim, ki nam stoji ob strani, borimo proti

vsem neprijetnostim.
2. Učlovečeni Božji Sin ni premagal boleznin in trpljenja v moči človekove izkušnje, temveč tako, da ju je sprejel nase, ju preobrazil in izničil njuno brez-pogojno moč. Izničil, ker zadnje besede nimata več bolezen in trpljenje, temveč novo življenje v polnosti; preobrazil, ker v zedinjenju s Kristusom vse, kar se nam zdi negativno, lahko postane pozitivno. Jezus je pot in v njegovem Duhu mu lahko sledimo. Oče je iz ljubezni daroval Sina, ki se je daroval iz iste ljubezni. S tem ko svoje življenje darujemo za življenje svojih bratov in sester, lahko tudi mi ljubimo drug drugega, kot nas ljubi Bog.
Vera v dobrega Boga nam bo v dobro; vera v križanega Kristusa nam bo dala moč, da bomo ljubili do skrajnosti, tudi sovražni-

ke. Dokaz prave vere v Kristusa je osebna podaritev, širjenje ljubezni do bližnjega, še posebej do tistega, ki je ne zasluži, ki trpi, ki je izločen iz družbe.
3. Po krstu in birmi smo poklicani, da postajamo podobni Kristusu, usmiljenemu Samaritanu vseh trpečih. "Ljubezen spoznavamo po tem, da je On dal življenje za nas. In tako smo tudi mi dolžni dati življenje za brate" (1 Jn 3,16). Če se z naklonjenostjo ozremo na tiste, ki so najbolj nebolgli, jim v nasprotju s svetom prinašamo upanje in Božji nasme. Če naše velikodušno podarjanje sebe drugim postane način našega delovanja, potem dajemo prostor Jezusovemu Srcu in tako prispevamo svoj delež k prihajajočemu Božjemu kraljestvu.
4. Da bi lahko rasli v nežnosti, v spoštljivi in čuteči ljubezni,

imamo krščanski zgled, na katerega se lahko z gotovostjo oziramo. To je zgled Jezusove in naše Matere, ki je pozorna na Božjo besedo ter na skrbi in težave svojih otrok. Prevzeta od Božjega usmiljenja, ki je postalo meso, Marija ne misli nase, temveč se odpravi na pot iz Galileje v Judejo, da bi obiskala sorodnico Elizabeto in ji pomagala. Ko opazi pomanjkanje vina na svatbi v Kani, se obrne na svojega Sina. Na življenjskem romanju nosi v svojem srcu besede starčka Simeona, ki ji je napovedal, da bo njeno dušo presunil meč. Zvesto vztraja pod Jezusovim križem. Ve torej, kaj pomeni hoditi po poti, zato je Mati vseh bolnih in trpečih. Nanjo se smemo obračati z otroškimi zaupanjem, prepričani, da nam bo pomagala,

nas podpirala in nas ne bo nikoli zapustila. Je Mati Križanega in Vstalega: ostaja z nami na naši poti križa in nas spremlja na poti k vstajenju, k polnosti življenja.
5. Sveti Janez, učenec, ki je z Marijo stal pod križem, nas vodi k viru vere in ljubezni, k Božjemu

Križ je "gotovost zveste Božje ljubezni do nas. Ta velika ljubezen prodre vse do naših grehov in jih odpušča; prodre v naše trpljenje in nam daje moč, da ga prenašamo; prodre celo v smrt, da jo premaga in nas reši. [...] Kristusov križ nas vabi k navze-manju njegove ljubezni. Uči nas tudi, kako naj drugega gledamo z usmiljenjem in ljubeznijo – predvsem trpečega, ki potrebuje pomoč" (Križev pot z mladimi v Rio de Janeiru, 26. julija 2013). Na XXII. svetovni dan bolnikov zaupam Mariji, da bo bolnim pomagala prenašati trpljenje s trpljenjem Jezusa Kristusa in da bo podpirala vse, ki negujejo bolne. Vsem – bolnim, tistim, ki jim strežejo, in vsem odgovornim – iz srca podarjam svoj apostolski blagoslov.

Koper / Predavanje v Rotundi blaženega Elija

"Kdor hoče spremeniti družbo, mora spremeniti 'Boga' in ekonomijo"

V sredo, 12. februarja 2014, je v Koprju - v Rotundi blaženega Elija, potekal pogovor o ekonomskih izzivih. Svoje poglede na socialno podjetništvo, na družbeno odgovorna podjetja, na združništvo ter na t. i. kooperativne so predstavili Franc Derganc, Bojan Mevlja in Primož Krečič.

G. Bojan Mevlja je direktor Središča Rotunda, Koper, predavatelj na Fakulteti za management in med seboj povezuje nevladne organizacije ter spodbuja njihov dialog z občinami. Podpira socialno podjetništvo. Razložil je, kaj je zanj socialna ekonomija in socialno podjetništvo, ter predstavil dogajanje na tem področju na svetovni ravni, v Sloveniji in na območju Obalno-kraške regije. Predstavil je ekokmetijo Brinjevka na Krasu, Vrtnico v Piranu ter nekatere druge poskuse socialnega podjetništva.

G. Franc Derganc je davčni svetovalec, partner v računovodskem servisu in voditelj seminarjev o poslovnih povezavah. Spregovoril je o mnogovrstnih poslovnih povezavah in predstavil svoje izkušnje glede poslovnih povezav v RS. Podjetje je lahko dolgoročno uspešno le, če upoštevamo določene temelje. Tudi t. i. "kooperativ" je več vrst. Na kritiko iz publike, da beseda "kooperativa" ni najbolj posrečena in bi bilo bolje reči "zadruška", je predstavil, v čem je razlika. Za to, kar je "kooperativa", lahko najdemo boljše in bolj primeren izraz, a nikakor "kooperativa" ni to, kar so v Sloveniji bile zadruge po 2. svetovni vojni in so še danes. Če člani zadruge

nimajo pravice do odločanja, za druga ne more delovati, kot delujejo "kooperativne". V kooperativu ima vsak član en glas. Direktor kooperative ne more odločati o viziji, temveč je zadolžen, da vizijo uresničuje. Dober manager zna upravljati podjetje. Po njegovem mnenju je temeljni problem v ekonomiji zaupanje, skupna vizija in znanje. Bodisi, da gre za delavske kooperative, bodisi, da gre za podjetniške kooperative (združevanje podjetij), je temeljni problem zaupanje. Meni, da se pri nastajanju kooperativ ne smemo zanašati na državo. Za zagon kooperativ bi morali ljudje, ki si zaupajo, ki so dobronamerni in so soglasni glede vrednot ter skupne vizije, skupaj dati svoje prihranke.

G. Primož Krečič je dr. teologije in dekan ter stolni župnik v Koprju. Njegova je izjava: "Kdor hoče spremeniti družbo, mora spremeniti 'Boga' in ekonomijo". V preteklosti smo ekonomijo ločili od etike in vere. Če je Bog na pravem mestu, je tudi človek na pravem mestu in je tudi ekonomija na pravem mestu. Predvsem vidi zgled v baskovski kooperativi Mondragon, ki po njegovem mnenju ni kakor zadruška le korektiv kapitalistične ekonomije, temveč je že v osnovi nov način ekonomije, je etično podjetje. Zanimivo je, da so kooperative uspešne, da zlepa ne propadejo, ker so pravila igre jasna. Tudi on meni, da v državnih sredstvih, ki so namenjena socialnemu podjetništvu, ni prihodnosti.

Seveda se tudi v tem pogovoru

niso mogli izogniti apostolski spodbudi Evangelii Gaudium in prednostni odločitvi Cerkve za uboge. Na svetu se revščina drastično povečuje, razlike med revnimi in bogatimi v zadnjih letih skokovito naraščajo. Po nekaterih raziskavah le 260 najbogatijih oseb na svetu presega proračune držav, v katerih živi 45% svetovnega prebivalstva; 1/5 prebivalstva poseduje 86% vsega bogastva, 4/5 prebivalstva pa le 14%.

Apostolska spodbuda Evangelii Gaudium je pisana v duhu teologije osvoboditve, ki prerašča dualizem med tostranstvo in onstranstvom. Boga ni mogoče vezati le na drugi svet, ker deluje v zgodovini. Bog je vladar tudi na zemlji.

Gerhard Ludwig Müller, sedanjí prefekt Kongregacije za nauk vere, v drugem poglavju knjige **S strani revežev**, ki sta jo napisala skupaj z Gustavom Gutierrezom, ki velja za očeta Teologije osvoboditve, spregovori o tajnem dokumentu ZDA, iz leta 1980. Vlada ZDA je militantno napadla TO, češ da gre v ozadju za komunizem, ki zlorablja krščanstvo v politične namene proti kapitalizmu. Po propadu komunizma je na svetu ostal le še en pol: kapitalizem: "liberalistični kapitalizem", "neoliberalistični kapitalizem", ki pomeni podivjana produkcijo in trgovino brez okvirov. Mednarodne institucije, kot sta Svetovna banka in Mednarodni monetarni sklad, podpirajo transnacionalna podjetja, ki se razraščajo in bohotijo, medtem ko vedno več ljudi umira za

radi revščine.

Bog je na strani zatiranih in ubogih. Odločitev za reveže je odločitev za Boga. Pri tem ne gre za to, da bi "privilegirane" potrebujejo osvoboditve, saj so sužnji "bogastva", zaprti za reveže, torej zaprti tudi za Boga, ki je vse. Po mnenju dr. Krečiča smo Slovenci razdeljeni v tri skupine: na "privilegirane", na "neprivilegirane" in na "podprivilegirane". Privilegirani so tisti, ki so obogateli na račun državnega proračuna in s prilastitvijo družbenega premoženja. Neprivilegirani so vsi tisti kmetje, delavci in podjetniki, ki trdo delajo, plačujejo davke, a nimajo nobenega privilegija. Podprivilegirani pa so vsi, ki so reveži.

Vprašanje je: Kako lahko ubogi postanejo "močni" in oblikujejo zgodovino? Ena izmed možnosti je v ustanavljanju "kooperativ"? Kakšna je vloga kristjanov v tej situaciji? Mar niso tudi stranke, ki se razglašajo za "krščanske", v službi ohranjanja privilegijev privilegiranih? Se te politične stranke, krščanske ali pomladne, kakorkoli se že imenujejo, zares zavzemajo za uboge ter za ustanavljanje "etičnih podjetij"? Kot volivci bi morali to resno preučiti in ne nasedati pri oddaji glasov zgolj besedam in zvenečim imenom strank. Pred upoštevanjem prednostne odločitve za uboge smo vsi: ubogi, bogati, kristjani, ateisti, politiki, ekonomisti, gospodarstveniki, kmetje, novinarji, umetniki, duhovniki in škofje.

Bogdan Vidmar

Drža in naravnost pri maši Spoštovanje do Kristusa v sveti evharistiji

Cerkev je skozi stoletja hranila zakrament evharistije z največjim čutom svetosti in z velikim spoštovanjem, saj se je vseskozi zavedala osrednjega pomena svetega obhajila v življenju vernika. Katekizem katoliške Cerkve pravi: "Sveto obhajilo poveča naše zedinjenje s Kristusom in z njegovo Cerkvijo, ohranja in obnavlja življenje milosti, prejete pri krstu in pri birmi, ter nam daje rasti v ljubezni do bližnjega. Ko nas krepi v ljubezni, izbrisiuje male grehe ter nas varuje pred prihodnjimi smrtnimi grehi" (KKC st. 105). V moči tega zakramenta se razvija pravo krščansko življenje. Z milostmi, ki jih prejmemo, zmoredno napredovati v duhovnem in vsakdanjem življenju. Boj proti grehu postane lažji. Vse bolj zamiramo sebi in se odpiramo Gospodu. Ker se je Cerkve zavedala, kako velike sadove prinaša vredno prejetje svetega obhajila, se je v svoji moči trudila, da bi ga verni prejemali s pravimi notranjimi nagibi, izmed katerih izstopa želja po zedinjenju s Kristusom. "Sveto obhajilo pa doseže svojo globino samo, če ga nosi in obdaja molitev - čaščenje", pravi Ratzinger (Spirit of the Liturgy, San Francisco 2000). Cerkve je želela vzpodbuditi čaščenje resnične navzočnosti našega Gospoda v zakramentu evharistije. Za najbolj primerno prakso se je uveljavil prejem obhajila kleče in na usta, saj "ima za seboj večstoletno tradicijo in je posebno znamenje čaščenja, popolnoma ustrezno v luči resnične, stvarne in bistvene navzočnosti našega Gospoda Jezusa Kristusa pod posvečenima podobama". Klečanje pa ne prihaja iz katerekoli kulture

- prihaja iz Biblije in njenega spoznavanja Boga. V Stari zavezi se Jozue, potem ko zagleda "poveljnika Gospodove vojske", vrže pred njim na tla. V skrivnostni osebi poveljnika Gospodove vojske govori Jozuetu skriti Bog in se pred njim vrže na tla. Origen dodaja k temu razlago: "Ali obstaja kak drug poveljnik Gospodovih čet, kakor naš Gospod Jezus Kristus?" Jozue moli tistega, ki naj bi prišel - Kristusa. V Novi zavezi beremo, da se Jezus na Oljski gori vrže na tla, da pade na zemljo. Evangelist Luka poroča, da Jezus moli kleče. Tudi svetniki so molili kleče: Štefan med kamenjanjem, Peter ob vstajenju od mrtvih nekega človeka, Pavel na poti k svojemu mučeništvu. "S tem ko kristjani klečimo, vstopamo v Jezusovo molitev na Oljski gori. Spriči grožnje s strani sile zla smo kristjani, ko klečimo, pokončni spriči sveta, toda kot otroci smo na kolenih pred Očetom", je dejal Benedikt XVI. Klečanje utegne biti moderni kulturi tuje - kolikor je namreč kultura, ki se je oddaljila od vere in ne pozna več tistega, pred katerim je klečanje prava, od znotraj potrebna kretnja. Obhajilo kleče kaže na spoštovanje pred Bogom; je srce človeka, ki se vrže na tla pred Njim, ki ga ljubi do konca. To so znamenja, ki iščejo celosten pomen in težijo k premostitvi posvetnosti sveta. "Pred Božjo slavo kristjani pokleknejo ter priznavamo njegovo božanskost, s to gesto pa izražamo tudi svoje zaupanje, da bo Bog zmagal." "Kdor se uči verovati, se uči klečati. Vera ali liturgija, ki bi klečanja ne poznala, bi bila bolna na osrednjem mestu".

K. P.

Hoja zdrava za telo in dušo

Peš iz Kopra na Šared, a z mislimi še veliko dlje

V soboto, 15. februarja, smo se romarji ob 8. uri zbrali pred slikovito cerkvijo sv. Jakoba v Koprju, v kateri danes deluje Pihalni orkester. Cerkvica naj bi bila po zapisu Žitka Salvatora najstarejši objekt na trgu Brolo, zgrajena že v 12. st. Torej jo napis na njenem pročelju hoče narediti mlajšo. Pred cerkvijo smo zmolili jutranjo molitev, prisluhnili navodilom, nato pa je koprski škof dr. Jurij Bizjak okoli petdesetim romarjem podelil romarski blagoslov. Jakobove poti potekajo po mestih, asfaltnih cestah, kolovozih in stezicah. Tako je bilo tudi tokrat.

Mimo stolnice in osrednjega trga pred njo smo se mimo cerkvice Sv. Trojice in cerkvice sv. Miklavža odpravili proti cerkvi sv. Marka. Ustavili smo se pred Justinim stebrom in na mestu, kjer so bili fašistični zapori.

V cerkvi sv. Marka smo prisluhnili koprskemu stolnemu župniku dr. Primožu Krečiču, ki nam je spregovoril o teologiji mozaikov. Naglasil je, da je središče krščanstva odrešenje, Rupnikovi mozaiki pa sporočajo prav to. Rimski škof Francišek v apostolski spodbudi Evangelii Gaudium naglašja, da je Cerkev v službi odrešenja in je poklicana, da je uboga Cerkev za uboge. Zdi se, da Slovenci vendarle, a zelo počasi,

začenjamo razumevati pomen te "formule", brez upoštevanja katere bomo še dolgo časa živeli v sušenju zla. Nekateri romarji, ki so te mozaike videli prvič, so bili navdušeni nad njimi in kate-

neza Krstnika v Podmilačju blizu Jajca, kjer se na god sv. Janeza Krstnika zbere več deset tisoč romarjev iz celotne Bosne). Bili sta veseli in hvaležni, da sta lahko na tem romanju. Ko emigriraš in

Na Šaredu so nas pričakali domačini. Iz nahrbtnikov smo vzeli malico, romarica Izidora Škamperle je delila potico, tudi požirek žganja se je prilegel. Ga. Marija Barač je nekaterim podarila Jakobovo školjko in dišečo sivko. G. Tihomir Busija, diakon in škofijski ekonom, nam je spregovoril o tem, kako so obnovili cerkev sv. Jakoba, ki je bila po vojni v ruševinah in brez strehe. Prav on je odkril starodavni relief sv. Jakoba, ki so ga ob propadanju cer-

da Obrežje do Trsta, Jakobova pot iz Ljubljane na Sv. Višarje, trenutno pa poteka trasiranje in označevanje t. i. Stajersko-prekmurske veje Jakobove poti iz kraja Kobilje v Prekmurju proti Ljubljani. S tem bo Slovenija dobila "Jakobov križ", ki na romarskih poteh povezuje Slovence, povezuje pa nas tudi s Slovenci, ki živijo izven države Slovenije, in s sosednjimi narodi. Poleg tega po SJP že hodijo romarji iz drugih držav in vedo povedati, da je ta pot po svoje celo lepša od Camina v Španiji. Le če se bomo zavedali svoje identitete in bomo v neprestanem dialogu z vsemi, s katerimi se srečujemo, bomo obstali! Samo zapreti se ne smemo! Na zvono sv. Jakoba v Šaredu je napis: "Kdor torej zna delati dobro, pa ne dela, ima greh" (Jak, 4,17). Romarski pesmi je sledila vrnitev v Koper. Ustavili smo se le še pri kapelici na Markovcu, ki je zelo podobna že omenjeni kapelici na Baredih. Kako se ne bi ustavili še pri tej kapelici, saj je na njej poleg

valec slovenske smučarske reprezentance, tudi te dni so ga klicali za nasvete iz Sočija. Povedal nam je, kakšnim poškodbam so podvrženi vrhunski športniki in kako mnogi, že kmalu po končani karieri, hodijo z umetnimi kolki. Ameriške raziskave so nedvoumno pokazale, da je za človeško telo najbolj zdrava prav hoja. Jakobovi romarji smo prepričani, da je hoja zdrava za telo in dušo.

Po romanju sem bil prijetno utrujen, v meni je odmevala beseda "ultreya", ki jo je nekdo izrekel tudi na tem romanju. "Ultreya" je opogumljajoč srednjeveški pozdrav kompostelskih romarjev, ki pomeni "naprej"! "dalje"! Misli so mi romale v prihodnost. Bomo v Koprju ustanovili Bratovščino sv. Jakoba? Zakaj ne bi z rumenimi školjkami in puščicami označili poti od Kopra na Šared? Kako bi to pot povezali s sv. Jakobom v Trstu, kjer bi se priključila na SJP od Obrežja do Trsta? Je kakšna cerkev sv. Jakoba v Istri na Hrvaškem? Župnijska cerkev v Medžugorju je posvečena sv. Jakobu, prav tako čudovita katedrala v Šibeniku. Ideja je: speljati pot iz Medžugorja, preko Šibenika, Dalmacije in hrvaške Istre do Šareda, Kopra, Trsta in Ogleja. Kdo se bo zavzel za trasiranje in označevanje "hercegovo-dalmatinsko-istrske Jakobove poti"? Kdo lahko pri tem pomaga z nasveti, raziskovanjem poti, mednarodnimi zvezami, finančnim prispevkom za izdelavo kažipotov in školjk ter fizičnim delom?

Bogdan Vidmar

hezo. Na poti smo lahko zrlí morje in zasnežene vrhove Alp, pod nami sta bila Izola in Piran, pogled se je ustavljal ob istrskih vaseh po istrskih gričih, kmetje so že obrezovali oljke, mandeljni so nas pozdravljali v cvetoči obleki. Dve romarici, Kata Vuk in Ora Kerezović, ki živita v Koprju, a sta po rodu iz Jajca v Bosni, sta mi po poti pripovedovali, kako sta v otroških in mladih letih romali k "sv. Ivu" (romarska cerkev sv. Ja-

prideš v novo okolje, si odrezen od svoje kulture, nekaj ti manjka, a niti ne veš kaj. Da sta v preteklosti pogrešali peš romanja, sta se zavedali tudi tega jutra, ko sta spet vzpostavili povezavo z otroškimi doživetji. O tem sta spregovorili vsem romarjem. Ponočno smo se ustavili pri kapelici na Baredih, ki ima tri reliefe: relief križanja, relief sv. Nazarija in relief sv. Marka. Prav po teh reliefeih so narejene kopije, ki jih najdemo v cerkvi sv. Marka.

kve prepeljali na varno, a se je pozabilo, kje je skrit. Metodij Rigler, predsednik društva prijateljev poti sv. Jakoba, in njegova žena Marjeta sta nam predstavila Slovensko Jakobovo pot (SJP) in pomen romanj v Kompostelu. V zadnjih letih je bila v Sloveniji obnovljena srednjeveška Jakobova pot od mejnega preho-

reliefu, ki prikazuje križanje, in reliefu Antona Padovanskega tudi relief sv. Jakoba. Je to znamenje, da je nekoč tu potekala pomembna srednjeveška Jakobova pot?

Na poti nam je o pomenu hoje za telo spregovoril ortoped, dr. Radoslav Marčan. Spodbudil nas je k peš hoji, ki je veliko bolj zdrava kot vrhunski šport. Sam je bil več let spremlje-

POGOVOR Adrian Feri

“Radi se družimo in skupaj ustvarjamo!”

Adrian Feri, doma iz Štmarve, raje dela, kot govori. To je sam poudaril, ko smo ga zaprosili za pogovor; isto so nam povedali njegovi prijatelji, ki zelo cenijo njegovo bogato ustvarjalno delo v življenju vaškega kulturnega društva in zato po pravici menijo, da bi ga morala spoznati tudi širša javnost. Bližajo se namreč pustni sprevodi in že spet se bo po ulicah predstavil velik voz iznajdljivih in delavnih Štmavrcov, ki mrzlično pripravljajo svoje pustno presečenecenje...

Adrian, od kod tvoja želja po umetnosti?

Imam veliko domišljijo. Kdaj pa kdaj želim svoje fantazije tudi uresničiti. Kulturno društvo Sabotin mi je dalo možnost, da to konkretno delam in tako gojim svojo umetniško žilico. Vedno sem rad risal. Pri trinajstih letih sem naredil kvader, ki ga še vedno hranim doma. Naredil sem več scenografij: eno za Oder90, eno za dobrodelno pobudo, za miklavževanja, za 40. in 50. obletnico delovanja društva... Tista, ki sem jo naredil s pomočjo sovaščanov za 50-letnico, je bila visoka pet metrov in dolga okrog deset. Večkrat mi je pomagal Matjaž Pintar, pa tudi Valentin Devinar, on še najbolj pri prvih vozovih: je zelo delaven in zna dobro “švatsati” (variti). Je tudi zelo konkreten: domišljija me včasih pelje predalet in on me spet povleče na zemljo...

In pustni vozovi?

Sedaj pripravljamo štirinajsti voz... Zgodilo se je tako: pripravljaval sem scenografijo za Oder90, pa so mi predlagali, da bi poskusili narediti voz. Zamislili smo si “Millennium bug”, bilo je leta 2000. Bili smo polni navdušenja, saj bi to lahko bilo nekaj novega za Štmavce. Zraven so bili mladi in tudi starejši, med temi se spominjam predvsem Franca Bizaja, ki ga sedaj ni več: bil je aktiven član društva. Delali smo doma pri Lovrencu Persogli. Jaz sem izdelal načrt po ideji, ki jo je imel Valentin in bi jo na kratko lahko povzeli tako: računalnik se je “zmešal” in človek se je iz sodobnega sveta vrnil v kameno dobo, v čas Flintstonov.

In začeli ste zmagovati...

Da, predvsem v Gorici smo z našimi vozovi velikokrat zmagali. Po mojem je bilo vzdušje na neki način najlepše v prvih letih. Sodelovala je vsa vas. Bili smo mladi in zagnani. Prva ljubezen se nikdar ne pozabi... V teh letih se je spremenilo veliko stvari, seveda tudi v dobro. Pridobili smo si veliko izkušenj in vsako leto gre na bolje. Prvo leto npr. nismo dobro vedeli, kakšno betonsko železo v palcah bi uporabljali, da bi strukturo držala težo. Tako smo uporabljali debelejšje palice in elektro varjene žičnate mreže: delo je bilo zelo naporno in bilo ga je ogromno. Danes, po vseh teh letih, delamo drugače: uporabljamo tanjše železne palice, točno vemo, kje je treba strukturo okrepiti in kje ne. Tako je vse skupaj lažje in voz je lahko tudi večji. Med drugim

smo se tudi navadili biti bolj varčni: pred leti so organizatorji sprevodov dajali udeležencem več denarja, zadnje čase nam dajo dosti manj. Vsak voz, potem ko nam ne služi več, razkosamo in spravimo dele, za katere vemo, da jih lahko spet uporabimo. Tako smo tudi “ekološki”.

Kako se sploh lotevate takih podvigov?

Najprej se najdemo, zberemo ideje in razpravljamo. Potem vzamem bel list in začnem risati. Tudi te osnutke skupaj pregledamo in predebatiramo. V naslednji fazi izdelam make-to voza v merilu, nato jo prelišem na milimetrski papir. Dobro je treba preštudirati vse mere, strukturo in vse mehanske dele. Če je voz posebno velik, moraš upoštevati tudi širino cest in veje dreves oz. poskrbeti, da se nekateri deli zapirajo in spet odpirajo. Pri Flintstonih ni bilo problema, pri džungli niti, škot pa je bil toliko visok, da smo mu morali nižati glavo.

Voz ne uspe vedno točno tako, kot je v načrtu. Vedno je treba kaj popravljati, prilagajati, uskladiti. Tu je tudi največ dela, še zlasti če je struktura velika.

Kje si se vsega tega naučil?

Kot samouk.

Nam lahko razkriješ letošnji motiv vašega voza?

Motiv bo “Made in India”: s svojo tisočletno kulturo, glasbo in ekonomsko močjo Indija osvaja naš svet kot ogromen slon.

In koliko časa vam gre za en voz?

Po mojem potrebujemo približno štiri mesece dela. V društvu imamo namreč tudi druge dejavnosti. V zadnjih tednih je seveda še največ dela, ker moramo voz do konca prebarvati in končati. Barvanje je zelo naporno in zahtevno; lani mi je Mario Monti posebno uspel, še nikoli nisem naredil tako lepe glave. Tudi to je sad izkušnje. Ker imamo podnevi službo in druge obveznosti, seveda delamo zvečer in ponoči. Delo je težko, ker zahteva moč, fizičen napor ter skakanje gor in dol; zato bolijo tudi kosti in sem tudi izgubil nekaj kilogramov. Ker se včasih zapičim v detajle, niti ne opazim, kako čas teče... Pred nekaj dnevi sem delal do sedmih zjutraj, potem sem šel spat eno uro in nato v službo. Če mi pri delu nekaj ne gre, prav trpim. Poskušam in popra-

vljam, dokler ne dosežem tega, kar hočem. Nekateri umetniki morda ustvarjajo svoja dela na hitro; jaz potrebujem veliko časa, da pridem do rezultata. Saj

majhne stvari naredim tudi hitro; ko pa imam pred sabo velike projekte, je drugače. Če bi hotel narediti nekaj perfektnega, tako, kot je v mojih zamislih, bi verjetno potreboval celo leto.

Koliko oseb je v skupini, ki pripravlja voz?

Na začetku je sodelovala, kot sem že povedal, cela vas. S to skupino smo imeli krasne rezultate, osvojili smo tudi pokrajinski pokal, ker smo prejeli največ točk v Gorici, Sovodnjah in Trzinu. To se je zgodilo z Indijanci in leto kasneje spet z gusarji. Če bi nam uspelo še tretjič, bi imeli pokal za vedno, smo si rekli. Zato smo načrtovali največji voz z velikim Rusom in v tretje zmagali pokal! Spominjam se, da smo z njim tekli po Štmavru. Po mojem si organizatorji niso niti predstavljali, da bi lahko kdo trikrat zaporedoma osvojil to nagrado! Leto po tisti zmagi smo se lotili voza samo mesec dni pred pustom, izbrali smo Serifa v krsti

in padec meje: kljub vsemu smo v Trzinu prišli drugi.

Po tistem vozu je navdušenje malo upadlo. Delo je postajalo skoraj rutinsko. Kmalu pa je prišla zraven skupina mlajših. Če so do prej sodelovali izrecno Štmavrci, so v zadnjih petih letih skupaj z mlajšimi prišli tudi ljudje izven Štmarve, predvsem iz Gorice in Števerjana. Nekateri sodelavci iz prvih let so se malo umaknili zaradi družinskih in drugih obveznosti, kar je povsem razum-

biji. Rabimo tudi manjši traktor pasquali.

Kje boste nastopili?

V nedeljo, 23. februarja, v Gorici, 1. marca na Opčinah, 2. marca v Sovodnjah in 4. marca v Trzinu. Da bi krili stroške voza in ker so mladi letos poskrbeli, da so deloma obnovili prostore, kjer delamo voze, nameravamo iti tudi v Gradež in Gradišče. V Gradežu smo bili prvič lani: sprevod je zelo lep, očarljiv! Organizacija pa res ni bila dobra,

za katero skrbi Lara Feri skupaj z drugimi dekleti. Poleg dobro narejenega voza in kostumov je zelo pomembna tudi glasba: če je na sprevodu prava glasba s primerno koreografijo, zadeva gotovo bolje uspe. Radi vnašamo tudi slovensko glasbo. Eden najlepših vozov je bil po mojem tisti z Indijanci: naslov je bil “Nikoli v rezervi”. Imeli smo čudovito glasbo in koreografije.

Kdo so ponavadi vaši najhujši tekmeči?

V zadnjih letih so bili naši najhujši konkurenti tisti iz Praprota; letos jih ne bo, ker so se menda skregali. Saj tudi v naši skupini prihaja do trenj, ker ima vsakdo svojo idejo. Treba pa je ohranjati mirne živce in poslušati drugega, kdaj tudi opustiti svojo. Treba je biti mehki in nežni.

Če se ne motim, tudi poješ...

Pojem v moškem pevskem zboru v Štmavru, hodim pa tudi pomagat v Rupo. Treba je imeti veselje. Peti sem začel pri sedemnajstih letih, tedaj je Štmavski zbor še vodil Gabrijel Devetak. Vedno rad pojem, tudi pod tušem... Od časa do časa pojem tudi kot solist; sem precej emotiven in vendar mi tudi uspe. Zame je v tistih trenutkih pomembno misliti na to, kar pojem. Če si pozoren na besedilo, poješ dobro.

In na koncu?

Na koncu bi se rad res zahvalil Kulturnemu društvu Sabotin za to možnost: če ne bi bilo društva, res ne vem, če bi prišla na dan ta moja žilica. Rad bi se zahvalil vsem, ki so sodelovali do sedaj: “stari” družbi, ki je bila vedno prisotna in zaradi službe ali družine ne more več toliko sodelovati, pa tudi vsem mlajšim, ki so mi dali energijo in možnost, da sem se spet lotil velikih vozov. Še vedno je lepo. Pomembno je, da se družimo, se pogovarjamo in tudi kaj skupaj ustvarimo. Že to je lepo. Če dosežemo še dober rezultat, je še toliko bolje! Najlepše je biti v sprevodu in opazovati ljudi, kako ostajajo očarani. Že to je zame zmaga: gledati jih, kako se čudijo našemu vozu in ga občudujejo. Ponosen sem, ko ga slikajo. Vse to delamo tudi zato, da smo v javnosti prepoznavni kot slovensko kulturno društvo na Goriškem, da pokažemo, da smo prisotni in uspešni tudi na tem področju. Če zmaga slovenski voz, je zame posebno veliko veselje!

Danijel Devetak

Kultura brez meja v Brdih

V ponedeljek, 17. februarja, so na sedežu goriške pokrajine predstavili prireditve Kultura brez meja/Cultura senza confini, ki nosi močno sporočilo čezmejnega prijateljstva in sodelovanja. Brda se namreč geografsko raztezajo čez dve krasni deželi, v katerih drug ob drugem živijo ljudje, ki jih veže skupna preteklost, a se za ohranjanje te dragocene prednosti naravnega sožitja premalokrat srečujejo. Druga izvedba prireditve bo v nedeljo, 23. februarja, na kmetiji Gradišci/ciutta na Jazbinah ponudila udeležencem priložnost, da se ob sproščenem kramljanju, izmenjavi umetniških vsebin in primerjavi izkušenj z delovanjem različnih plasti družbeno ekonomskega življenja na obeh straneh meje bolje spoznajo in zblížajo ter tesneje povežejo v skrb za boljše skupno prihodnost. O projektu so spregovorili števerjanska županja Franca Padovan, direktor občine Brda Andrej Markočič, direktorica za turizem, kulturo, mladino in šport Ariana Suhadolnik in predstavniki čezmejnega organizacijskega odbora. Program je podrobneje predstavil števerjanski občinski odbornik Marjan Drufovka. O glasbenih točkah je spregovorila Alessandra Schettino, ravnateljica SCGV E. Komel. V nedeljo, 23. februarja, bo na sedežu društva Fotoklub Skupina 75 na Bukovju (Števerjan) ob 15. uri odprtje razstave črno-belih fotografij Vasje Leban, ob 16.30 pa na kmetiji Gradišci/ciutta odprtje likovne in fotografske razstave, ob 17. uri klepeti, pogovori itd. Prireditelji toplo vabijo!

Pobudo sta dala fotografa Leo Caharija in Pierluigi Bumbaca

Spomin na desetletje brez ograj

Prejšnji teden se je manjša množica na meji med Gorico in Novo Gorico spomnila zgodovinskega dogodka izpred 10 let, ko sta župana Vittorio Brancati in Mirko Brulc 12. februarja 2004, nekaj minut po 10.30, na krajši simbolni slovesnosti na trgu pred severno železniško postajo odstranila del podruge meter visoke zelene mejne ograje, ki je slonela na 50 cm visokem zidku. Tudi tokrat sta župana Ettore Romoli in Matej Arčon - simbolno - odstranila del ograje, in sicer na nekdanjem prehodu na Škabrijelovi-Erjavčevi ulici. Tako bo omogočena lažja povezava kolesarske steze med mestoma, ki se je doslej končala pri zidku. Kot je prisotnim (časnikarjem) in peščici radovednežev povedala urednica Primorskih novic Vesna Humar, smo 10 let po dogodku "treznejši, v marsikaterem pogledu modrejši, v marsikaterem

pa nekoliko bolj cinični"; čeprav "čas ni naklonjen velikopoteznim gestam, to še ne pomeni, da ne moremo delati majhnih, drobnih korakov". Točno ob 10.30 se je preprosta slovesnost, ki so jo z nekaj pesmicami popestrili otroci osnovne šole Šolkana pod vodstvom Mateja Petjana, nadaljevala na Trgu Evrope

/ Trgu Transalpina. Med predstavnikih oblasti so bili navzoči tudi predsednik pokrajine Enrico Gherghetta in podpredsednica Mara Černic, prefekt Vittorio Zappalorto in kar nekaj drugih, še najlepše pa je bilo videti Brancatija in Brulca, ki sta prva nazdravila ob odstranjenih ograjah med mestoma. Romoli je pove-

dal, da so bili dogodki izpred 10 let "izjemno pomembni" za Goriško. "S človeškega, moralnega in civilnega vidika je šlo mimo 10 izrednih let, z ekonomskega pa nismo dosegli tega, kar smo pričakovali". Zato je danes nujno vložiti vse napore v EZTS, ki naj ga složno in prepričano podpreta obe vladi, je zatrdil. Gorica in Nova Gorica sta pred 10 leti prehitela Evropo, je dejal Arčon. Mesti sta se povezali, dogodkov bi lahko bilo več, "proces združevanja pa je dolgotrajen". Pomembno je, "da se ljudje srečujejo in uresničujejo skupne ideje".

Slavje ob 10-letnici odstranitve ograje so organizirale Primorske novice v sodelovanju z Mestno občino Nova Gorica, pobudo pa je dal njihov fotograf Leo Caharija v sodelovanju z goriškim fotoreporterjem Pierluigijem Bumbaco. Razstava nekaterih njihovih posnetkov je kronala dogodek ob meji, kjer se vedno ostaja - za naslednje obletnice? - dolga zelena ograja na 50 cm visokem zidku... / DD

(več fotografij na www.noviglas.eu)

GORIŠKI VRTILJAK Abonma Veliki polžek Nabrite škratovske potegavščine

Po malce daljšem premoru zaradi prazničnih dni so tudi abonenti Velikega polžka, učenci od drugega do petega razreda osnovnih šol goriškega in doberdobskega ravnateljstva, dočakali tretjo predstavo v letošnjem programu Goriškega vrtiljaka, ki ga, kot znano, prireja Kulturni center Lojze Bratuž ob strokovni pomoči SNG Nova Gorica. V torek, 28. januarja 2014, je v veliki dvorani KCLB v Gorici zavelo pristno praviljično vzdušje, saj sta se že pred začetkom predstave *Škrat Kuzma dobi nagrado* v izvedbi Slovenskega mladinskega gledališča iz Ljubljane po dvorani skrivnostno potikala sraka z vohunsko očitajočim pogledom in star, a gibčen in kar se da škratovsko razpoložen samotarski škrat Kuzma. Oba sta se z drugimi protagonisti (vesela škratovska družina, jež, medved, ververica) porodila iz bogate domišljije literarne ustvarjalke Svetlane Makarovič, živo pa se upodobila v igrivi, zelo razgibani, živahni predstavi, ki ji je režijo podpisal Matjaž Farič, dramaturško obdelavo, ki je prispevala k radoživosti celote, pa Staša Bračič. Čudovito si je scenografinja Irena Pivka zamislila

likovno podobo predstave, ki se kaže kot velika na začetku in ob koncu zaprta, ob odrskem dogajanju pa odprta knjiga - iz njene okrogle odprtine nekajkrat pokuka plašna ververica -. Prizorišče se pravzaprav podaljšuje v dvorano, saj Kuzma z razmršenimi rdečimi

zgovorno in barvito ter domiselno poudarjajo značajske poteze posameznih škratov; v njihovih slabostih, nerodnostih, privoščljivosti ... ni težko uzreti naše napake in hibe.

V svet škratov, starejšega, a otročje nagajivega Kuzme, in mlajše družine "mestnih" škratov je mlade in odrasle gledalce, ki so se pustili voditi v čarobnost pravljice, vodila pripovedovalka, igralka Marinka Štern v vlogi vile. V bradatega in nergaškega Kuzmo, ki ga omehta lepa modrolasa Poskočna škratka (Neda R.

rajo tekati tja, "kamor gre še cesar sam", bolj topoglavi zidarski (Primož Bezjak), kratkovidni tiskarski (Gregor Zorc), ki uganja vragolije v tiskani besedi, in radijski škrat (Blaž Šef), ki vnaša v misli tujke. Vsi ti se zberejo na mesečnem srečanju, na katerem vsak pripoveduje o svojih škratovskih podvigih. Kuzma, ki je v gozdu ježu (Dušan Teropšič) zadelal vhod v brlog, mravljam razdril mravljišče, ververici (Daša Doberšek) skrtil lešnike in sraki (Maruša Geymayer-Oblak) podtaknil krogarja in sploh vsem pticem zamenjal jajca, z veliko srečo prejme za svoje porednosti nagrado, dišeč šop sočnih, čarobnih jagod, ki jih nikdar ne zmanjka. Potem pa se ves večer veseli in pleše z mlado škratko. A ko se vrne zadovoljen v svoje gozdno domovanje, mu zagodejo živalice, ker mu ukradejo čarobni šopek in se tako na svoj način maščujejo za to, kar jim je on ušpilil. Kljub temu je Kuzma vesel, saj ga je škratka spremenila v "radoživega zaljubljenca".

K skupini gozdnih prebivalcev spada še ogromen, po pameti bolj preprost, a prisrčen medved; upodobil ga je Robert Prebil v ogromnem kostumu, ki dopušča le okorne gibe.

Škrat Kuzma dobi darilo je izjemno slikovita, zelo posrečena predstava (z glasbo jo je opremil Sergej Randjelovič), ki je iskrivo pozabavala otroke in njihove odrasle spremljevalce in jim mimogrede poredno nastavila ogledalo!

IK

lasmi pod značilno dolgo kapico in prav tako dolgo tenko brado je v naši dvorani imel svoje domovanje pod stopniščem in je večkrat šel med publiko kot tudi sraka in ostali škratje, tako da je v praviljični svet režiser Farič potegnil celotno občinstvo. Barbara Stupica je igralka oblekla v res imenitne, očarljive kostume, ki

Bric), se je z mimiko, zgovornimi kretnjami in pogledi enkratno vživel Ivan Peternelj. Prav tako posrečeni in podkrepljeni z gibi in plesnimi songi so ostali škratje: frizerski, samovšečni gizdalin (Danijel Petkovič), ki lak za lase pomeša z lepilom, zaliti kuhinjski (Ivo Godnič), ki jedem primeša odvajalo, da gostje hotela mo-

Obvestila

Šola matematike math lab- dc - Hiša pravljic prireja šolo matematike za osnovnošolce ter dijake nižjih in višjih srednjih šol. Prvi tečaj se bo začel marca in je namenjen dijakom nižjih srednjih šol, posebej tretješolcem, ki bodo v mesecu juniju opravljali malo maturo. Vpisovanje bo potekalo do 28. februarja. Info na hisappravljic@gmail.com ali 334-1243766 (Martina), 346-8914956 (Elija).

Slovenska društva iz Laškega vabijo na Večer slovenske kulture med Krasom, morjem in Sočo, ki bo v petek, 28. februarja 2014, ob 18.30 v občinski knjižnici v Trzinu. Dr. Tatjana Rojc bo predstavila dela pisatelja in esejista Alojza Rebule, uvodne besede pa bo podala prof. Rudica Požar.

Zveza slovenske katoliške prosvete sklicuje redni letni občni zbor, ki bo v četrtek, 20. februarja 2014, v prvem sklicu ob 12. uri, v drugem pa ob 20. uri, v sejni sobi Kulturnega centra Lojze Bratuž v Gorici z naslednjim dnevnim redom: 1. volitve predsednika občnega zbora; 2. poročilo nadzornega odbora; 3. odobritev poročila o izvedeni dejavnosti in obračuna za leto 2013; 4. odobritev programa dejavnosti in proračuna za leto 2014; 5. razno.

Kultura brez meja/Cultura senza confini, Soočenja/Confronti. V nedeljo, 23. februarja 2014, na kmetiji Gradis'ciutta na Jazbinah (Števerjan) bo ob 16.30 odprtje likovne in fotografske razstave, ob 17. uri klepeti, pogovori, odkrivanja, spoznavanja, ki povezujejo srca preko meja. Vabljeni!

Pastoralno področje Soča-Vipava vabi k evharističnemu bogoslužju v vzhodnem obredu, v staroslovanskem in ruskem jeziku. Bogoslužje vodita dr. Joško Markuža in dr. Anton Štrukelj, poje ekumenski zbor iz Gorice pod vodstvom Zdravka Klanjščka. Vabljeni v Sovodnje v nedeljo, 23. februarja, ob 17. uri.

Kulturni dom Gorica v sodelovanju s SNG Nova Gorica, Kulturnim domom Nova Gorica in Forumom cultura vabi v četrtek, 27. februarja 2014, ob 20.30 na koncert, na katerem bo nastopil državni ansambel pesmi in plesa Rusije Voroneška dekleta. Info: Kulturni dom, tel. +39 0481 33288, email: info@kulturnidom.it

Večstopenjska šola obvešča, da se vpisovanje otrok v otroške vrtnice, osnovne šole in srednje šole nadaljuje do petka, 28. februarja 2014. Vpisovanje poteka v uradih Večstopenjske šole v ul. Grabizlo 38 v naslednjih dneh: vsak ponedeljek od 10. do 13. ure, vsak torek od 15. do 17. ure, vsako sredo od 10. do 13. ure in od 15. do 17. ure, vsako soboto od 9. do 12. ure, v petek, 28.2.2014, od 10. do 13. ure. Za šole s slovenskim učnim jezikom vpisovanje poteka še v papirnati obliki. Vpisne pole so staršem na razpolago na tajništvu in na vsaki posamezni šoli. Družine smejo vložiti le eno prošnjo za vpis.

Društvo slovenskih upokojencev za Goriško prireja tradicionalno praznovanje dneva žena v soboto, 8. marca, z izletom v hrvaško Istro za ogled zanimivih mest Grožnjan in Rovinj. Avtobus bo odpeljal ob 6.45 iz Gorice s trga Medaglie d'oro - na Goriščku. Vpisujejo po tel. 0481 882183 (Dragica V.), 0481 20801 (Sonja K.), 0481 884156 (Andrej F.), 347 1042156 (Rozina F.). Na račun 20 evrov.

Potovanje z Novim glasom v Maroko bo od 21. do 28. maja 2014; odhod z letališča v Ronkah. Za vpisovanje in informacije:

uprava Novega glasa v Gorici, tel. 0481 533177, uredništvo v Trstu, tel. 040 365473, g. Jože Markuža tel. 040 229166. Kdor želi prejeti program po elektronski pošti, naj sporoči na naslov: mohorjeva@gmail.com ali uprava@noviglas.eu

Prosvetno društvo Rupa-Peč vabi na tradicionalni letni izlet, tokrat v Jordanijo, ki bo potekal od 19. do 26. avgusta 2014. Informacije na tel. 0481 882285 (Ivo Kovic).

Resna in odgovorna medicinska sestra nudi nego in pomoč starejšim osebam. Tel. št. 00386 30 325 558.

Zanesljiva in diskretna gospa pomaga pri likanju in čiščenju v gospodinjstvu. Tel. št. 00386 41529652.

Iščem delo za čiščenje in likanje na območju Gorice. Tel. št. 00386 31449311.

Kadar potrebujete varstvo za otroka ali starejšo osebo, pokličite na tel. št. 00386 41256240.

32-letna profesorica nudi instrukcije slovenščine in varstvo. Tel. št. 00386 41256240.

Kvalitetno opravljam gospodinjstva dela: likanje, čiščenje... Pokličite na tel. št. 0038641885539.

Iščem delo za čiščenje, likanje ali za varstvo otrok ali starejših oseb na območju Gorice. Tel. 00386 31449311.

Prispevke za SCGV Emil Komel v spomin na ravnatelja prof. Silvana Kerševana lahko nakažete na bančni tekoči račun: Banca di Cividale (via Kugy, 2, Gorica) IBAN IT 30 C 05484 12402 003 570 036 225; SWIFT CIVIIT2C s pripisom: za SKLAD SILVANA KERŠEVANA. Informacije na tajništvu SCGV Emil Komel, tel. št. 0481 532163 ali 0481 547569.

Sožalje

Ob izgubi dragega očeta **Draga Legiše** izrekamo svoji nekdanji odbornici, gospe Vidi, iskreno sožalje. Predsednica Mara Černic in upravni odbor šole Komel

RADIO SPAZIO

Vrata proti vzhodu (od 21.2.2014 do 27.2.2014)

Radijska postaja iz Vidma oddaja na ultrakratkem valu s frekvencami za Goriško 97.5, 91.9 Mhz; za Furlanijo 103.7, 103.9 Mhz; za Kanalsko dolino 95.7, 99.5 Mhz; za spodnjo dolino Bele 98.2 Mhz; za Karnijo 97.4, 91, 103.6 Mhz; na internetu www.radiospazio103.it. Slovenske oddaje so na sporedu vsak dan, od 21.00 do 22.00. Ob nedeljah od 14.30 do 15.30. Spored:

Petek, 21. februarja (v studiu Niko Klanjšček): Zvočni zapis: posnetki z naših kulturnih prireditev - Glasba iz studia 2.

Sobota, 22. februarja (vodi Ezio Gosgnach): Okno v Benečijo: oddaja v slovenščini ter v benečanskem in rezijanskem narečju.

Nedelja, 23. februarja (vodi Ezio Gosgnach): Okno v Benečijo: oddaja v benečanskem in rezijanskem narečju.

Ponedeljek, 24. februarja (v studiu Andrej Baucon): Narodnozabavna in zabavna glasba - Zanimivosti iz naših krajev - Iz krščanskega sveta - Naši zbori pojo - Obvestila.

Torek, 25. februarja (v studiu Matjaž Pintar): Utrinki v našem prostoru - Glasbena oddaja z Matjažem.

Sreda, 26. februarja (v studiu Danilo Čotar): Pogled v dušo in svet: Neoko so bili mlini - Izbor melodij.

Četrtek, 27. februarja (v studiu Andrej Baucon): Lahka glasba - Zanimivosti iz sveta - Obvestila.

KD STANKO VUK MIREN-OREHOVLJE, KTD ZARJA BIJE, PD ŠTANDREŽ vabi na

proslavo ob slovenskem kulturnem prazniku

"TJE BOMO NAŠLI POT..."

petek, 21. februarja 2014, ob 19. uri
dvorana Gnidovčevega doma na Mirenskem Gradu
slavnostni govornik Janez Povše

nedelja, 23. februarja 2014, ob 17. uri
župnijska dvorana v Štandrežu
slavnostna govornica Irena Škvarč, direktorica goriške knjižnice

po proslavi bodo pred dvorano nastopili
Kurenti s Ptujca

SLOVENSKI CENTER ZA GLASBENO VZGOJO
EMIL KOMEL

vabi na
jubilejni koncert

SILVANU Z LJUBEZNIJO

ob 60. obletnici Slovenskega centra
za glasbeno vzgojo Emil Komel

petek, 21. februarja 2014, ob 20. uri
Kulturni center Lojze Bratuž v Gorici

Na slavnostnem večeru bo podelitev štipendij iz Sklada Silvan Kerševan zaslužnim učencem šole.

Prosimo, da udeležbo potrdite do srede, 19. februarja,
tel. 0481.532163 - info@emilkomel.eu

Slavostna prireditev ob 60-letnici SCGV Emil Komel 60 let z glasbo v mislih in še naprej "z ljubeznijo"

"Šestdeset let z glasbo v mislih" je geslo praznovanja ob obletnici delovanja Slovenskega centra za glasbeno vzgojo Emil Komel iz Gorice. Višek bo doživelo v Kulturnem centru Lojze Bratuž v petek, 21. februarja, na rojstni dan pred dvema letoma umrlega ravnatelja prof. Silvana Kerševana. Spored večera z naslovom "Silvanu z ljubeznijo" sta v soboto, 15. t. m., predstavili predsednica upravnega odbora šole Mara Černic in ravnateljica Alessandra Schettino v pritličnih prostorih Trgoveškega doma, prav tam, kjer je pred dobrimi 100 leti delovalo Pevsko in glasbeno društvo, predhodnik šole Komel, ki je bilo v ponos vsem goriškim Slovencem.

Mara Černic se je zahvalila Martini Humar iz NŠK, ki je šoli Komel dovolila uporabo prostorov, in izrazila posebno zadovoljstvo nad predstavitvijo dogodka v prostorih prestižne palače, kjer se je rodilo slovensko glasbeno šolstvo na Goriškem. "Danes je SCGV Emil Komel osrednja glasbena institucija v goriški pokrajini tako po številu gojencev in profesorjev kot po vsebini in dosežkih", je zatrdila. Za to ima v prvi vrsti zasluge profesorski kader, ki ga je izbral in sestavil prof. Kerševan. Bolj kot strokovno pripravo in tehnično znanje je v mentorjih

iskal dobroto, "izbral je ljudi s srcem", take, ki se znajo pogovarjati z gojenci in jih pripeljati do različnih stopenj glasbenega življenja po italijanskem ali slovenskem sistemu. Cilj je nuditi osnovno glasbeno izobrazbo, torej vzgoja mladih.

Alessandra Schettino je podčrtala, da so skupno z upravnim odborom in profesorskim kadrom že lani odločili, da bodo vsako leto na 21. februar pripravili spominski koncert. Tokrat so ga hoteli združiti z osrednjim praznovanjem jubileja. Prireditev, ki želi prikazati raznolikost pedagoške in umetniške ponudbe šole, bo potekala na treh prizoriščih. V atriju bodo goste sprejele harfe: razred profesorice Tatiane Donis, ki je zaživel

pred petimi leti, je vedno bolj številen in dosega odlične rezultate tudi na mednarodni ravni. Zvoki zlahtnih harf se bodo prepletali s peselnimi koraki baletnikov iz oddelka prof. Mirjam Špacapan. Na odru velike dvorane bosta nato nastopila Mali godalni orkester in Šolski orkester SCGV Emil Komel s točkami, ki so jih pripravili mladi glasbeniki pod mentorstvom profesorjev Noemi Cristiani in Luigija Pistoreja. Orkester starejših izvajalcev, med katerimi bodo tudi nekdanji in sedanji profesorji ter prijatelji, bo ob tej priložnosti počastil znamenitega mojstra, čigar obletnico rojstva slavimo letos. Da bi koncert zaobjel čim več oblik solističnega, zborovskega ali komornega izvajanja, bodo na sporedu še

nastopi mezzosopranistke Martine Kocine, mladinskega pevskega zbora Emil Komel, ki ga vodi David Bandelj, otroško-mladinskega zbora Veseljaki iz Doberdoba pod vodstvom Lucije Lavrenčič, najbolj uspešnih pianistov iz razreda prof. Sijavuš Gadjijeva,

v katerem sta v zadnjih letih blesteli kar dve "nagradi Venezia", Giuseppe Guarrera in Alex Gadjiev. Večer bodo popestrila razna presenečenja z glasbenim predznakom, je zagotovila ravnateljica. Posebna točka programa bo še podelitev štipendij sklada Silvan Kerševan nekaterim izbranim obetavnim in nadarjenim učencem; potekala bo že drugič po zaslugi ljudi, ki so v spomin na pokojnega ravnatelja darovali ali še darujejo denar v ta namen. Dogodek bo v veži vizualno uokvirila fotografška razstava z utrinki

iz delovanja na sedežu in v družnicah. Sproščen in družaben trenutek po uradnem jubilejnim koncertu bo potekal v bližnji telovadnici z namenju dodatnih koncertnih doživetij z jam session skupine Komel Contemporary Jazz Ensemble, ki deluje pod mentorstvom prof. Gianluce Jana Sturialeja. V tem sklopu je napovedana tudi glasbena noviteta, ki bo dopolnila pisani mozaik glasbenih zvrsti in doživetij slavnostnega jubilejnega večera.

To je šele začetek prireditev, je dejala ravnateljica, saj v naslednjih mesecih pripravljajo poleg sezone Snovanja - še zbornik dosežkov v zadnjem desetletju in zgoščenko s pometki najbolj uspešnih in obetavnih gojencev. / DD

Peta številka mladinske revije Galeb Naj bo novo leto čim bolj srečno!

Tako želi vsem bralcem Galeb, ki na januarski naslovnici prinaša prizorček iz daljne Afrike, kamor se je odpravil Juri Muri, zvedavi junak razigrane povesti Toneta Pavčka. Risbico je narisal Gal Leonard Kalc, prvošolček COŠ Pinko Tomažič iz Trebč. Likovne prispevke njegovih sošolcev je Galeb objavil med svojo pošto, v kateri so tudi risbice vrstnikov iz OŠ Albert Sirk iz Križa. Prvošolci OŠ I. Grbec-M. G. Štepančič iz Škedenja so Galebu poslali dopise o izletu v Režijo in dodali še barvno fotografijo. Galeb je veselo poletel v novo leto in to svoje razpoloženje izlil tudi na bogate strani januarske številke, ki se kot vselej začnejo s pesmico Zvezdane Majhen ob nežni ilustraciji Mojce Cerjak. *Srečna sreča* je naslov stihov, ki se v zadnji kitici glasijo tako: *Srečna je sreča / pri srčnih ljudeh. / Naj bo pri tebi / vse leto v gosteh!* Da bo pot lažja, če prijatelju stisneš roko, pa spodbudno pravi pesmica *Poj z nami*, ki jo je v režijanskem narečju in knjižni slovenščini napisala Paola Coss, v razpoznavnem slogu pa ji likovno zaslobo dala Paola Moretti. *Prijateljstvo* je naslov pesmici, ki jo je stakala Sanja Širec Rovis, vesela prijateljica na kolesu pa je pridala Helena Volpi. Štefan Turk z ilustracijo v živih barvah pomaga otrokom pri razvozlanju

ugank v verzih Martine Legiša. Medved in Miška na potovanju po vesolju sta se ustavila na vesoljski postaji in pila Ha-Dva-O, pijačo čisto podobno vodi! Simpatična junaka na veselem potovanju po vesolju spremljata Majda Koren in domiselni ilustrator Bojan Jurc. Stripovsko

zgodbo, kot vedno, spremljajo tudi "naloge", ki jih bodo bralci zlahka rešili, če jim slovenščina ne dela preglavic. Za boljše poznavanje našega jezika, njegovih

posebnosti in odtenkov sta izredno priročni rubriki *Soimenjaki* in *Slikovite besedne zveze*. Prvo piše Darinka Kobal, ki predstavlja besedo pero in njena pomena ob slikoviti ilustraciji Dunje Jogan. Drugo si je zamislila Klarisa M. Jovanovič in v njej namenja pozornost besedi hudič: nekaterih ljudi *se bojimo kot hudič križa ali kot hudič žegnane vode*, drugi so grdi *kot hudič ali od hudiča ali pa imajo v sebi hudiča ... vražjo hudobo z bodičastimi krili* je upodobil Veno Dolenc. Kopicico zanimivih zgodovinskih podatkov nasuva

rubrika *Od dreva do rakete*. Marjeta Zorec v dolgemu, tehtnem zapisu predstavlja bojno ladjo in bralca popelje v razburljivo leto 1866, ko je na Jadranskem morju potekala največja pomorska bitka med italijansko in avstrijsko floto. Galeb nadaljuje svoj razkošni prelet sveta. V januarski številki se je ustavil v Kamodži in opisal njene slikovitosti. Pravi knjižni molji, tisti, ki si nabirajo točke za Bralno značko, bodo v peti Galebovi številki našli marsikaj za "podzob". Marko Gavrilovski nadaljuje dogodivščine žabe Polone,

ki je s svojo kitaro postala zvezda večera. Prizorček je prikupno naslikala Katerina Kalc. Maja Furman ob ilustracijah toplih barv Žive Pahor pripoveduje, kako sta cmeravi Marko in njegov prijatelj velikan hkrati zbolela za virozo in oba pogumno spila grenko zdravilo, da bi čim prej ozdravela. Kaj se dogaja v *Domačem zverinjaku*, piše Maša Ogrizek, njene pripovedi pa z ilustracijami nakazuje Boštjan Plesničar. Iz nadaljevanja *Čarovnica Češminka* v *šoli* bodo bralci izvedeli, kako je bila knjižničarka jezna na otroke, ker so knjige imele oslovsko ušesa, in kako jih je čarovnica Češminka začarala na police, da bi knjižničarka vendarle spoznala, da je le bolje, če so knjige umazane in brane, kot da bi lepo urejene samevale na policah. Pripoved piše Tatjana Kokalj, ilustrira pa jo Daša Simčič.

Vesoljček Ož je naslov čarobne pripovedi, ki jo je stakl Jože Sevljak, skrivnostno s čopičem pa jo upodobil Štefan Turk. Z razsvetlenskimi mecenon baronom Žigo Zoisonom (1747, Trst - 1819, Ljubljana) in njegovimi zaslugami bralca seznanja Berta Golob. Na mnogo bolj stvarne zadeve pa opominja Žajfek, mali ekološki navdušenec, ki svetuje, naj vodni kamen s pip in ploščic odpravimo z naravnim čistilom, limoninim sokom. Na skrite sladkorje in njihovo nevarnost za naše telo pa bralce opozarja Škrobek v rubriki *Jem zdravo*, ki jo pripravlja Mojca Cepuš z ilustratorico Chiaro Cepin. Poleg navedenega bodo bralci v januarski številki našli še kaj lepega in zabavno vzgojnega. / IK

Kratke

Pričela se bo 45. zborovska revija Primorska poje

V organizaciji Javnega sklada RS za kulturne dejavnosti, Zveze pevskih zborov Primorske, Zveze slovenskih kulturnih društev, Zveze slovenske katoliške prosvete iz Gorice in Zveze cerkvenih pevskih zborov iz Trsta se bo v petek, 28. februarja, v Kulturnem domu v Braniku začela letošnja Primorska poje, na kateri bo 31 koncertov v različnih krajih Primorske z več kot dvesto pevskih zborov. Na Goriškem, Tržaškem in v videmski pokrajini bo 9 koncertov, od teh trije bodo v cerkvenih prostorih. Prvi koncert na Tržaškem bo v soboto, 8. marca, v cerkvi sv. Magdarene v Bazovici, v soboto, 15. marca, v Marijinem domu v ulici Risorta v Trstu, v nedeljo, 30. marca, v cerkvi sv. Roka v Nabrežini, v nedeljo, 6. aprila, v Kulturnem centru v Bazovici, v petek, 11. aprila, v Ljudskem domu v Križu, v nedeljo, 13. aprila, na Dolgi Kroni v Dolini. Na Goriškem bosta letos dva koncerta, in sicer v Štandrežu, v cerkvi sv. Andreja, v petek, 21. marca, in v nedeljo, 23. marca, v Kulturnem centru Lojze Bratuž v Gorici. V videmski pokrajini bo letošnji koncert na Trbižu v občinskem kulturnem centru v nedeljo, 16. marca. Srečali se bodo koroški in primorski zbori. Primorska poje, ki je letos posvečena Srečku Kosovelu ob 110-letnici rojstva, Stanetu Maliču ob 110-letnici rojstva in Radu Simonitiju ob 100-letnici rojstva, se bo končala v nedeljo, 27. aprila, v cerkvi sv. Florijana v Zavarhu.

Pia Zavrtnik, Sanje, slikarstvo

Kot je že večletna navada predstavljajo ob kulturnem prazniku v Pilonovi galeriji domačo umetnico, tako da ima občinstvo priložnost soočiti se s pretanjenimi in globljimi likovnimi raziskavami, ki jih že lepo število let ustvarja Pia Zavrtnik.

Ko je v svoji diplomski nalogi Snovnost slikovne ploskve (2004) trdila, da se "v likovnem oblikovalnem procesu [se] čutne in fizične komponente likovne materije gibljejo, povezujejo in učinkujejo kot izraz likovne volje, kot izraz slikarskega odnosa do njih samih, do sveta in življenja", je že sporočila, da se v njenih delih skladno srečujejo vsebine tako likovnega tehničnega znanja kot duhovne vrline in iskanja, ki jih avtorica pelje do skrajnih meja, a brez zunanjih vsehčnih detajlov in okrasja. Zgoščena likovna govorica ne ponuja gledalcu nobene bližnjice, prej zahteva od njega strogo pozornost in sodelovanje v smislu že uveljavljene definicije Umberta Eca o "odprtem delu".

Skupina razstavljenih slik pokriva dobro desetletje ustvarjanja: od študijskih del do popolnoma samostojnih, poštudijskih. Tako je ta razstava slikarkina prva polnokrva samostojna predstavitev. Razstavi je dala naslov *Sanje*, po sugestivni sliki še iz časa študija (2003), ki zahteva posebno osvetlitev, da jo z očmi in čuti dojamemo v njeni bogati teksturi. Morda je prav to delo lep uvod v pot, ki nas čaka... Barve so po tem poetičnem začetku postale intenzivnejše in zgovornejše, predvsem ko se predstavljajo desetletje pozneje v kontrastu modro-rumeno (V temi, V temi II, 2013). S figuro se je avtorica že srečala, in to izjemno uspešno, v času študija, toda figure so v poznejšem času postale bolj siluete oziroma so se skrile v gozdu barvnih ploskev, ostajajo pa močno v spominu Maske (2002) v živih rdečih tonih. Globini perspektive imenitnega Kroga (2003) se danes približuje bolj premišljeno, zabriše sledove. Občutek za snovnost, za teksturo, za barvne prelive pa ostaja in se pogloblja.

Ob razstavi je izšel katalog z uvodnim tekstom dr. Irene Mislej. Razstava bo odprta do 9. marca. Urnik: torek-petek 9.00-17.00, nedelja 15.00-18.00

Miren / Kulturne prireditve v februarju

Kulturno društvo Stanko Vuk Miren-Orehovlje pripravlja v februarju, mesecu kulture, vrsto prireditev, na katere vljudno vabi vse, ki sta jim pri srcu slovenski jezik in kultura. Dva izmed teh večerov sta že bila, in sicer v večnamenski dvorani Občine Miren - Kostanjevica, v kateri je bila predstavitev pesniške zbirke Široka avtorice Vite Žerjal Pavlin, in v dvorani Gnidovčevega doma na Mirenskem Gradu, kjer je bilo odprtje slikarske razstave domačinke Mihaele Černic - s. Adelgundis ob 100-letnici rojstva. S. Adelgundis, ki živi v Gorici, je še vedno aktivna. V petek, 21. februarja 2014, bo ob 19. uri v dvorani Gnidovčevega doma na Mirenskem Gradu proslava ob kulturnem prazniku z naslovom "Tje bomo našli pot..." v sodelovanju s KTD Zarja Bilje in PD Štandrež. V četrtek, 27. februarja 2014, ob 19. uri pa bo v prostorih OŠ Miren potopisno predavanje Kambodža - dežela templjev in riža. Predavala bo Andreja Rustja, ki je lani že predstavila življenje med inuiti-eskimi.

Odšel je pomemben protagonist Umrl je dr. Drago Legiša

V teh dneh se poslavljamo od dr. Draga Legiša, ki je umrl v četrtek, 13. februarja 2014, v tržaški bolnišnici. Zadnja leta je bil kar hudo bolan, saj je večkrat na teden moral na dializo, a je pogumno in vztrajno prenašal težave, ki jih prinašata bolezen in starost. Dokler je še vozil avto, se je rad odpravljajal na izlete in obiskoval bližnje kraje, tako je večkrat pripovedoval, da je šel na Sveto Goro ali na Mirenški Grad.

Umrl je človek z močnim značajem, mož, ki je bil vaje odločati in je navzven včasih učinkoval zelo strogo in ostro, ko pa si ga nekoliko bolje spoznal, si lahko kaj kmalu odkril, da se je za navidezno grobostjo skrivala mehkejša narava in vsebina, človek, ki je vedno gledal na bližnjega in njegove stiske z velikim razumevanjem.

Drago Legiša se je rodil 17. decembra 1925 "pri Kupčevih" v Devinu, to je v kleni kmečki hiši, kjer sta ob starih starših in tetah živeli še dve družini in ki je daleč naokoli slovela po svoji gostoljubnosti. Bil je tretji otrok in prvi sin, pred njim sta se namreč v družini Jožefa Legiša in Marije Mervic (Valentinčkove) rodili sestri Zlatka in Jožica, po njem pa še Marija in Pepi. V življenju maledra Draga je ključno vlogo odigral njegov nono Jože, ki je odločil, da pojde fant v šole, da se bo lahko povzdignil do take izobrazbe, da bo kos vse večjim italijanskim raznarodovalnim pritiskom. V narodnostnem smislu pa je bil takrat odločilen vpliv tedanjega devinskega župnika, Viktorina Staniča, ki je Draga napotil v goriško škofijsko gimnazijo, kjer so bili dijaki deležni tudi pouka slovenščine in predvsem one zdrave narodne vzgoje, ki je izklesala cele generacije primorskih duhovnikov in izobražencev, da so samoumevno začutili, da jim je slovenstvo naravna danost, ki omogoča izpolnjevanje človeške osebnosti. Ker škofijska gimnazija v Gorici oz. Vidmu, kamor so jo preselili, ni imela pra-

vice javnosti, je po vojni maturiral na slovenski realni gimnaziji v Trstu in se najprej vpisal na kemijo v Trstu, po nekajletnem preseljenju pa na tržaško pravno fakulteto in diplomiral iz političnih ved ter bil nekaj časa profesor na slovenskih nižjih srednjih šolah. Imel je tudi glasbeni talent in je večkrat nadomeščal obolelega organista Coljo, nato pa več let redno orgljal v devinski cerkvi.

Rajni Drago Legiša je bil "polnokrven manjšinski politik", kot se je o njem izrazil Ivo Jevnikar v televizijskem nekrologu. Že v prvih povojnih letih ga namreč zasledimo v vrstah Slovenske demokratske zveze, to je prve slovenske nekomunistične organizacije v Coni A Svobodnega tržaškega ozemlja, in nato v vrstah somišljenikov Slovenske krščansko-socialne zveze. To politično delovanje je tesno povezano tudi s sodelovanjem z dr. Engelbertom Besednjakom, ki se je na začetku 50. let, po vrnitvi v Trst, vključil v SKSZ. V tem sklopu je zagovarjal potrebo, da je treba slovensko manjšino pripraviti na vrnitev Italije v Trst, kar se je zgodilo jeseni leta 1954. V tem duhu je tedaj nastal tednik Novi list, da bi med manjšino širil misel o potrebi po politični enotnosti in torej ustanovitvi narodnega sveta, ki naj bi prispeval k ublažitvi hudih ideoloških in političnih sporov znotraj manjšine, a tudi ureditvi razmer z matično domovino. Z ustanovitvijo tednika je Drago Legiša postal njegov odgovorni urednik, po smrti dr. Besednjaka 1968 pa tudi glavni urednik. Ta tednik je vztrajno teden za tedom urejal skupaj z nepozabnimi sodelavci, ki jih je rad in vedno omenjal. Ob vrsti priljubljenih sodelavcev in pomembnih peres, kot so bila razna pisateljska

imena, sta bila stebra Novega lista predvsem Franc Jeza in prof. Rado Bednarik, kasneje pa tudi Emil Valentinčič in Marko Vuk. Bil je odgovorni urednik Novega lista vse do njegove ukinitve konec leta 1995. V tistem letu je namreč dozorela misel, ki sta jo izoblikovala dr. Legiša kot odgovorni Novega lista in dr. Kazimir Humar kot odgovorni urednik

negi urednika je ohranil do poslabšanja svojega zdravja in daljše hospitalizacije. Vendar je tudi v naslednjih letih sprva kar redno sodeloval in dopisoval. Do zadnjega pa je vsak teden pozorno spremljal časnik in po telefonu klical urednika, da sta skupaj, tudi kritično, predebatirala kako vsebino. Lahko torej rečemo, da sta Legiša in Humar zelo daljno-

Foto DPD

Katoliškega glasa. Spoznala sta potrebo, da v znamenju racionalizacije pride do združitve obeh tednikov, ki sta bralce nagovarjala s podobno vsebino. Po dolgih pripravah in vsebinskih pogovorih, pri katerih so sodelovali uredniki obeh listov, predstavniki Društva slovenskih izobražencev in pri zadnjih tudi zastopniki Slovenske države, sta bila lista ukinjena konec decembra 1995 in z januarjem 1996 je izšla prva številka Novega glasa. Goriška Mohorjeva zadruga je kot založnik tednika za odgovornega urednika imenovala dr. Draga Legiša, za glavnega pa prof. Andreja Bratuža. Svojo funkcijo odgovor-

vidno, in to pred skoraj dvajsetimi leti, uspešno izpeljala združevanje dveh časopisov in omogočila izhajanje tednika, ki želi ohraniti pluralnosti idej in vsebin v zamejskem prostoru. Obenem pa skrbi za oblikovanje novih časniških kadrov, za kar je rajni Legiša vedno zelo skrbel. Že prej smo nakazali začetke Legiševega političnega delovanja, kaže, da mu je politično 'strast' vcepil nono, ki je tudi pod fašizmom odločno in tudi učinkovito nastopal proti tedanjim upraviteljem. Aktiven v političnoupravnem življenju devinsko-nabrežinske občine je bil vse od leta 1952, ko je bil prvič izvoljen v

občinski svet na listi SKSZ, za katero je kandidiral in bil potrjen tudi v naslednjih dveh mandatih. Kot odbornik je vodil razne resorje, od 1965 do 1975 pa je bil izvoljen za župana. Dvakrat je bil izvoljen tudi v tržaški pokrajinski svet.

Na začetku šestdesetih let je bil med pobudniki političnega združevanja po načelu "enotnosti v raznolikosti" teh demokratičnih in nekomunističnih sil v Slovensko skupnost, da bi tako ustvarili pogoje za učinkovitejšo politično enotnost manjšine, v znamenju čim širšega povezovanja ljudi, ki se prepoznavajo v skupnem imenovalcu slovenskega narodnega interesa. V devinsko-nabrežinski občini je Slovenska skupnost npr. prav zaradi velikih narodnostnih pritiskov iskala v tisti dobi možne rešitve, predvsem, da bi se zaustavila gradnja begunskih naselij in priliv ljudi iz Trsta. Levosredinska koalicija, ki so jo ob Slovenski skupnosti sestavljali še Krščanska demokracija, socialistična in socialdemokratska stranka in jo je vodil Legiša, je v tem smislu dosegla visoko mero sožitja v občini.

Po tej javnopravni politični dobi je rajni Drago Legiša svoje bogate izkušnje in znanje razvijal predvsem na področju časnikarstva. Leta 1974 je kot praktikant nastopil službo pri slovenskih poročilih na Radiu Trst A in kljub 19 letom aktivnega časnikarstva pri tedniku šele tedaj po državnem izpitu v Rimu postal poklicni časnikar ter doživel reformo italijanske radiotelevizijske službe, ki je omogočila slovenskim informativnim oddajam večjo avtonomijo. Spremembe so nastopile zlasti po letu 1983, ko je bil Legiša imenovan za namestnika glavnega urednika, se pravi, da je v praksi odgovarjal za informativne sporede RAI v slovenskem jeziku, medtem ko je formalno glavni urednik ostal italijanski kolega. Bil pa je to odločilen korak v sme-

ri popolne osamosvojitve uredništva slovenskih informativnih sporedov, do katere je prišlo leta 1995, ko so stekli televizijski sporedi.

Kar štiri mandate (1986-1998) je bil dr. Legiša aktiven tudi v vsedravnem svetu časnikaške zbornice v Rimu, v katerem je deloval zlasti kot član pravne komisije. Njegova zasluga je, da je prišlo do spremembe poslovnik, ki urejuje potek državnega izpita, tako da ga od leta 1993 slovenski kandidati lahko delajo v materinem jeziku.

Ob 80-letnici je pri Goriški Mohorjevi družbi izšla knjiga z izborom njegovih komentarjev in člankov z zelo povednim naslovom *Ne zapečkarji, ampak protagonisti*, ki jo je uredil Jože Horvat, s katerim je sodeloval kot so-trudnik dnevnika Slovenec, za katerega je pisal poglobljene članke o Slovencih v Italiji in nasploh o razmerah v tej državi. Kdor bo to knjigo spet vzel v roke, bo res lahko podoživel mnoge dogodke in tale, ki jih je pisec v svoji dolgoletni časniškarski dobi analiziral.

Vsi, ki smo ga poznali in z njim sodelovali, bomo gotovo pogršali tisto njegovo značilno vprašanje, ki ga je vedno izrekel, včasih še pred pozdravom, in sicer: Kaj je novega? Gorje, če si odgovoril, da nič. Nekaj si moral povedati, drugače te je gotovo dobrohotno nahrulil in ti povedal, da se vedno kaj takega zgodi ali izve, da je vedno o tem pisati ali vsaj razmišljati in se nato izraziti. Kaj naj rečemo sedaj na tako vprašanje: novo je to, da ga pogrešamo in da bosta vsem manjkali njegova izkušnost in modrost, na kateri si se lahko zanesel.

Naj ob tej smrti, ki je prizadela velik krog njegovih prijateljev in sodelavcev, predvsem pa seveda sorodnike in v prvi vrsti hčerki Alenko in Vido, zeta Sava Ušaja in vnuko Vlasto, Leo in Iva, vsem izrečemo globoko občuteno sožalje.

Marko Tavčar

Smrt v glasbenih vrstah Poslovil se je Tomaž Pengov

V 65. letu starosti je umrl kantavtor Tomaž Pengov. Svojo glasbeno pot je začel konec 60. let, ko je med drugim igral in prevajal pesmi Boba Dylana. Leta 1973 je izdal ploščo Odotovanja, prvo neodvisno posneto slovensko ploščo, ki še danes velja za nepre-

sežen kantavtorski izdelek v Sloveniji. Plošča Odotovanja je zasluženo pozornost dobila šele v začetku 80. let, ko so ploščo ponatisnili. Na njej je v intimistični maniri ob spremljavi dvanajststrunske kitare in lutnje odpel kultne pesmi, kot so Cesta, Danaja, V nasmehu nekega dneva, Sarkofagi in druge. Kot piše na spletni strani, posvečeni Pengovu, je po legendarnih Odotovanjih pi-

sal skladbe za različne slovenske filme in postal širšim množicam znan z malo ploščo z Jezkovo Črno pego in politično Napisi padajo; šlo je za podlago k filmu o Cukurarni.

Prvencu so sledili albumi Pripovedi (1988), Rimska cesta (1992) in Biti tu (1996). Leta 2006 so izšli koncertni posnetki iz ljubljanskih Križank s preprostim naslovom Koncert, leta 2011 pa je predstavil knjigo svojih zbranih pesmi in plošček Drevo in zvezda. Na plošči je bilo nekaj do takrat še neobjavljenih instrumentalnih skladb, Pengov pa je na njej tudi bral svoje pesmi.

Pengov ostaja popotnik, ki ne išče asfaltnih avtocest do prestolnic, ampak prašne kolovoze do pozabljenih in zapuščenih krajev, je v spremni besedi h knjigi zapisal Milan Dekleva, ki je s kantavtorjem sodeloval pri zasedbi Salamandra in plošči Odotovanja.

"Zelo rad igram v živo, a zdi se, da nisem dovolj priljubljen, da bi me pogosteje povabili na koncerte", je tedaj dejal Pengov. Sodeloval je tudi z Mladimi levi, s katerimi je posnel pesem Oda Ireni.

Kot še navaja omenjena spletna stran, ga strokovnjaki cenijo kot pesnika z izjemno globino in izvrstnega kitarista. Pengov je sodil med "šumijevce" in njihove sopotnike, ki so konec 60. in del 70. let okupirali oziroma, kot je to označil Pengov, "kulturno zavzeli" bife nasproti Drame, ki je postal nekakšna "kulturna pisarna". Med njimi so bili številni pomembni slovenski umetniki.

Dnevi komedije v Celju / Osem tekmovalnih predstav V tekmovalnem programu tudi Burundanga SSG

Kot poroča Slovenska tiskovna agencija, se bo letos na festivalu Dnevi komedije, ki bo v Slovenskem ljudskem gledališču (SLG) Celje potekal od 27. februarja do 15. marca, zvrstilo osem tekmovalnih predstav po izboru selektorice festivala Tatjane Doma in sklepna predstava s podelitvijo nagrad. Letošnja novost bodo standup delavnice, ki jih bo vodil Andrej Težak Tešky, slovenski standup komik. Delavnice so namenjene starejšim od 16 let, ki si želijo spoznati in se preizkusiti v standupu. Tekmovalni program bo odprla komična drama Eugena Ionesca Instrukcija v režiji Matjaža Zupančiča in izvedbi Lutkovnega gledališča Ljubljana. Sledile bodo farsa Govorice ameriškega dramatika in scenarista Neila Simona v režiji Jake Andreja Vojevca in izvedbi celjskih gledališčnikov, komedija Gorana Vojnoviča Tak si v režiji Aleksandra Popovskega, ki je nastala v sodelovanju SiTi Teatra BTC in društva Kreker ter satira Vladimirja Vladimiroviča Majakovskega Misterij buffo prav tako v režiji Popovskega in izvedbi SNG Drama Ljubljana.

V tekmovalni program je selektorica uvrstila še komedijo Špas teatra Pazi, m@il!, ki jo podpisujeta Billy van Zandt in Jane Milmore, režiral pa jo je Jaša Jamnik, igro Jordija Galcerana Burundanga v režiji Nenni Delmestre in izvedbi Slovenskega stalnega gledališča v Trstu, komedijo Georga Axelroda Sedem let skomin v režiji Primoža Ekarta in izvedbi Mestnega gledališča ljubljanskega ter komični triler Kraja avtorja Erica Chappella v režiji Jaše Jamnika

in izvedbi SNG Nova Gorica. Predstave Dnevi komedije se bodo na Velikem odru SLG Celje vrstile ob četrkih, petkih in sobotah. Festival bo sklenil avtorski projekt Po mojem Slovenci, pod katerega se podpisujeta Boris Kobal in Branko Završan, izvedlo pa ga

bo Kulturno umetniško društvo Pod topoli. Ob koncu festivala bodo podelili nagrade za zlahtno predstavo, zlahtnega režiserja, zlahtno komedijantko in zlahtnega komedijanta. Žirijo letošnjega festivala sestavljajo gledališka

Prizor iz predstave Burundanga SSG (foto Luca Quaija)

kritičarka Mojca Jan Zoran, gledališka režiserka Ajda Valcl in dramaturginja Simona Hamer. Tudi letos bodo gledalci vsak večer izbrali komedijantko ali komedijanta večera in glasovali za najboljšo komedijo festivala. Na natečaj za zlahtno komedijsko pero je letos prispele šest besedil. Strokovna žirija v sestavi Boris Kobal (predsednik), Tatjana Doma in Tina Kosi je eno besedilo zaradi neupoštevanih formalnih pogojev natečaja izločila, izmed preostalih petih pa soglasno odločila, da nagrado zlahtno komedijsko pero podeli avtorju komedije z naslovom Vorkšop na Moljera.

Celjska občina kot pokroviteljica festivala in SLG Celje kot njegov organizator sta tudi že objavila javni anonimni natečaj za zlahtno komedijsko pero, za katerega bo nagrada v višini 6000 evrov podeljena na Dnevi komedije 2016. Natečaj je odprt do 30. septembra 2015.

Za prispevek Nagradi Nadja Maganja

Kdor bi rad prispeval za Nagrado Nadja Maganja, lahko nakaže davčno odtegljiv prispevek (z navedbo namena: "Premio Nadja Maganja") na naslednji bančni tekoči račun: Comunita' di Sant'Egidio Friuli Venezia Giulia
IBAN: IT17 020 0802 2300 0010 0887 150
BIC/SWIFT: UNCRIT2BOPA
Banca: Unicredit Banca SPA

Kratke**Utemeljitev podelitve nagrad za natečaj priredbe pesmi Puntarska**

Na natečaj za zborovsko priredbo znane pesmi Puntarska v uglasbitvi Rada Simonitija na besedilo Mileta Klopčiča, ki ga je na pobudo Občine Devin-Nabrežina / Comune di Duino-Aurisina (Pokrajina Trst / Provincia di Trieste) razpisal MoPZ Fantje izpod Grmade iz Devina, da bi s tem obeležil 300-letnico velikega tolminsko-primorskega punta, se je odzvalo omejeno število udeležencev.

Komisija je pregledala prejeti material in nato sklenila izpostaviti deli skladateljev Andreja Makorja (letnik 1987) za mešani zbor in Andraža Slakana (letnik 1983) za moški zbor. Obe skladbi izražata in uporabljata različne kompozicijske stileme ter kažeta odlično obvladanje oblike, kontrapunkta in zborovskega stavka. Komisija je zato soglasno sprejela sklep, da podeli 1. (prvo) nagrado za priredbo za mešani zbor Andreju Makorju in 1. (prvo) nagrado za priredbo za moški zbor Andražu Slakanu.

Obema skladateljema naj ob tem iskreno čestitam in izrazim upanje, da se bomo lahko srečali ob podelitvi nagrad, ki bo v soboto, 22. februarja 2014, ob 15.00 na županstvu v Nabrežini. / Prof. Stefano Sacher, predsednik komisije

Dom Jeralla na Padričah: Adventni in božični čas (2)

In že so tu Sv. trije kralji. Plakati v dvorani napovedujejo, da bomo imeli 6. januarja božični koncert. Koncert so tega dne izvajali nam zelo priljubljeni pevci zboru Skala-Slovan, domačini iz Gropade in Padrič, ki nas vsako leto razveseljujejo s svojim koncertom. Zbor je vodil mladi dirigent Jure Jarc ob spremljavi Paola De Cristinija, ki je imel tudi spremlni govor. Zbor je kot starega znanca pozdravil predsednik Doma dr. Franco Lanzilotto, ena od gostov Doma pa je zbor pozdravila v slovenščini in italijanščini ter se zahvalila in voščila srečno in uspešno Novo leto 2014. Potem smo samo mirno sedeli in se predali značilnemu božičnemu vzdušju, ki so ga prinašale lepe, odlično in čustveno podane pesmi. Nekaj pesmi je zbor zapel v slovenščini, nekaj pa v italijanščini, vse pa take, da so segale do srca. Hvala pošturovalnim in pridnim članom zboru, ki so na najbolj prepričljiv način sklenili božični čas.

Nas je pa čakalo še eno božično vokalno darilo. Slovenska Vincencijeva konferenca v Trstu je, kakor že nekaj let, poskrbela zanj. V soboto, 18. januarja, so nas prišle razveselili s svojim lepim petjem pevke mlajšega dekliškega zboru Vesela pomlad z Opčin. Zbor vodi prof. Andreja Štucin, na pianoli pa spremlja zbor Alenka Cergol. Mladi sveži glasovi so kar božali naša ušesa. Zdelo se je, kot bi se oglašali srebrni zvončki. Najprej so zapele nekaj znanih božičnih pesmi, nato je pevka Veronika zaigrala božično melodijo na kitaro. Sledili sta veseli in znani Hej pastirci in Poslušajte vsi ljudje. V nadaljevanju so prišle na vrsto še: Tu scendi dalle stelle in italijanščini, Glej zvezdice božje in seveda Sveta noč in italijanščini in slovenščini, pri katerih so peli tudi poslušalci.

V imenu Slovenske Vincencijeve konference je nastopajoče pozdravil in se jim zahvalil prof. Aldo Stefančič, prof. Vera Puntar pa je pevovodkinji in pianistki poklonila šopka cvetic. Zastopnica Doma gospa Isabella se je zahvalila Konferenci za organizacijo in zboru za lepo petje ter povabila na prigrizek v telovadnico. Gostje Doma Jeralla, še zlasti skupina Slovencev, ki tu preživljamo svojo starost, se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so nas obdarovali z nastopom in tako obogatili naš božični čas, prirediteljem in nastopajočim: obema šolama in obema zboroma. / konec, Nada Martelanc

Slovinci v Miljah**Prešernovo s Košuto in Kosovelom**

Slovinci v Miljah so tokrat dvakrat proslavili slovenski kulturni praznik. Osrednja prireditev je bila v soboto, 8. februarja, v občinskem gledališču G. Verdi, ko sta Miljska občina in Tržaška pokrajina skupaj s KD Slovencev Miljske občine (DSMO) Kiljan Ferluga posvetili kulturni večer Prešernovemu nagrajencu Miroslavu Košuti. Dan prej pa so miljsko društvo, KD Istrski grmič Škofije in KD Brkini priredili skupno Prešernovo proslavo v Škofijah.

Sobotni večer z Miroslavom Košuto je bil dokaj izvorno zastavljen, saj so na miljskem odru

spremljali uglednega in žilavega osemdesetletnika pevka Martina Feri, pianistka Paola Chiabudini in virtuoz harmonikar Aleksander Ipavec, igralka in režiserka Neda Rusjan Bric ter literarna zgodovinarica Tatjana Rojc. Kot je povedala miljska podžupanja in odbornica za kulturo Laura Marzi, je večer v znamenju slovenske kulture nekako idealno sklenil niz Beseda glasbe – glasba besed, ki se je uokvirjal v širši program obmejnih pobud, kot je bila npr. odmevna prireditev med Miljami in Koprom Pahor - Spacal. V imenu miljskega društva je spregovorila predsednica Isabella Marega.

5. Nagrada Nadja Maganja**Letošnja prejemnica je Afričanka Jane Gondwe**

Jane Gondwe, rojena leta 1973 v Malaviju, nedvomno razpolaga s potrebnimi rekviziti, da se lahko zapiše v

zlatu knjigo nagrade, ki so jo pred petimi leti pomenovali po prerano umrli družbeni delavki, raziskovalki na družbenem in zgodovinskem področju ter širokodušni kristjanki Nadji Maganji Jevnikar (1951-2006). Odbor, ki jo sestavljajo člani Skupnosti sv. Egidija, Društvo slovenskih izobražencev, Slovenska zamejska skavtska organizacija in družina pokojne Nadje, je namreč sklenil nagraditi afriško žensko, ki je z izjemnim pogumom sklenila preoblikovati silen življenjski udarec v priložnost nove eksistence sebi in prid drugim v pomoč.

Bilo je leta 2001: Jane in njen mož sta izvedla test, da bi spoznala, ali sta okužena z virusom

HIV, ki ima prav v subtropski Afriki neverjetne razsežnosti: dve tretjini oseb, kar jih je na svetu okuženih z virusom HIV,

živni na tem področju afriške celine. Izkazalo se je, da sta v tem nesrečnem krogu tudi Jane in mož: on je AIDS-u podlegel leta 2004. Za Jane se je tedaj začelo izredno hudo obdobje, saj je bila

hinavsko postavljena na rob družbe: v utehu ji je bilo le spoznanje, da njeni otroci niso okuženi. Poglej virusa HIV v Afriki ni povezan samo s spolnostjo, ampak tudi s težkimi življenjskimi, zdravstvenimi, prehrabnenimi razmerami tamkajšnjih ljudi.

Jane je nekega dne leta 2006 slučajno hodila mimo nekega središča za zdravstveno oskrbo obolelih za AIDS v kraju Mandala v Blantyrju. Stopila je vanj in življenje se ji je spremenilo. Zdravstveno središče je bila izpostava mrežne organizacije Dream (Drug Resource

Enhancement against AIDS and Malnutrition), ki jo je prav Skupnost sv. Egidija ustanovila leta 2002 v Mozambiku. Dream ponuja kolikor je mogoče kapilarno oskrbo okuženim z virusom

HIV: to nego, ki je povsem brezplačna (!), organizacija usklajuje z zahodnimi standardi. Jane se je začela zdraviti in sočasno v organizaciji postala najprej prostovoljka, nato pa aktivistka: usposobila se je vse do ravni svetovalke in ustanovila gibanje I Dream v Malaviju. Podobno kot ostale ženske pri organizaciji, ki so zaradi osebnih zgodb najboljši dokaz za učinkovitost terapevtske izbire in tudi njene pričevalke, se Jane razdaja v ozaveščenju bolnih glede prednosti prave zdravstvene oskrbe, prepričuje nosečnice, ki so okužene z virusom HIV, da farmakološki posegi antiretroviralnih zdravil omogočajo rojstvo zdravih otrok, ponuja pomoč v zakonitih mestnih in podeželskih področjih. V času je Jane postala pričevalka tovrstne oskrbe tudi na mednarodnih forumih po svetu.

Lik letošnje prejemnice nagrade Maganja so predstavili v ponedeljek, 17. februarja, na tržaškem sedežu Skupnosti sv. Egidija ob prisotnosti odgovornih pri dobrodelni organizaciji, predsednika DSI Sergija Pahorja in Majde Cibic, ki je zastopala SZSO. Javna podelitev 5. Nagrade Nadja Maganja bo v ponedeljek, 3. marca, ob 20. uri na sedežu Društva slovenskih izobražencev v Peterlinovi dvorani.

IG

Muzej Revoltella**Razstavlja Franko Vecchiet**

Predel razstavnega prostora muzeja Revoltella bo do 30. marca 2014 zasedal umetniški svet Franka Vecchiet. Postavitev z naslovom Memorabilia, ki so jo priredili občina Trst, SKGZ, muzej Revoltella in društvo Kons, so odprli v petek, 14. februarja. Mlada kustosinja Giulia Giorgi si je sprva zamislila antološko razstavo, ki bi pričala o osrednjih smernicah umetnikovega snovanja skozi daljše življenjsko obdobje. Ker pa se po njenem mnenju v zadnjih desetih letih pri Vecchietu zgoščajo domala vse umetniško-žanrske govorice, ki so ga spremljale in zaznamovale tudi prej, je v dogovoru z umetnikom samim namenila pozornost stvaritvam zadnjega desetletja. Postavitev se tako razvija skozi tematsko pot, na kateri se vsak sklop kaže kot skrinja navdihov, misli, predmetov in spominov. In ravno spomini imajo pri Vecchietu temeljno vlogo: v njih se ne odsevajo zgolj osebne izkušnje in preizkušnje – vse doživeto pač, ampak razstava zaobjema tudi

konkretno količino kolektivnega spomina, ki so ga prav umetnikove roke interpretirale in odtrgale pozabi. Temu spominskemu rondoju je namenjena sklepna postaja razstave, ki jo je Vecchiet pomenoval Si-mi-la-re. Gre dejansko za inštalacijo, kjer se zvočni posnetek čela Andrejke Možine, ki igra zgolj note si mi la re, spaja s platni večjega formata in temnih kromatskih izbir, pri snovanju katerih se je umetnik navdihoval pri hudih epizodah v življenju naše narodne skupnosti v Italiji (krah TKB, kriza Tržaške knjigarne, zaprtje zgodovinskega odseka NŠK). "Zadnja slika tega sklopa pa je barvana – je delal umetnik na predstavitvi – in jo kot znak optimističnega razpoloženja do življenja namenjam svojim vnučkom".

Vsebinsko je razstava razgibana, ne more pa mimo nekaterih ključnih izraznih sredstev, ki so zaznamovali Vecchietovo upodabljanje notranjega sveta. Začenši z grafiko, točneje s ksilografijo, Ta sklop je posebej obsežen,

čeprav se ga umetnik loteva z različnih zornih kotov in tudi s krepko slogovno ironijo: nekateri ekspoziti (skupno jih je 50) kažejo na začetek tiskarstva, na izum premičnih kovinskih črk; drugi se nanašajo na sodobno preoblikovano tiskarsko produkcijo, kar je raz-

vidno v 'Dnevnikih' in v paradoksalnih 'Svinčenih knjigah'. Vecchietova grafika priča tudi o njegovi navezanosti na ozemlje, kot so na primer izdelki 'iz soli' in simbolični odtisi ploščic, ki gledalcu ponazarjajo narobe

obrnjen svet. Tržaški likovnik je svojo umeščenost v prostor in čas zaupal tudi grafikam, ki na podlagi različnih tehnik ponazarjajo pode umetniških šol v Trstu, Benetkah in Parizu, to je zavodov, kjer je Vecchiet poučeval. Posebno obravnavo pa zahteva t. i. Muzej papirnatih letal, zamisel katerega sodi v obdobje ameriškega bombardiranja Srbije. Tedanja letala ZDA, ki so odletala iz baze v Avianu in parala tržaško nebo, so se v umetnikovi miroljubni fantaziji/ironiji spremenila v skupek lahkotnih papirnatih del. K temu projektu je Vecchiet povabil prijatelje-kolege. Nastala je tako trajna razstava teh pisanih letal, ki je že poletela na razna razstavišča, med drugim tudi onkraj luže v... ZDA!

Ob razstavi je izšla tudi monografija, ki jo je izdalo ZTT. Knjigo v angleščini, italijanščini in slovenščini je uredil Andrej Furlan, ki je tudi avtor fotografij. Opozoriti gre tudi na dva vzporedna dogodka: voden ogled razstave s kustosinjo in umetnikom v nedeljo, 23. februarja, in na glasbeni dogodek v soboto, 8. marca, za katerega bo poskrbel glasbenik in skladatelj Fabio Nieder.

IG

Tatjana Rojc je predstavila pesnika in kramrljala z njim o razmerju med njegovo poezijo in avtorski mi besedili za popevke, ki jih je Košuta uspešno zlagal za znane slovenske glasbenike in pevce (Jožeta Privška, El-

do Viler, Majdo Sepe, ansambel Bele vrane), ko je bil urednik Radia Slovenija v Ljubljani. Zanimivo in značilno je bilo njegovo različno naziranje in vrednotenje lastnega "obrtnega", sicer zelo kakovostnega doprinosa pri pisanju stihov za lahko glasbo in višjega iskanja poetike, izpovedovanja svojega umetniškega sveta in prostora, med svežino Mediterana in skrajno zahodno

priučujočnostjo slovenske besede. Neda Rusjan Bric, režiserka osrednje Prešernove proslave 2011, ko je prejel Košuta glavno nagrado, je recitirala nekaj njegovih pesmi. Kar pa je posebej očaralo miljsko

občinstvo, so bile tople in mogočne interpretacije vokalistke Martine Feri, v družbi dua Chiabudini – Ipavec, tako Košutove li-

rike Morje v Ipavčevi uglasbitvi kot njegovih popevk iz omenjenega ljubljanskega obdobja: Zlati prah imaš v očeh, Maček v žaklju, Otoki in Vzameš me v roke, krasna ljubzenska pesem, ki jo je pesnik poklonil v dvorani prisotni ženi Marti. Z geslom "Družijo nas beseda, pesem in prijateljstvo" pa so v Zadružnem domu v Škofijah uprizorila bolj tradicionalno proslavo omenjena tri društva iz miljsko - škofijskega območja, ki že več let skupno praznujejo slovenski kulturni praznik, vsakič v enem od omenjenih krajev. Ob slavnostni govornici, pesnici in

slavistki Ines Cergol, predsednici KD Istrski grič Vlasti Jerman in tajnici Zveze kulturnih društev MO Koper Darji Krkoč so nastopili recitatorji DSMO Kiljan Ferluga, KD Istrski grmič in OŠ Oskarja Kovačiča Škofije z recitalom Moja pesem ob 110. obletnici rojstva Srečka Kosovela. Lepo so se izkazali ob mentorstvu Gregorja Geča mladi Miljčani Danilo Devetak, Barbara Ferluga, Lucija Jankovski in Martin Lissiach. Večer so zaočkrožili nastopi MePZ Adriatic Hrvatini, PZ OŠ Oskarja Kovačiča Škofije, saksofonista Martina Šporina, baritonista in skladatelja Andreja Makorja s pianistko Laro Klun, Deklet iz Škofij in Folklorne skupine Olijka Hrvatini. Številno občinstvo je pisana sestava zasedb in intepretov res razveselila, tako s priredbami narodnih pesmi kot s tradicionalnimi ljudskimi ritmi in značilno istrsko razigranostjo.

Davorin Devetak

DSI IN SLOVENSKA PROSVETA Ob dnevu slovenske kulture 42. natečaj Mladike

Moč besede se še vedno najbolje pokaže v književnosti

Z izhodišča, da bo kritično spregovorila o sanjah, ki so bolj podobne nočni mori, se je Loredana Gec kot slavna govornica Prešernove proslave Slovenske prosvete in Društva slovenskih izobražencev najprej osredotočila na pomen tišine kot brezvočne pojavnosti. Vsa potreba oaze tišine za refleksijo, v kateri smo varni, če je duša cela. Večina sporov nastane prav zaradi izrečenih besed, in sicer laganja, opravljanja in iskanja napak pri drugem. Tako se je radijska urednica in

Foto M. Maver

režiserka zamislila nad tem, ali je še kaj, kar ni bilo povedano ali izrečeno, in če so mogoče te besede kaj spremenile ali premaknile. Vanje verjame, a se ji zdi, da nas vse bolj razdvajajo, ko so v službi političnih ideologij. Dalje se je spraševala, ali smo sposobni vsesplošnega kulturnega bivanja, in se osredotočila na besedo kultura, katere sopomenka je civilizacija. Svoje misli je namenila več kot sto let staremu tržaškemu filozofu Gillu Dorfleu, ki je v svoji knjigi "Horror pleni. Necivilizacija hrupa" izpostavil potrošniško družbo: "Če bi pred civilizacijo dodali članek ne, bi bilo mogoče bolje". Človek je drugače zelo ustvarjal.

O tem nam priča, recimo, današnja velika izbira knjig, saj jih v Italiji letno izide kar 70.000, v Sloveniji pa v istem obdobju sto pesniških zbirk. Vprašljivo je, kdo bo te knjige sploh kupil. V drugem delu svojega govora se je Loredana Gec osredotočila na posledice, ki jih ima pretirana uporaba tehnologije, že gledanje televizije ali sedenje pred računalnikom v zgodnjem otroštvu, na kognitivne in bralne sposobnosti, o čemer piše Meta Grosman. Medtem ko je bila nekoč zasebnost sveta, danes ni niti več občutka sramu. Ljudje zaupajo Facebooku najbolj nepričakovane, intimne informacije, samo da bi bili opaženi. Istočasno narašča število

odvisnikov medijev, predvsem med mladostniki, ki iščejo preko spleta napotke za življenje in odraščanje. Skrb vzbujajoče je dejstvo, kako množični mediji

sedil. Prvo nagrado je prejela novela Bližina daljave, v kateri Nataša Konc Lorenzutti iz Šempasa predstavlja usodo družine v primorskem prostoru v vojnem in povojnem času, drugo nagrado psihološka kriminalna novela Koma avtorice Jasne Jurečič iz Saleža, ki ustvarja v bralcu skrivnostno vzdušje in ga pripelje do presenetljivega konca, tretjo pa novelaобрази z obale Olge Paušič iz Lendave. Le-ta predstavlja z živahno pripovedjo različne like in njihov način življenja. Komisija priporoča za objavo še novele: Prvič Bojane Bučar, Zbogom, Washington! Primoža Vresnika, Korak predaleč Andrejke Jereb, Dom spominov Aleksandre Panič,

Okus spominov Neže Kravos, Petek trinajstega Tamare Matevc in Cimet Uršule Vratuša Globočnik. Prvo nagrado za poezijo je prejel ciklus pesmi brez naslova Ane Balantič iz Idrije. Gre za očarljivo izpoved, v kateri lirski subjekt vzpo-

Foto M. Maver

vplivajo na najstnike. Že Einstein je dejal: "Bojim se dneva, ko bo tehnologija prehitela našo človečnost. Takrat bo svet imel samo generacijo idiotov". Po vseh teh mislih je govornica končala govor z možnimi rešitvami, in sicer

s spodbujanjem ročnih spretnosti in spremembo vrednostnega sistema, ki je postal razvrednoten. Na kulturo kratkomalo ne smemo pozabiti, saj, če se sesuje temelj, se sesuje tudi celotna zgradba. Sledilo je nagrajevanje 42. literarnega natečaja Mladike, saj se je v torek, 4. februarja, na sedežu Slovenske prosvete sestala komisija, v kateri so Loredana Umek, Marija Cenda, Diomira Fabjan Bajc, Vilma Purič in Marij Maver, ter obravnavala 76 prispevkov v prozi in 42 ciklov pesmi. Ob podelitvi prvih treh nagrad so člani Radijskega odra Manica Maver, Anka Peterlin in Marjan Kravos prebrali odlomke nagrajenih be-

me iz Trsta in cikla Bosa potujem Marije Šedivy iz Gornje Radgone. Razveseljuje dejstvo, da so se v zadnjih letih opogumile tudi pisateljice in pesnice s Tržaškega, večina novel in ciklov pesmi pa prihaja iz Slovenije.

Kot se za vsako proslavo ob dnevu slovenske kulture spodobi, so številni poslušalci v Peterlinovi dvorani prisluhnili glasbenemu programu, ki je bil zaupan pianistu Roku Dolencu in Maksu Zulianiju iz razreda prof. Tamare Ražem pri Glasbeni matici. Oba sta predano zaigrala tri skladbe, nato se je večer nadaljeval še s podelitvijo priznanj Mladi oder. Na 39. razpis Slovenske prosvete se je prijavilo res lepo število igralcev, režiserjev in gojiteljev odrske umetnosti na ljubiteljskem področju. Nagrajene so bile tako osnovne kot srednje šole in dramske skupine društev. Marjan Kravos je tako podelil priznanje osnovnima šolama A. Gradnika z Repentabra in Frana Milčinskega s Katinare, nižjima srednjima šolama Ivana Cankarja in Frana Levstika, gojencem Tečaja lepe govornice v sklopu pevskega društva Vesela pomlad, lutkovni skupini Ladjica iz Devina, lutkarjem iz Devina, Mladinski dramski skupini Slovenskega kluba, odrski dramski skupini MOSP, Barvani klapi Sklada M. Čuk, igralski skupini MTKB in sorodnikom, igralski skupini Tamara Petaros, igralski družini Slovenski oder iz Trsta in Mali gledališki šoli Matejke Peterlin.

Ob koncu prijetnega kulturnega večera se je predsednik Sergij Pahor zahvalil vsem nagrajen-

kam in nagrajencem ter slavni govornici. Podčrtal je požrtvovalno delo komisije za literarni natečaj, ki je v vseh teh letih prebrala nešteto poezij in novel.

Obvestila

Klub prijateljstva - Vincencijeva konferenca vabita na popoldansko Prešernovo proslavo "Prešeren za vse" v četrtek, 20. februarja, ob 16. uri v Peterlinovi dvorani v ul. Donizetti 3, l. nad.; nastopajo: gledališka mlad. skupina, mlada glasbenika, gledališčnik Adrijan Rustja, recitatorji; slavnostno misel bo podal prof. Drago Bajc.

Potovanje z Novim glasom v Maroko bo od 21. do 28. maja 2014; odhod z letališča v Ronkah. Za vsotovanje in informacije: uprava Novega glasa v Gorici, tel. 0481 533177, uredništvo v Trstu, tel. 040 365473, g. Jože Markuža tel. 040 229166. Kdor želi prejeti program po elektronski pošti, naj sporoči na naslov: mohorjeva@gmail.com ali uprava@noviglas.eu

Poštena gospa nudi oskrbo starejših ljudi v obliki izmenjave. Več in-

formacij 00385 2386744.

Nudim pomoč pri učenju in pisanju domačih nalog dijakom nižjih in višjih srednjih šol v Trstu in okolici. Tel 345 9264496.

Darovi

Za rojansko glasilo Med nami darujejo Marija Batagelj 20 evrov, Lidija Godnik 20 evrov, E. A. 20 evrov. **V spomin** na brata Ernesta Hrvatina daruje sestra Marija 20 evrov za Marijin dom pri Sv. Ivanu, 20 evrov za Novi glas in 20 evrov za Naš vestnik.

Sožalje

S hvaležnim spominom na njena dobra dela, izreka ob smrti drage gospe **Olge Ban** sinovoma Janku in Darku ter vsem sorodnikom iskreno sožalje Vincencijeva konferenca.

DRUŠTVO MARIJ KOGOJ

vabi na

proslavo ob Dnevu slovenske kulture

VESELO NA POT OD NARODNEGA DOMA DO MARIJE MIOT

slavnostna govornica je **dr. Bogomila Kravos**, pri programu sodelujejo učenci nižje srednje šole Sv. Cirila in Metoda od Sv. Ivana proslava bo v **nedeljo, 23. februarja 2014, ob 17. uri** v dvorani Marijinega doma pri Sv. Ivanu v Trstu

Tiskovno sporočilo

Upravni odbor Zadruga Mladika o Tržaški knjigarni

Zadnje čase se vedno več ljudi oglašja in sprašuje, kaj bo s Tržaško knjigarno in kaj mislimo o tem. V zvezi s tem smo javnosti dolžni nekaj pojasnil.

O krizi Tržaške knjigarne smo izvedeli ob alarmih, ki so se sprožili pred kakim letom dni, tako kot vsa slovenska javnost. Po tem dogodku smo bili od sedanjih lastnikov, Jadranske finančne družbe in ZTT povabljeni na pogovor za rešitev TK oziroma ustanovitev novega podjetja. Na sestanku sta bili prisotni tudi krovni organizaciji SSO in SKGZ, ki sta ju predstavljala predsednika Štoka in Pavšič. Prikazani sta nam bili finančna stiska podjetja in finančna izguba, ki jo to podjetje ustvarja vsako leto. Medtem smo iz nekaterih medijev izvedeli še za finančne izgube, ki jih ima Jadranska finančna družba tudi z drugimi svojimi podjetji. Ponujeno nam je bilo solastništvo v novem podjetju, ki naj bi ga ustanovili Mladika in ZTT, ker je bil za staro podjetje TK sprožen ob koncu leta 2013 stečaj (likvidacija). O tem se lahko prepričamo vsi, ki stopamo mimo izložbe TK v ulici sv. Frančiška. Ob povabilu za pristop k novemu nastajajočemu podjetju smo dne 20. 12. 2013 pisali sedanjim lastnikom in obema krovnim organizacijama pismo, s katerim smo jih zaprosili za nekatera zagotovila.

Novo podjetje, pri katerem naj bi sodelovali, namreč nima zagonskih sredstev (za najemnine, opremo itn.) in tudi nima nobenega kritja za eventualne izgube v prihodnosti, ker podjetje, ki je v preteklosti ustvarjalo približno 50 tisoč evrov izgube letno, nima nobenih zagotovil, da podobne izgube ne bo ustvarjalo tudi v prihodnje.

Do današnjega dne smo bili v zvezi s tem deležni le neobvezujočih obljub, ne pa konkretnih pisnih zagotovil, brez katerih je naše sodelovanje pri projektu nemogoče. Zadruga Mladika, ki izdaja istoimensko revijo in nekaj knjig letno, namreč nima rezerv ali izrednih dohodkov za kritje omenjene izgube. Strinjamo pa se, da je umanjkanje slovenske knjigarne v središču mesta velika izguba, ki je nismo utrpeli niti pod fašizmom, saj sta na tak ali drugačen način do povojnega časa delovali v središču mesta papirnica Štoka in knjigarna Fortunato, ki sta skromno, vendar redno ponujali tudi slovenske knjige.

Naša zadruga se zaveda katastrofe, ki jo pomeni izguba slovenske knjigarne v središču Trsta, saj gre za pomembno kulturno središče, ki se ga poslužujejo različne slovenske ustanove in posamezniki. Kot ustanova, ki ustvarjamo slovensko kulturo že skoraj 60 let, nam ni vseeno, če se zapre kulturna postojanka v Trstu, zato bomo sodelovali pri katerikoli pobudi, ki bo slonela na realnih temeljih.

Za pokojnim
g. DRAGOM LEGIŠO
žalujejo
sestra **Jožica Breccelj**
in vsi njeni.

Stranka SSK se klanja spominu časnikarja in javnega delavca, svojega ustanovnega člana, nekdanjega tržaškega pokrajinskega tajnika in devinsko-nabrežinskega župana
dr. DRAGA LEGIŠE
ter izreka svojcem iskreno sožalje.

Slovenska skupnost
Trst - Gorica - Videm

V večnost je odšel

DRAGOMIR LEGIŠA

Pogrebna sv. maša z žaro bo v devinski cerkvi v četrtek, 20.2.2014, ob 11. uri.

Sledil bo pokop na devinskem pokopališču.

Žalujoči: hčerki Alenka in Vida, zet Savo ter unuki Vlasta, Lea in Ivo ter ostali sorodniki.

Devin, februar 2014

Člani Moškega pevskega zbora Fantje izpod Grmade in cerkvenega pevskega zbora iz Devina se hvaležno klanjamo spominu

dr. DRAGA LEGIŠE

Hčerama Alenki in Vidi ter ostalim svojcem izražamo občuteno sožalje.

UPRAVNI ODBOR ZADRUGE GORIŠKA MOHORJEVA

izreka svojcem

dr. DRAGA LEGIŠE,

dolgoletnega odgovornega urednika Novega glasa, občuteno sožalje

Ob smrti drage mame izrekajo svojemu nekdanjemu zborovodji

JANKU BANU

občuteno sožalje

vsi pri Cerkvem pevskem zboru od Novega sv. Antona v Trstu

Žled je povzročil ogromno škode

Odločilna medsebojna in mednarodna pomoč

Po začasnih ocenah je zaradi požleda in snega poškodovanih kar 5000 kvadratnih kilometrov gozdov, t. j. polovica vseh gozdov v Sloveniji. Ta škoda se bo poznala v naslednjih letih, takoj pa na ki-

prirastka tudi zaradi razmnoževanja škodljivega lubadarja

Po oceni gozdarske stroke ima ta katastrofa v gozdovih več motenj hkrati: žled, vetrolom, snegolom, čemur bo sledilo še

Bloke in drugi -, kjer se mešajo vplivi hladnejših celinskih in toplejših sredozemskih zračnih mas. Tam so se drevesa na nanj prilagodila, drugod pa je bil zadnji žled izreden dogodek, kakršnega še ni bilo.

Posledica globalnega ogrevanja Klimatologinja dr. Lučka Kajfež Bogataj je opozorila, da je prežgodaj trditi, da je tako obsežen žled le posledica podnebnih sprememb. Klimatologi tudi leta 2003 še niso mogli trditi, da sta nenavadna poletna vročina in suša posledica učinka tople grede. Toda, ker so se zvrstile štiri podobne suše v samo desetih naslednjih letih, o tem ne dvomijo več.

Rekordno največ snega je zapolnilo pozimi 1951–1952, toda mraza ni bilo toliko kot v zimi leta 1928–1929. Snežna odeja je bila tako najdebelejša od začetkov vseh merjenj, ki so jih začeli izvajati sredi 19. stoletja. Med 13. in 15. februarjem 1952 je v Sloveniji snežilo nepretrgoma tri dni. V Ljubljani je zapolnilo 146 cm snega, v Bovcu kar 300 cm, v Kočevskem rogu pa okoli 200 cm.

Železniški in cestni promet po Sloveniji je bil popolnoma ustavljen, zato so bili nekateri popolnoma zasneženi kraji na Tolminkem in Bovškem odrezani od sveta in nekaj dni tudi brez vsake hrane in elektrike. V snežnih plazovih (Bovec, Borjana), ki so porušili tudi kakšno hišo, sta umrla dva človeka.

MM

Posledica požleda

lometrih uničenega električnega omrežja, železnic in cest, pri sanaciji zemeljskih plazov, izpada proizvodnje... Poškodovani so tudi objekti in vozila.

Ledeni oklep zime je ohladil stanovanja družin, katerih ogrevanje je odvisno od pogona električnih črpalk. Tako je bilo npr. v celi Postojni. Zato v teh hišah niso imeli niti luči. V teh krajih se je ustavilo delo v podjetjih, otroke so poslali domov, ker en teden ni bilo pouka ... Kjer so bile ceste zaprte, je bolj počasi prihajala pomoč pridobivanja elektrike z generatorji.

Uničena je polovica gozdnega

razmnoževanje uničujočega lubadarja.

Poškodovano lesno maso so do sedaj ocenili čez štiri milijone kubičnih metrov. To je približno toliko, kolikor znaša letni posek v Sloveniji. Lahko pa se zgodi, da bo podroben spomladanski pregled notranjosti gozdov, kamor sedaj ne morejo, narekoval celo pet do šest milijonov kubičnih metrov gozda. Letni prirastek lesa v Sloveniji znaša do osem milijonov kubičnih metrov.

V Sloveniji se žled pojavlja predvsem na dinarski pregradi - na kraških planotah, kot so Trnovski gozd, Nanos, Snežnik,

Ustanovitev delovnega omizja Torrenti je obiskal Kanalsko dolino

Ustanovitev delovnega omizja za skupno in drugačno ovrednotenje Kanalske doline prek koriščenja evropskih sredstev. Ta cilj so si postavili in dosegli na neformalnem in spoznavalnem srečanju, ki je bilo pred kratkim v hotelu Spartiacque v Žabnicah med deželni odbornikom za kulturo in šport Giannijem Torrentijem in upravitelji ter predstavniki združenj iz Kanalske doline. Ti so ugodnemu gostu najprej orisali problematiko in razvojne priložnosti doline, ki leži ob tromeji in jo označuje večjezičnost. Po izginotju delovnih mest, ki so bila do pred nekaj leti tesno vezana na obstoj državnih mej, so prebivalci Kanalske doline primorani vnovično določiti razvojne perspektive in oživiti gospodarstvo. V zvezi s tem je deželni odbornik Torrenti seznanil sogovornike z razvojnimi možnostmi, ki jih bo ponujala strategija alpske makroregije, katera z izvedbo projektov lahko omogoča kompetitivni razvoj (ne le) goratih območij v deželah alpskega loka. V Kanalski dolini

se zavedajo dragocenosti naravnega premoženja, s katerim razpolagajo. Hkrati bi tudi radi promovirali svoje jezikovne in kulturne značilnosti. Četudi je njihova identiteta na evropski ravni edinstvena (v dolini namreč govorijo štiri jezike), so državne oblasti zmanjšale število ur pouka, ki je odmerjen spoznavanju furlanščine, nemščine in slo-

Gianni Torrenti

žiki predstavljajo bogastvo in osebni dokument je različni element krajevne identitete, katera, skupaj s kakovostnimi turističnimi storitvami, pripomore k temu, da je to območje privlačnejše, je dejal član odbora Debore Serracchiani. Srečanja, pobudnik katerega je bil Gianfranco Orel, so se udeležili krajevni upravitelji Gabriele

rentija opozorili, da šolarji iz Furlanije Julijske krajine nimajo dovolj priložnosti za spoznavanje deželnih smučarskih središč. Na srečanju je tekla beseda tudi o zmanjšanju državnih sredstev, ki so v okviru zakona št. 482/99 dodeljena jezikovnim manjšinam. V zvezi s tem je odbornik zagotovil sogovornikom, da "Dežela ne bo pustila Občin na cedilu". Prvi rezultat te naklonjenosti bo vnovično delovanje na Trbižu okenca za nemški jezik, ob česar naj bi prišlo v kratkem. Odbornik Torrenti je z zanimanjem sprejel tudi zahtevo predstavnikov Kanalske doline po uvedbi štirijezične osebne izkaznice. "Jeziki predstavljajo bogastvo in osebni dokument je različni element krajevne identitete, katera, skupaj s kakovostnimi turističnimi storitvami, pripomore k temu, da je to območje privlačnejše", je dejal član odbora Debore Serracchiani. Srečanja, pobudnik katerega je bil Gianfranco Orel, so se udeležili krajevni upravitelji Gabriele

Moschitz, Paolo Molinari, Enrico Toniutti in Nadia Campana (vsi s Trbiža), Dario Divoga (Občina Naborjet-Ovčja ves), Antonio Sivvec (Združenje "Don Mario Cernet"), Alfredo Sandrini (Kanaltaaler Kulturverein), Maurizio Lattisi (Consorzio vicinale iz Žabnic) in Daniele Sabidussi (Smučarska šola s Trbiža).

MC

MARIJINE BOŽJE POTI PRI NAS (38)

Mariza Perat

"Roža Skrivnostna" v Krminu

Želela jih je namreč darovati sorodnicam, pa tudi plemkinjam svojega dvora. Te so tedaj sklenile, da kot znamenje vdanosti Presveti Devici njen čudodelni kip okronajo. Dale so zato izdelali dve cesarski kroni, s katerima naj bi okronali Božjo Mater in Jezuščka. Obe kroni je leta 1743 cesarica Marija Terezija osebno izročila prednici Uršuli De Grotta.

Žal so obe kroni skupaj z zlato vrtnico in drugimi dragocenostmi ukradli po letu 1812. Pozneje so obe kroni nadomestili z novima, srebrnima, ki sta seveda bili mnogo bolj skromni od prvotnih. Namesto zlate vrtnice so Mariji v desno roko dali rožni venec, ki so ga izdelali v Muranu. Leta 1872 je neka gospa v zahvalo za Marijino varstvo dala izdelati srebrno žezlo, ki so ga postavili v Marijino desnico.

Bilo pa je nujno potrebno zgraditi večjo cerkev, ki bi lahko sprejela množice, ki so se ob "Roži Skrivnostni" kar naprej zgrinjale. To pa ni bilo lahko, saj so primanjkovala denarna sredstva. Grofica Sulpicija Strassoldo, ki je novi redovni skupnosti vedno stala ob strani, je leta 1729 umrla, njeni dediči pa redovnicam, vsaj v prvih časih, niso bili preveč naklonjeni. Čeprav brez sredstev so se sestre, z zaupanjem v Božjo Previdnost, lotile dela za gradnjo nove cerkve. Tako je msgr. arhiđakon baron Del Mestri 25. maja 1750 položil temeljni kamen. Vendar v naslednjih letih zaradi splošne revščine in tudi zaradi naravnih nesreč gradnje ni bilo mogoče nadaljevati. Tako je prišlo leto 1774. Redovnice so tedaj sklenile, da se obrnejo na cesarico Marijo Terezijo ter jo poprosijo za pomoč, saj so vedele, da je njihovi ustanovi zelo naklonjena.

Prošnja ni bila zaman, saj jim je cesarica takoj nakazala 4.000 forintov. Tako so še istega leta

znova pričeli dela. Ker pa so sredstva spet primanjkovala, jim je cesarica znova priskočila na pomoč. Nekaj denarja so redovnice, z nadškofovim dovoljenjem, pridobile tudi s prodajo dragocenosti, ki so jih verniki poklonili Materi Božji. Cerkev, posvečeno sv. Katarini, katero je prednica De Grotta že od mladosti zelo častila, so odprli in slovesno blagoslovili 30. aprila 1779.

Seveda ni treba tu posebej poudarjati, da so se tega dne od vsepovsod zgrinile množice, da bi bile prisotne ob slovesnem odprtju nove cerkve.

Leta 1809 so v naše kraje tretjič prišli Francozi in so tu ostali do leta 1813.

Krmin je tako leta 1810 postal uporabna enota (Kanton) gradiščanskega okraja. Pripadel je novemu italijanskemu kraljestvu, v cerkvenem oziru pa videmski nadškofiji.

Poleg odredb, tudi koristnih, ki so se v času Francozov uveljavile, pa so, žal, našle prostor tudi odredbe, ki so ukinile več samostanov in verskih združenj. Dne 25. aprila 1810 je namreč izšla odredba, naj se ukinejo "cerkvene kongregacije in združenja".

V Krminu je najprej bil ukinjen dominikanski sa-

mostan. Zdelo se je, da bo Ustanovi krščanskega nauka to prihranjeno, kajti v odredbi je bilo tudi napisano, da kongregacije, ki se ukvarjajo s strežbo bolnikov v bolnišnicah in z vzgojo deklic v zavodih, ne bodo ukinjene. Vendar to ni držalo in tako je leta 1812 Ustanova usmiljenk krščanskega nauka bila dokončno zatrta. Na željo pl. Janeza Krstnika Cattarinija, ki je kupil posestvo Ustanove, je cerkev sv. Katarine še dalje ostala odprta. Pl. Cattarinij je tudi zaposlil domačega župnika Karla de Colombicchia, naj poskrbi, da omenjena cerkev postane podružnica župne cerkve, kar bi ji omogočalo njeno nadaljnje odprtje.

/ dalje

Cesarica Marija Terezija

S 3. strani Javnost ...

Kakšne so možnosti uporabe vašega pristopa na področju industrijskega oblikovanja?

Poleg slik kot likovne opreme prostorov je metoda izredno uporabna tudi na področju grafičnega in industrijskega oblikovanja. Tekstil, talne in stropne obloge, keramika, papirna galanterija so področja, kjer v svetu že leta uporabljajo generativni pristop za iskanje izvirnih grafičnih motivov in vzorcev. V svetu mode so izredno dobrodošli unikatni izdelki z izvirnimi vzorci. Nenavadne rešitve pomagajo arhitektom pri snovanju drznih stvaritev, ki že mejijo na znanstveno fantastiko. Žal se v slovenskem prostoru še nihče ni ogrel za to izvirno novost, ki bi lahko marsikje pomenila preboj iz povprečnosti. Projekt je bil namreč v zadnjih letih predstavljen na različnih nivojih, vendar pa brez kakšnega odziva.

Kako vaša dela sprejema slovenska in širša svetovna javnost?

V Sloveniji sem eden redkih, če ne celo edini, ki s svojimi programi ustvarjam grafične podobe, ki se izredno približujejo abstraktni likovni umetnosti. Vrednotenje mojih del je v območju med navdušenjem in popolnim zavračanjem. Del likovne stroke mojim delom oporeka predvsem brezdušnost, in to ne glede na moberbitno likovno popolnost de-

la. Obremenjeni so s tehnološko platjo tovrstnega ustvarjanja. Moram pa priznati, da se je v zadnjih letih odnos le "otopli", kar kažejo tudi možnosti, ki se mi odpirajo na področju razstav in drugih predstavitev. V svetu je tovrstnih avtorjev veliko in je koncept tako rekoč osvojen kot alternativa klasičnemu ustvarjanju. Niso redki primeri, ko je moj projekt citiran v učbenikih različnih univerz, pa tudi povabila za spletne galerije in predstavitve

na različnih konferencah niso redka.

Vaši načrti za naprej?

Nekih posebnih načrtov ni. Svoj projekt generativne umetnosti bom razvijal naprej in iskal programske rešitve, katerih rezultati bi se čim bolj približali dobrim likovnim delom. Mogoče se bom malo več ukvarjal tudi s figuraliko. Po drugi strani pa bi želel svoj ustvarjalni pristop čim širše predstaviti javnosti z namenom, da bi še koga navdušil za tovrstno ustvarjanje. Seveda se ne bi odrekal kakršnemu koli povabilu za sodelovanje pri aplikaciji tega projekta v industriji ali storitveni dejavnosti.

S 3. strani Eden večjih ...

Kakšen bi bil prvi nasvet za lastnike gozdov, ki so usposobljeni za delo, a niso vajeni takšnih razmer?

Revirni gozdarji bodo rade volje dali nasvete, na spletni strani zavoda za gozdove so številne brošure, kako se lotiti dela, organizirali bomo demonstracijske tečaje za usposabljanje. Vsak lastnik bi si moral vzeti čas za tako usposabljanje, priporočam vsaj osvežitev znanja, tega dela se ne smemo lotiti brezglavo. Tega dela naj se lotijo spočiti in pripravljeni. Ko so utrujeni, naj z delom prenehajo. Največ poškodb nastane, ko pridejo ljudje v gozd po službi in so že

utrujeni. Predvsem pa ne smejo podcenjevati razmer v gozdu.

Pomembna je tudi primerena zaščita.

Niti obiskovalci gozda ne bi smeli v gozd brez čelade. Še vedno je razglašena prepoved prehoda v gozdu, pa tudi, ko se bodo stvari normalizirale, bodo veje še padale. Ljudje podcenjujejo nevarnost. Na Rožniku vidimo, kako vodijo v gozd otroke, sprehajajo se s psi, skoraj vsako minuto pa še pade kakšno drevo. Teh ljudi ne razumem. Vidi se, da nismo več navajeni živeti z naravo. Narava ima svoje zakonitosti, ena od njih je tudi žled.

SDS zbira podpise za referendum o dostopnosti arhivov brez omejitev

Pogodba o sodelovanju strank koalicije brez velikih možnosti

V Sloveniji so se stranke vladne koalicije odločile za podpis pogodbe o sodelovanju do konca parlamentarnega mandata jeseni leta 2015, zanesljivo skoraj izključno zato, da ostanejo na oblasti. To poudarjamo zaradi dejstva, ki jih v dokumentu niso omenile oziroma so se jim izognile, bodo pa onemogočila uredništvu pogodbe o sodelovanju med parlamentarnimi in vladnimi partnericami. Zdravstvena reforma in prodaja državnega premoženja v dokumentu npr. sploh nista omenjeni. Pač pa so se koalicijske stranke zavezale, da bodo krepile gospodarsko in socialno uspešno državo, pri čemer bodo zagotovile 60 tisoč novih delovnih mest in 3-odstotno letno gospodarsko rast.

Upošteva je resnične razmere v Sloveniji, nova koalicijska pogodba torej ne bo mogla biti dovolj uporaben in akcijsko usmerjen dokument, ampak že ob sprejemu spominja na spisek dobrih želja. Kruto oceno pogodbi je na poslovnem zajtrku v ameriški gospodarski zbornici v Sloveniji dal finančni minister Uroš Čufer. Povzročil je zaskrbljenost po vsej državi, ki še traja, čeprav ga je vlada poskušala utišati ali kar demantirati. Finančni minister je dal jasno vedeti, da je Slovenija visoko zadolžena država, ki pa se bo še naprej zadolževala. Zaradi tega izgublja svojo finančno samostojnost. Slovenija

lahko s svojim premoženjem financira samo tretjino svojega dolga, v dveh tretjinah pa se mora financirati iz tujih posojil. Zaradi tega je potrebno zmanjševati proračunske izdatke, omejiti javni sektor, tudi z zmanjšanjem števila zaposlenih, opraviti revizijo pokojninskega sistema, sistema socialnih pomoči in proučiti

Uroš Čufer

primernost sedanjega števila občin. Finančnemu ministru so takoj brez pridržkov pritrdili v Gospodarski zbornici, kjer so povedali, da so v slovenskem gospodarstvu v obdobju od začetka krize leta 2008 dalje izgubili okoli 100.000 delovnih mest, v istem obdobju pa so v javnem sektorju, ki je že tako prevelik in predrag, zaposlili 11.000 novih uradnikov.

Premierki je po osemdesetih dneh iskanja in usklajevanja uspelo dobiti manjkajoča ministra za gospodarstvo in za zdravje, s čimer smo spet dobili popolno vlado. Gospodarstvo bo v prihodnje vodil Metod Dragon-

ja, dolgoletni gospodarstvenik in tudi politik, z izkušnjami v Sloveniji in tujini. Ministrica za zdravje bo postala dr. Alenka Trop-Skaza, ki je bila doslej vodja Oddelka za epidemiologijo nalezljivih bolezni na Zavodu za zdravstveno varstvo v Celju. Zaradi igrice v zakulisju koalicije je morala odstopiti Tina Komel, ministrica za Slovence v zamejstvu in po svetu. Najbrž bi bilo koristno vedeti, ali ima predvideni novi ministar za Slovence v zamejstvu in po svetu, 66-letni Gorazd Žmavc s Ptujja, kakšne izkušnje z omenjenega področja. O njem so sporočili samo to, da je poštvalen član stranke DESUS, član njenega izvršilnega odbora, svetnik mestne občine Ptuj in predsednik njene odbora za gospodarstvo.

Med pomembnejše dogodke, ki bodo zagotovo vplivali na razmerja med političnimi strankami v prihodnje, sodi zbiranje podpisov za referendum o dostopu v arhive brez omejitev. Zahteva ga SDS, ki meni, da so državni arhivi še vedno preveč zaprti za zgodovinarje, raziskovalce, pa tudi za navadne ljubitelje in javnost. Minister za kulturo Uroš Grilc temu oporeka, presenetljivo pa se mu je pridružila tudi Ljudmila Novak, predsednica Nove Slovenije, krščanske stranke. Zadeva je ta-

koj povzročila napetosti in polemike z Janezom Janšo oziroma SDS, povzročila pa je tudi težave Lojzetu Peterletu. On namreč nasprotuje zapiranju arhivov in je torej prišel v spor z Ljudmilo Novak, hkrati pa pričakuje, da bo nosilec kandidatne liste Nove Slovenije, krščanske stranke, za volitve v evropski parlament, 25. maja.

Aktivisti SDS morajo do 19. marca zagotoviti 40.000 podpisov v podporo referendumu, da bi bil ta lahko razpisan. V stranki so optimistični in zatrjujejo, da bodo omenjeni cilj dosegli. Če bi bil referendum razpisan, pa bi uspel le v primeru, da bi za pobudo SDS glede dostopnosti slovenskih arhivov glasovalo najmanj 343.000 volivcev. Omenjam, da referendum podpira tudi SLS, ki pa pri zbiranju podpisov ne sodeluje.

Za konec tokratnega pisanja pa še prijetno in koristno sporočilo. Gianni Rijavec, slovenski pevec narodne in narodno-zabavne glasbe, skladatelj, pianist, kulturni in narodni delavec, ustanovitelj mednarodne mirovniške fundacije Beli golob, in še kaj, je prijetno presenetil tudi naš medijski prostor. Na TV postaji v Novi Gorici sprejema znane in manj znane osebnosti iz vse Slovenije in se z njimi pogovarja o vsem, kar zadeva Slovenijo, krizo in o tem, kaj napraviti, da bi premagali težave. Intervjuji, ki jih vodi, kažejo na njegovo znanje, poštenost in tudi na druge vrline, ki jih poseduje in z njimi tudi prispeva k razpihanju megle na slovenskem medijskem odru.

Marijan Drobež

Kratke

Vabilo na zanimivo predavanje

Društvo tiroidnih bolnikov Primorske Svetilnik vabi na predavanje Naturopatija in odpravljanje težav s ščitnico - hiper in hipotiroza (predavatelj: Erika Brajnik). Predavanje bo v četrtek, 20.2.2014, ob 18. uri v sejni dvorani mestne občine Nova Gorica. Vljudno vabljeno!

V Braniku so obeležili 70-letnico požiga vasi in izгона krajanov

Na slovesnosti, na kateri so se spomnili požiga Branika (Rihemberka) in izгона krajanov v Nemčijo, je v soboto, 15. februarja, zbrane nagovoril predsednik republike Borut Pahor. Kot poroča Slovenska tiskovna agencija, je Pahor opozoril, da Evropa še nikoli ni živela tako dolgo v miru kot po drugi svetovni vojni, čemur je botrovala uveljavitev evropske ideje. "Tudi najbolj pogumni in iskri misleci modernega slovenskega patriotizma, umeščene v evropski kontekst, si česa takega skoraj niso mogli predstavljati", je dejal Pahor. Dodal je, da ve, da je 10 let po vstopu Slovenije v EU z njenim članstvom v njej in samo Unijo veliko nezadovoljstva. "To je razumljivo. Do vsega, kar nas opredeljuje, moramo biti kritični. Zelo nevarno pa utegne biti, če bi na plazu razočaranj sprejeli napačne sklepe in videli v Evropi za nas problem, ne pa rešitev", je dejal. Zaveda se, da za Slovenijo ni dobra vsaka Evropska unija in Evropa za vsako ceno. "Pravim pa, da je za nas skoraj eksistencialnega pomena, da se Evropa razvija in da smo mi aktivni del tega razvoja", je še dejal predsednik RS. Posvaril je, da bi razpad EU prav mogoče vodil v novo vojno. Zato, tako pravi Pahor, je v slovenskem nacionalnem interesu, da se EU krepi. "Njen razpad, že samo njena slabitev bi pomenila vrnitev geopolitike, Slovenci, še zlasti Primorci, pa smo v zadnjih stotih letih zaradi surove geopolitike dajali na oltar svobode premnoga človeška življenja". Na žalosten dogodek 15. februarja 1944 je opozoril tudi predsednik Društva izgnancev krajevne organizacije Branik Ivan Birsa, ki je predstavil število pobitih in izgnanih krajanov Branika, požganih hiš ter orisal junaški boj Braničanov v partizanskih vrstah za svobodo. Domačine in goste, ki so do zadnjega kotečka napolnili braniško dvorano kulturnega doma, sta pozdravila tudi novogoriški župan Matej Arčon in predsednik sveta krajevne skupnosti Miran Vidmar, šolarji domače osnovne šole in godbeniki iz Komna pa so preskrbeli za bogat kulturni program. Partizani južnoprimorskega odreda so 2. februarja 1944 v Dovcah pri Komnu napadli nemško in italijansko motorizirano kolono, ki je prevažala material za svoje potrebe v postojanko v Braniku. Partizani so sovražniku zadali hude izgube, saj so kolono popolnoma uničili, zaplenili veliko orožja in vojaške opreme. Zaradi tega vojaškega poraza so se 15. februarja 1944 nemški okupatorji znesli nad prebivalci Branika, Komna in okoliških vasi ter zaselkov. Požgali so vasi z zaselki, 529 ljudi, med katerimi so bili tudi otroci, pa odpeljali v nemška taborišča.

Koper / Rotunda blaženega Elija

V Rotundi blaženega Elija v Kopru, Dijaška ulica, bo potekal pogovor Telesni in duhovni učinki posta, v sredo, 26. februarja 2014, ob 19. uri. Z gosti se bodo pogovarjali o tem, kako priti s postom do zdravja, odpuščanja, sprave in spreobrnjenja. Vabljeno! Informacije: Bogdan Vidmar, bogdan.vidmar8@gmail.com, tel.: 051 323 165.

Pogled na slovensko politično šahovnico

Dileme na slovenski desnici

Vprašanje, kaj se dogaja na slovenski desnici v zadnjih mesecih, se postavlja vse bolj v ospredje slovenske politične šahovnice. Zadnja od potez, ki je povzročila precejšnjo odzivnost v slovenski javnosti, je bil nedavni intervju predsednice Nove Slovenije Ljudmile Novak za tednik Mladina. Kritike na račun prvega moža SDS Janeza Janšega so bile izrečene brez dlak na jeziku, partnerstvo dveh strank, ki je veljalo za najbolj zacementirano politično sobivanje na slovenski strankarski sceni, pa je danes močno pod vprašajem. Politična naveza med obema strankama, ki smo jo dalj časa poznali z imenom Koalicija Slovenija, je pravzaprav nastala z ustanovitvijo Nove Slovenije leta 2000 (po potresu znotraj takrat novoustanovljene SLS+SKD, plod združitve ljudske stranke in krščanskih demokratov). Takratna vodilna dvojica Nove Slovenije, Andrej Bajuk in Lojze Peterle, je z SDS sklenila zavezništvo, ki še vedno traja. Nova Slovenija naj bi si pridobila nekdanjo bazo volivcev SKD, čeprav ji to ni nikoli popolnoma uspelo. Bajuk je v prvi Janševi vladi (med 2004 in 2008) bil minister za finance, Nova Slovenija pa je bila edina stranka, ki ob lanskem poročilu protikorupcijske komisije od Janšega ni zahtevala odstopa. Vsee-

no pa se je med tema dvema strankama na neki točki zalomilo. Razlogov in vzrokov je najbrž več. Lahko pa izpostavimo nekatere.

Spremembe v pozicioniranju
Prvič, potrebno je tukaj pogledati na pozicioniranje obeh strank v političnem spektru. Izvorno je Nova Slovenija bila v namišljenem polju slovenske politike "bolj desno" od SDS. Nagovarjala je ne samo katoliški del slovenskih volivcev, ampak je v javnosti tudi in predvsem izpostavljala teme iz polpretekle zgodovine in krivice komunističnega režima. Še nedavni ponovni prestop parlamentarnega praga je vezan na glasno in javno nasprotovanje Titovi ulici v Ljubljani. V zadnjih letih pa so se razmerja nekoliko spremenila. V strategiji SDS so vse širši prostor našle prav teme, ki so bile navadno bližje Novi Sloveniji: spomnimo se ustavne obtožbe zoper takratnega predsednika Danila Türka in z njo povezanimi aferami Ertl in Velikovec. Glavno besedo pri tem je imela SDS (resda takrat Nove Slovenije ni bilo v parlamentu). Podobno je SDS prevzel glavno vlogo pri pobudah okoli dostopnosti arhivov in v povezavi z zadnjimi razkritji okoli vloge slovenskih udbovcov pri političnih umorih v tujini. Skratka, Janševa stranka in Janša v prvi osebi sta

se začela pomikati v to smer. Nova Slovenija pa je, predvsem po volitvah in po ponovnem prestopu parlamentarnega praga, nekoliko popustila pri teh temah in začela iskati bolj "sredinske" prijeme: to je predvsem izraz novega mlajšega vodstva stranke, ki si je izbralo to pot. Začeli so na primer namenjati veliko več pozornosti na ekonomske teme in liberalizacijo slovenskega gospodarstva, začeli so dokaj tesno sodelovati z ekonomistom Radom Pezdirjem, ki je pred nekaj leti uspešno izpeljal več akcij proti slovenskim kartelnim ekscesom na področju elektrogospodarstva, bančništva in na drugih področjih.

Kaj čaka slovensko desnico v prihodnosti?

Stranki sta se začeli torej različno pozicionirati znotraj spektra slovenskega strankarstva. In kje se je torej zataknilo? Glasovanje za sporni dodatek h Kučanovi pokojnini in nazadnje tudi zadržanje glede zakona o arhivih sta povzročila negotovanje predvsem med volivci Nove Slovenije, ki so si od svoje stranke čakali drugačno linijo (pristop Nove Slovenije je bil pri obeh zadevah resnični na ljubo zelo nenavaden). Na ta račun je bila Nova Slovenija deležna številnih kritik in opazk. Razlogov za slabo kri pa je tukaj še več, predvsem v odnosu med

dvema strankama. Zadržanje Nove Slovenije v teh dveh primerih je kritično v javnosti pospremila tudi SDS. In to je med strankama seveda ustvarilo napetosti. Nekoliko globlje si je pri teh napetostih seveda potrebno postaviti vprašanje razmerja moči med obema pomladnima strankama, nekdanjima nerazdružljivima partnericama. Ena od glavnih kritik na račun Nove Slovenije je

merje moči v odnosu med tema strankama je bilo vselej precej jasno: narekoval ga je prevladujoč položaj SDS na desni "polovici" slovenskega političnega prizorišča, narekovala pa ga je tudi dominantna figura enega (in edinega) vodje desne sredine, Janeza Janšega. Vloga, ki je nekdanjemu predsedniku vlade ponekod ušla iz rok. Če je dokaj jasno, da vodilni oblikuje program in postava-

kaj na mestu še eno vprašanje: ali ne bi desno-sredinska vlada takrat lahko vseeno preživela, če bi Janša stopil korak nazaj in mesto premierja prepustil recimo Janezu Šušteršiču, ki je bil zavezan izpolnjevanju koalicijskih zavez in vladnih načrtov (mimogrede je tudi izstopil iz Virantove Državljanke liste)? Ali pa, tukaj je bila na razpolago še ena opcija: vaje vlade bi takrat lahko prevzel Andrej Vizjak, minister, ki je v enem samem letu mandata uspešno izpeljal več reform in si je pohvalne besede prislužil celo iz vrst tedanje opozicije. To se ni zgodilo, o tem sploh ni bilo govora: in vlada je padla. Pa vrnimo se k izhodišču: sedaj je težko predvideti, kaj bo slovenski desnici prinesla prihodnost. Jasno je, da bi morali skleniti premirje in dogovor, če želite omenjeni stranki še kdaj sestaviti vlado (skupaj z SLS in najbrž še katero od strank): na sodelovanje sta obsojeni

Ljudmila Novak in Janez Janša

bila v preteklosti ta, da bi morala nekoliko bolj stopiti izpod sence SDS in sama najti prostor pod soncem. To je bil tudi eden glavnih pomislekov, zakaj ta stranka ni prestopila praga parlamenta leta 2008. Skratka, vprašanje, ki se je pri tem postavljalo, je bilo, ali tesna koalicija med SDS in Novo Slovenijo ne postavlja le-te v (preveč) podrejeni položaj? Raz-

merje moči v odnosu med tema strankama je bilo vselej precej jasno: narekoval ga je prevladujoč položaj SDS na desni "polovici" slovenskega političnega prizorišča, narekovala pa ga je tudi dominantna figura enega (in edinega) vodje desne sredine, Janeza Janšega. Vloga, ki je nekdanjemu predsedniku vlade ponekod ušla iz rok. Če je dokaj jasno, da vodilni oblikuje program in postava-

merje moči v odnosu med tema strankama je bilo vselej precej jasno: narekoval ga je prevladujoč položaj SDS na desni "polovici" slovenskega političnega prizorišča, narekovala pa ga je tudi dominantna figura enega (in edinega) vodje desne sredine, Janeza Janšega. Vloga, ki je nekdanjemu predsedniku vlade ponekod ušla iz rok. Če je dokaj jasno, da vodilni oblikuje program in postava-

predvsem zaradi zelo izrazitega proporcionalnega volilnega sistema v Sloveniji, ki nobeni stranki ne omogoča, da bi sama prevzela oblast. Je pa tudi res, da slovenska desnica ne sme in ne more biti odvisna od enega samega človeka: tudi o tem se bo morala slovenska politična desnica še razjasniti.

Andrej Černič

Google razvija napravo, dobrodošlo za sladkorne bolnike Leče za merjenje krvnega sladkorja

Ameriški spletni velikan Google je izdelal prototip nove naprave, ki bo pomagala sladkornim bolnikom, da si na neboleč način izmerijo krvni sladkor. Gre za očesne leče, polne mikro-tranzistorjev, ki bodo sladkor merili v solzah in rezultate sporočali prenosni napravi, podobni mobilnemu telefonu. Nadležno zbadanje z iglo bo morda kmalu šlo v pozabo.

Na svetu je okrog 382 milijonov sladkornih bolnikov, svetovni trg naprav za merjenje sladkorja v krvi pa je vreden okrog 16 milijard dolarjev letno. Sedanje na-

prave od bolnika zahtevajo, da se zbode z iglo, naprava pa nato analizira kri. Raziskave gredo v smeri iskanja naprav, ki bi slad-

kor merile brez zbadanja, na primer preko sline oziroma solz, kot so to razvili v Googlovih tajnih laboratorijih v Kaliforniji.

Tam so doslej že iznašli koncept avtomobila brez šoferja in očala za brskanje po internetu. Očesne leče za merjenje krvnega sladkorja so prvi začeli razvijati znanstveniki univerze Washington s proračunskim denarjem, ki pa ga primanjkuje. Raziskave so dobile nov zagon v zadnjih 18 mesecih, odkar je pristopil Google s svojimi sredstvi. Projekt so javno razkrili pred kratkim, do uporabe pa bo predvidoma preteklo še več let. Pri Googlu ocenjujejo, da bo potrebnih morda šest let, preden bodo naprave z vsemi potrebnimi dovoljenji prišle na trg.

Erika Brajnik

NATUROPATSKI NASVETI (14)

NATUROPATSKI DUH

Prva stvar, ki sem se je naučila v praksi kot naturopatinja, je ta: "Vedno si prizadevaj po svojih najboljših močeh, da sočloveku pomagaš"! Le-to je prvo naturopatsko vodilo, prva želja, največje veselje, čast in sreča tega dela - biti sočloveku v pomoč!

Drugo nenapisano pravilo pa je, da ti še najboljše znanje ne bo pomagalo k uspehu, če nimaš razvite empatije, topline in nisi odprt za sočloveka. Vsak dan posebej si je treba prizadevati za zdravje in se truditi, se boriti, da ga dosežemo, imamo in vzdržujemo. Naloga naturopata je ta, da fiziološke sposobnosti organizma krepi do najvišje možne mere. Naturopat ne postavlja diagnoz in ne išče bolezni, ampak zdravje.

Krepi telo, da se bo lahko borilo proti bolezni in na tak način bo vsaka terapija bolje delovala. Danes vsi vemo, kako bolni smo, in zdravniki hitro postavijo diagnozo. Se pa obenem sploh zavedamo, kako zdravi smo? Kakšna je naša stopnja zdravja?

Samoopazovanje, samodisciplina, zavedanje so dejstva, da si zdravje moramo zaslužiti, priboriti, da je treba zanj tudi nekaj storiti. Le-to so vrednote, ki jih posreduje naturopat, njegova naloga je ta, da človeka uči, kako naj se opazuje, čemu je vredno posvetiti pozornost in čemu ne oziroma zakaj je tako. Kje tiči skrivnost prave sreče, pravega ravnavanja in resničnega zdravja. Velika večina bralcev išče sedaj odgovor, kje dejansko tiči skrivnost pravega zdravja. V vsakdanjem delu, priza-

devanju in iskanju samega sebe!

Naj vam navedem primer: veliko ljudi pride k meni na pregled in ob vprašanju, kakšne težave imajo, zakaj so prišli k meni, odvrnejo: "Ne vem, iz radovednosti, jaz sem zdrav". S pogovorom potem plane na dan veliko manjših težav, ki se kar kopicijo: se zbuja ponoči, občasno me boli križ, imam vrtoglavice, se veliko potim ... Ti simptomi niso kategorizirani kot bolezen, pa vendar obstajajo in so velikokrat tudi nadležni. Kakšen pa je njihov smisel? To so opozorila, ki nam jih telo

daje in jim je treba posvetiti pozornost in ukrepati, da ne zbolimo!

Končna izjava gospoda, ki odhaja od mene, se glasi nekako tako: "Mislil sem si, da sem zdrav, sedaj mi pa pravite, da sem bolan!"

Čeprav naturopat sam ne postavlja diagnoz, si človek nekako na takšen način razlaga dejstvo, da bo moral sedaj slediti določenemu prehranjevalnemu režimu, piti določene čaje, zeliščne pripravke itd. Po enem mesecu pa se vrne z izjavo: "Veste kaj, mi je kar bolje, imam več energije, bolj spim, bolečin ni več" ...

Celostna obravnava predstavlja globalno izboljšanje!

Zdravje ni tako banalno in samoumevno, kot si nekateri mislijo. Zdravje je naše bogastvo, moramo ga negovati, svojemu telesu smo to dolžni. Prva dolžnost, ki jo imamo, je ta, da spoštujemo svoje telo, da ga ne zastrupljamo in ga pravilno hranimo. Seveda nas mora tega nekdo naučiti, in to počne naturopat!

NOVI
GLAS

ODGOVORNI UREDNIK Jurij Paljk, e-mail paljk@noviglas.eu

Izdajatelj Zadruga Goriška Mohorjeva - Predsednik dr. Damjan Paulin

Registriran na sodišču v Gorici 28.1.1949 pod zaporedno številko 5

Uredništvo v Gorici: Piazza Vittoria-Travnik 25, 34170 Gorica, tel. 0481 550330, faks 0481 548808, e-mail gorica@noviglas.eu

Uredništvo v Trstu: Ulica Donizetti 3, 34133 Trst, tel. 040 365473, faks 040 775419, e-mail trst@noviglas.eu

Uprava: Piazza Vittoria-Travnik 25, 34170 Gorica, tel. 0481 533177, faks 0481 548276, e-mail uprava@noviglas.eu

www.noviglas.eu

TISK: Centro Stampa delle Venezie Soc. Coop. a.r.l., Via Austria, 19/B - 35129 Padova PD,

tel. 049 8700713 - faks 049 8073868; e-mail cdascv@libero.it

LETNA NAROČNINA: Italija 45 evrov, Slovenija 48 evrov, inozemstvo 100 evrov - Poštni tekoči račun 10647493

PODPORNA LETNA NAROČNINA: 100 evrov

Bančni podatki: IBAN: IT 67 M 05484 12401 001570069280, SWIFT ali BIC koda: CIVIIT2C,

naslovljen na: Zadruga Goriška Mohorjeva - P.zza Vittoria/Travnik 25 - 34170 GORICA.

OGLAŠEVANJE: Oglaševalska agencija Publistar, ul. Treppo 5/B - Videm.

Tel. št. 0039 0432 299664 - Faks 0039 0432 512095 - E-mail info@publistarudine.com

Jamčenje zasebnih podatkov: v smislu zakonskega odloka št. 196/03 (varstvo osebnih podatkov) jamčimo največjo

zasebnost in tajnost za osebne podatke, ki so jih bralci posredovali Novemu glasu. Bralci lahko brezplačno zaprosijo

za spremembo ali izbris podatkov, ki jih zadevajo, kakor tudi izrazijo svoje nasprotovanje rabi le-teh.

Novi glas je član Združenja periodičnega tiska v Italiji USPI in Zveze katoliških tednikov v Italiji FISC

Izdajanje našega tednika Novi glas podpira tudi Urad Vlade Republike Slovenije za Slovencev v zamejstvu in po svetu

Tednik Novi glas prejema neposredni državni prispevek v skladu z zakonom 7.8.1990 št. 250

To številko smo poslali v tisk v torek, 18. februarja, ob 14. uri.

TURISTIČNO NASELJE GE.TUR. LIGNANO SABBIADORO

Turistično naselje Lignano Sabbiadoro v Furlaniji Julijski krajini se nahaja v samem središču Lignanskega polotoka in je samo nekaj minut oddaljeno od Sabbiadoro Pineta. Naselje je umeščeno v 60 hektarjev borovega gozdiča in je neposredno ob čudovitem morju, kjer lahko gostje še vedno občudujejo tudi sipine.

Mir, čudovit vonj po borovem gozdiču in slanem morju, čisto morje, ki je bilo nagrajeno z Modro zastavo Evrope, možnost udeleževanja na vseh športnih področjih, vse to ustvarja iz naselja idealen kraj za sproščujoče počitnice, polne oddiha in zabave.

VELIKO NEVERJETNIH PONUDB ZA DRUŽINE:

Residence PREMIUM

Alle Vele

Sole Mare

Villa Primavara

S. Maria del Mare

2014

PREMIUM

Klimatizirana soba, kopalnica, TV in posravljanje postelj, Restoracija s strežbo.

BASIC

Neklimatizirana soba s kopalnico, ni TV in ne posravljanja postelj, Samopostrežna restoracija.

Vsi zneski so za en dan in za eno osebo in veljajo za najmanj tri nočitve za člane Ge.Tur. in njihove družine. Cene ne veljajo za posebne dogodke, za prireditve in za številne skupine. Če še nisi član Ge.Tur., se pridruži združenju, ki ima z nami posebno pogodbo in boš tako deležen številnih ugodnosti.

Za podrobnejše informacije: št. tel. 0431409511

V CENO SO VŠTETI:

- Namestitve v sobi, ki ima 2 ali do 5 ležišč s kopalnico (Vstop v sobo od 17. ure na dan prihoda, na dan odhoda je treba zapustiti sobo do 10. ure.)
- Poln penzion od večerje na dan prihoda do kosila na dan odhoda
- Rjuhe in komplet brisač v sobi (Kopalna brisača proti kavčiji)
- Zasebna plaža s senčnikom in sedež + ležalnik (Premium)
- Zasebna plaža s senčnikom in dvema sedežema (Basic)
- Uporaba športnih objektov na prostem čez dan po prejšnji prijavi in glede na razpoložljivost
- Soudeležba pri raznih animacijah v naselju

N.B. Uprava si pridržuje pravico do spremembe cenitev v primeru, da pride do novih davčnih dajatev.

1. april - 14. junij
7. september - 21. september15. junij - 2. avgust
17. avgust - 6. september

3. avgust - 16. avgust

€ 43,00

€ 52,00

€ 59,00

€ 38,00

€ 43,00

€ 45,00

Odperti smo vse leto!

Ugodne cene tudi za zimski čas, pokličite nas!

POPUSTI:

- OTROCI v sobi s starši od 0 do 3. nedopolnjenega leta **gratis**, od dopolnjenega 3. leta do 6. nedopolnjenega leta **40% popusta**
- OTROCI v sobi s starši od 6. dopolnjenega leta do 10. nedopolnjenega leta **20% popusta**
- ODRASLI v večposteljnih sobah imajo na tretje in četrto ležišče **10% popusta (BASIC)**

DOPLAČILA:

- Enoposteljna soba 15 € na osebo na noč
- Notranje nezavarovano parkirišče v naselju stane 5 € za osebni avto, 10 € za avtobus na dan. Tedenska cena za parkirišče je 29 €, za dva tedna pa 50€
- Izreden obrok v restoraciji s strežbo stane 16 €
- Izreden obrok s samopostrežbo stane 12 €
- Vodni park "Aquadio" stane 1 € na uro na osebo
- Vstopnina v pokrit bazen stane 2,5 € na osebo
- Doplačilo za sobo s pogledom na morje je 3 € na osebo na dan (Residence "Alle Vele")

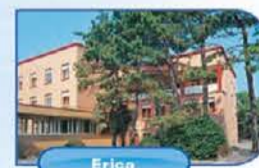
Residence BASIC

Pineta

Ancora

Erica

Villa Verde

Conchiglia

Orchidea

Holiday

Sabbiadoro

Onda Azzurra

Self-service Ristoretto

Kruta smrt, ki postane spektakel

Razmislek o nas prek živalske zgodbe

O mladi žirafi z imenom Marius so se v zadnjih tednih razpisala vsa javna občila, morda še preveč. A vendar, že velikokrat sem pisala o živalih, in kdor me pozna, ve, da so pomemben del mojega življenja in da z njimi delim marsikatero veselje, pa tudi bolečino. Zgodba o Mariusu pa ni samo kruta zgodba o žirafem mladiču, ki so ga s strelom ubili v danskem živalskem vrtu, temveč je tudi zrcalo naše dobe in zgodba o spektaklih, ki jih imamo ljudje najrajši.

Žirafe imam že od mladih nog rada. To zato, ker so ogromna bitja z nežnim srcem in še bolj nežnimi očmi, med kravjimi in človeškimi. Oči vegetarijanca pač, ki bi nikomur nikoli ne prizadel hudega. Poleg tega so simbol savane, ki naj bi bila, baj, pradomovina nas vseh in simbol svobode, veličastne neskončnosti, neba in prostosti. Simbol tega, kar smo občudovali kot otroci, ko smo po televiziji spremljali reportaže o Afriki in sanjarili o ponosni levini, glavni junakinji filmske uspešnice Born free (Rojena na svobodi).

Priznam, da zgodbo mlade žirafe iz danske prestolnice nisem spremljala od samega začetka. Za Mariusa sem izvedela šele, ko je bil že mrtev. Tisti, ki nimajo živali tako radi, kot jih imam jaz, in se togo držijo jezikovnih pravil, bodo sicer pripomnili, ko je že poginil. A jaz tega izraza nikoli ne

uporabljam. Živali ljubijo kot mi, veselijo se svobode kot mi in umirajo kot mi. Taka sem. No, ko je Mariusa zadel usodni strel, je pač završalo na spletu, predvsem na Facebooku. Italijanski prijatelji so drug za drugim objavljali slike velikega mrtvega telesa in radovedne množice, ki ga je obkrožala. Uboj niti dve leti stare žirafe, ki je bila ljudem v napoto samo zato, ker nekaj ni bilo v redu z njenimi geni, ponavljam ne z zdravjem, a z geni, in ker sta bili kastracija ali selitev predragi, me je globoko presunila. Priznam pa, da me je še bolj presunila množica otrok, ki so v spremstvu staršev, v naročju ali celo na njihovih ramah spremljali usmrtnice s strelom v glavo. Majhni, nedolžni, drobčni otroci. Kar streslo me je, ko sem gledala sliko.

Sicer dobro vem, da ti mali, drobni otroci vsak dan po televiziji gledajo krvave prizore, srhljivke, umore, poboje in ne vem še kaj. Krvi so navajeni, ni jih strah pred njo, kot je bilo mene, ko sem bila v njihovih letih. V času mojega otroštva televizije doma nismo imeli. Imela pa sem knjige in mama mi je pripovedovala pravljice, kajti nekoč smo mislili, da so za otroke najbolj primerne pravljice, ki znajo biti sicer tudi krute, a na povsem drugačen način. V bipolarnem ločevanju dobrega in zla. In dobro je v pravljicah tisto, kar zmaga. Dobro pa ni nikoli obarvano s krvjo in nikoli ni kru-

to. Dobro je v pravljicah ljubezen, poštenost, radodarnost, lojalnost. Dobro so vrednote. Tiste, na katere smo pozabili in o katerih otrokom ne pripovedujemo več. Prizor usmrtnice male danske žirafe si je ogledala tudi moja prijateljica Vesna, mati dveh otrok. In je pod sliko mrtvega Mariusa na Facebooku napisala OGABNO. Dejansko je to edini pravi izraz za vso zgodbo. In za tisti prizor, pri katerem otroci spremljajo uboj trganje trupla. Ogabno. Ogabno, kot zna biti marsikaj ogaben samo človek.

Vesna, ki je med drugim priznana ilustratorka otroških knjig, je svoje troke učila drugače. Še sedaj se spominjam, kako mi je mali Aljaž, ko je še komaj govoril in je obiskoval prvi letnik otroškega vrtca, zelo resno pripovedoval, da je treba živali spoštovati, ker so čudovite, da z njimi ne smemo grdo ravnati in jih pobijati, predvsem pa, da jim ne smemo krati svobode. Aljaž mi je tedaj zaupal, da živalskih vrtov sploh ne mara. Čeprav majhen, je točno vedel, kaj pomeni življenje v kletki. In mi je bilo toplo pri srcu, ko sem poslušala te velike besede malega dečka, ki doma seveda ni imel televizije in ga je mati skušala učiti ljubezni in spoštovanja do vsega stvarstva. Njegove besede, polne čiste, lepe, otroške nedolžnosti, so mi zvenele v ušesih, ko sem na spletu gledala, kako so malčki spremljali viševseciranje žirafjega telesa ter po-

medvojnemu prizoru in katerim starši niso nikoli povedali, da ima vsako živo bitje pravico do življenja. In do svobode. In da človek ni tisti, ki bi imel pravico odločati o življenju in smrti. Zbogom Marius, mali, veliki mladiček, ki so ti ljudje ukradli življenje. Tistega deževnega februarjskega dne niso ubili samo tebe, ubili so tisto

naši družbi, v kateri smo vsega naveličani in ne poznamo več skromnosti in lepote, je smrt eden največjih spektaklov. Pa ne samo smrt živali, tudi človeška

smrt je postala glavni cilj medijskih plenilcev. Žal mi je za Mariusa, žirafjega samčka, ki je imel tako nežne oči in je zaupal v otroke. Žal mi je predvsem za tiste otroke, ki so bili izpostavljeni temu nasilnemu prizoru in katerim starši niso nikoli povedali, da ima vsako živo bitje pravico do življenja. In do svobode. In da človek ni tisti, ki bi imel pravico odločati o življenju in smrti. Zbogom Marius, mali, veliki mladiček, ki so ti ljudje ukradli življenje. Tistega deževnega februarjskega dne niso ubili samo tebe, ubili so tisto nežno, dragoceno, drobčno otroško nedolžnost. Tisto prelepo nedolžnost, ki otroke ločuje od tega "ogabnega" sveta odraslih.

Suzi Pertot

JURIJ PALJK

KAJ SPLOH POČNEM TUKAJ?

178

Ko me je prijatelj Antek Terčon, "Kraševac, kakršnih danes ne delajo več", kot ga je lepo označil pred leti skupni znanec, poklical na prenosni telefon, sem ga bil vesel, pred dnevi je imel rojstni dan in sem mu voščil vse najboljše, a sem že iz njegovega resnega glasu razbral, da je nekaj narobe. "Kličem te zato, da ti povem, da je Drago umrl, me je sedaj poklical Savo", je bil krtek Antek in sam sem mu dodal, da mi je žal, zares žal, za kaj več ni bilo ne volje in ne časa, umolknila sva oba. Dr. Drago Legiša, ki je minuli teden odšel v večnost, je bil skupni prijatelj, moj dolgoletni šef, ne samo moj, seveda, saj je vodil tako Radio Trst A kot vse svoje življenje Novi list in tudi Novi glas, a moj zato, ker sva imela poseben odnos. Pa ne, da bi tu govoril, kako sem jaz bil poseben prijatelj pokojnega doktorja Legiša, kot smo ga poznali, ne gre za to, saj je bil pokojni šef javna oseba in kot tak je poznal ogromno ljudi in še več ljudi ga je poznalo. Ne, z dr. Legišo sva bila sodelavca, a postala sva prijatelja in sam zelo cenim to. Ko sem odložil telefon, sem stopil do Danijela, Majde in Ivica, sodelavcev, ki so tudi poznali in cenili "našega šefa", kot smo dr. Legišo imenovali, povedal sem jim, da "je danes popoldan dr. Legiša umrl". Kar onemeli smo in zato sem šel nazaj v svojo uredniško sobo in poklical Marka Tavčarja, da bi mu povedal novico, a je za smrt našega šefa že vedel, nič kaj dosti nisva govorila, oba je smrt prizadela. Takoj sem poklical ženo Adriano ter še nekaj sodelavcev, Tiziani sem telefoniral v spodnje nadstropje, Natašo sem dobil na mobilniku in potem nemo obsedel pred računalnikom.

Iva je prišla prijazno in tiho v sobo do mene in rekla: "Pa saj veš, Jurij, saj si nam pravil, da je bil zadnje čase slab, vem, je hudo, a vseeno, saj je dočkal lepo starost!"

Seveda sem vedel, seveda vem. "Senectus ipsa morbus est! - Starost je že sama po sebi bolezen!" je bila latinska misel, ki mi jo je pokojni šef večkrat omenil, ko sem bil pri njem na obisku, in vedno je tudi bežno dodal, da sta večkrat o tem govorila s pokojnim ravnateljem prof. Albionom Širkom, s katerim sta se poznala še iz let slovitvega goriškega semenišča, te kovnice plemenitih primorskih izobražencev, ki so skoraj vsi že odšli v večnost.

Pa pošteno priznam, da se nisem niti spraševal, kaj sploh počnem tukaj, saj se mi je v tišini pred sivim računalniškim zaslonom kar naenkrat zazdelo, da se mi prostor oži, vse bolj ter nevarno oži, in tak občutek sem imel tudi zvečer, ko sva se slišala s prijateljem Davorinom Devetakom, ki ga je smrt dr. Legiša tudi dosegla.

Vse je seveda v naravi časov in stvari, če hočete, a vseeno.

Da, vseeno! Z dr. Legišo sva se spoznala, ko je bil še vodja radijskih informativnih programov v Trstu in pa seveda odgovorni urednik tednika Novi list, pri katerem sem začel sodelovati in ostal "naši stvari zvest" vse do danes, saj je Novi glas nastal z združitvijo Novega lista in tednika Katoliški glas v Gorici. Pravzaprav me na Novi list vežejo zelo lepi spomini, in to predvsem zato, ker smo se družili in imeli sestanke - kosila v Londonu, kot smo rekli restavraciji La citta' di Londra. Kar naključno smo se skupaj, za kosilo in po njem, prišli so radijci, prišli so drugi, kar lep krog nas je bilo in kar nekaj jih že pogrešam, med njimi še posebej Marka Vuka, ki je prihajal iz Mirna v Trst, da jih je "slišal, ker ni napisal pravočasno zapisa, kar je nemogoče!" kot je rekel Doktor.

Poslušali smo dolge zgodbe o prvem povojnem času, ko so postavljali časnike ponovno na noge,

medvojnemu prizoru in katerim starši niso nikoli povedali, da ima vsako živo bitje pravico do življenja. In do svobode. In da človek ni tisti, ki bi imel pravico odločati o življenju in smrti. Zbogom Marius, mali, veliki mladiček, ki so ti ljudje ukradli življenje. Tistega deževnega februarjskega dne niso ubili samo tebe, ubili so tisto nežno, dragoceno, drobčno otroško nedolžnost. Tisto prelepo nedolžnost, ki otroke ločuje od tega "ogabnega" sveta odraslih.

medvojnemu prizoru in katerim starši niso nikoli povedali, da ima vsako živo bitje pravico do življenja. In do svobode. In da človek ni tisti, ki bi imel pravico odločati o življenju in smrti. Zbogom Marius, mali, veliki mladiček, ki so ti ljudje ukradli življenje. Tistega deževnega februarjskega dne niso ubili samo tebe, ubili so tisto nežno, dragoceno, drobčno otroško nedolžnost. Tisto prelepo nedolžnost, ki otroke ločuje od tega "ogabnega" sveta odraslih.

medvojnemu prizoru in katerim starši niso nikoli povedali, da ima vsako živo bitje pravico do življenja. In do svobode. In da človek ni tisti, ki bi imel pravico odločati o življenju in smrti. Zbogom Marius, mali, veliki mladiček, ki so ti ljudje ukradli življenje. Tistega deževnega februarjskega dne niso ubili samo tebe, ubili so tisto nežno, dragoceno, drobčno otroško nedolžnost. Tisto prelepo nedolžnost, ki otroke ločuje od tega "ogabnega" sveta odraslih.

medvojnemu prizoru in katerim starši niso nikoli povedali, da ima vsako živo bitje pravico do življenja. In do svobode. In da človek ni tisti, ki bi imel pravico odločati o življenju in smrti. Zbogom Marius, mali, veliki mladiček, ki so ti ljudje ukradli življenje. Tistega deževnega februarjskega dne niso ubili samo tebe, ubili so tisto nežno, dragoceno, drobčno otroško nedolžnost. Tisto prelepo nedolžnost, ki otroke ločuje od tega "ogabnega" sveta odraslih.

medvojnemu prizoru in katerim starši niso nikoli povedali, da ima vsako živo bitje pravico do življenja. In do svobode. In da človek ni tisti, ki bi imel pravico odločati o življenju in smrti. Zbogom Marius, mali, veliki mladiček, ki so ti ljudje ukradli življenje. Tistega deževnega februarjskega dne niso ubili samo tebe, ubili so tisto nežno, dragoceno, drobčno otroško nedolžnost. Tisto prelepo nedolžnost, ki otroke ločuje od tega "ogabnega" sveta odraslih.

medvojnemu prizoru in katerim starši niso nikoli povedali, da ima vsako živo bitje pravico do življenja. In do svobode. In da človek ni tisti, ki bi imel pravico odločati o življenju in smrti. Zbogom Marius, mali, veliki mladiček, ki so ti ljudje ukradli življenje. Tistega deževnega februarjskega dne niso ubili samo tebe, ubili so tisto nežno, dragoceno, drobčno otroško nedolžnost. Tisto prelepo nedolžnost, ki otroke ločuje od tega "ogabnega" sveta odraslih.

medvojnemu prizoru in katerim starši niso nikoli povedali, da ima vsako živo bitje pravico do življenja. In do svobode. In da človek ni tisti, ki bi imel pravico odločati o življenju in smrti. Zbogom Marius, mali, veliki mladiček, ki so ti ljudje ukradli življenje. Tistega deževnega februarjskega dne niso ubili samo tebe, ubili so tisto nežno, dragoceno, drobčno otroško nedolžnost. Tisto prelepo nedolžnost, ki otroke ločuje od tega "ogabnega" sveta odraslih.

medvojnemu prizoru in katerim starši niso nikoli povedali, da ima vsako živo bitje pravico do življenja. In do svobode. In da človek ni tisti, ki bi imel pravico odločati o življenju in smrti. Zbogom Marius, mali, veliki mladiček, ki so ti ljudje ukradli življenje. Tistega deževnega februarjskega dne niso ubili samo tebe, ubili so tisto nežno, dragoceno, drobčno otroško nedolžnost. Tisto prelepo nedolžnost, ki otroke ločuje od tega "ogabnega" sveta odraslih.

medvojnemu prizoru in katerim starši niso nikoli povedali, da ima vsako živo bitje pravico do življenja. In do svobode. In da človek ni tisti, ki bi imel pravico odločati o življenju in smrti. Zbogom Marius, mali, veliki mladiček, ki so ti ljudje ukradli življenje. Tistega deževnega februarjskega dne niso ubili samo tebe, ubili so tisto nežno, dragoceno, drobčno otroško nedolžnost. Tisto prelepo nedolžnost, ki otroke ločuje od tega "ogabnega" sveta odraslih.

medvojnemu prizoru in katerim starši niso nikoli povedali, da ima vsako živo bitje pravico do življenja. In do svobode. In da človek ni tisti, ki bi imel pravico odločati o življenju in smrti. Zbogom Marius, mali, veliki mladiček, ki so ti ljudje ukradli življenje. Tistega deževnega februarjskega dne niso ubili samo tebe, ubili so tisto nežno, dragoceno, drobčno otroško nedolžnost. Tisto prelepo nedolžnost, ki otroke ločuje od tega "ogabnega" sveta odraslih.

medvojnemu prizoru in katerim starši niso nikoli povedali, da ima vsako živo bitje pravico do življenja. In do svobode. In da človek ni tisti, ki bi imel pravico odločati o življenju in smrti. Zbogom Marius, mali, veliki mladiček, ki so ti ljudje ukradli življenje. Tistega deževnega februarjskega dne niso ubili samo tebe, ubili so tisto nežno, dragoceno, drobčno otroško nedolžnost. Tisto prelepo nedolžnost, ki otroke ločuje od tega "ogabnega" sveta odraslih.

medvojnemu prizoru in katerim starši niso nikoli povedali, da ima vsako živo bitje pravico do življenja. In do svobode. In da človek ni tisti, ki bi imel pravico odločati o življenju in smrti. Zbogom Marius, mali, veliki mladiček, ki so ti ljudje ukradli življenje. Tistega deževnega februarjskega dne niso ubili samo tebe, ubili so tisto nežno, dragoceno, drobčno otroško nedolžnost. Tisto prelepo nedolžnost, ki otroke ločuje od tega "ogabnega" sveta odraslih.

medvojnemu prizoru in katerim starši niso nikoli povedali, da ima vsako živo bitje pravico do življenja. In do svobode. In da človek ni tisti, ki bi imel pravico odločati o življenju in smrti. Zbogom Marius, mali, veliki mladiček, ki so ti ljudje ukradli življenje. Tistega deževnega februarjskega dne niso ubili samo tebe, ubili so tisto nežno, dragoceno, drobčno otroško nedolžnost. Tisto prelepo nedolžnost, ki otroke ločuje od tega "ogabnega" sveta odraslih.

Dobra šolska osnova za športe z žogo

Priljubljena igra med dvema ognjema

O Tinu Maze, Petru Prevcu in ostalih slovenskih junakovih v Sočiju obširneje naslednjič, saj so na 22. zimskih olimpijskih igrah nekateri vrhunski še pred nami. Tokrat naj za spremembo namenimo nekaj besed igri med dvema ognjema, priljubljenemu zbijanju, kot smo tej igri pravili v šolskih letih. V bistvu ne gre za pravi šport, saj ga menda nikjer po svetu ne gojijo

prijad športne šole Trst. Tekmovanje poteka še danes, pričakovano je zlasti vsakoletni majski veliki finale v nabito polnem balonu na Stadionu prvega maja. Mimogrede, v ekipi je praviloma polovica deklic in polovica fantkov. Izjemno uspešna je bila kot učenka svetovivanske šole Otona Župančiča v prvih 90. letih na primer Tanja Romano, ki je bila zelo močna in

tekmovalno oziroma na ravni neke organizirane zveze. To je značilna panoga za igranje med poukom telesne vzgoje v šolah. Je namreč igra, v kateri otroci prvič pridejo v stik z žogo in s složnim igranjem znotraj ekipe. Predstavlja pa hkrati dobro osnovo za razvijanje spretnosti za skupinske športe z žogo, kot so košarka, odbojka, rokomet in navsezadnje tudi nogomet. Kdo se ne spominja zloglasnega prostovoljca in njegovih natančnih podaj ter zadetkov v hrbet nasprotnikovih igralcev? Pravi medšolski turnir v igri med dvema ognjema smo doživeli vsi, ki smo obiskovali osnovne šole v tržaškem mestnem središču in se torej udeleževali olim-

natančna pri ciljanju in izmuzljiva v obrambi, da jo je bilo skoraj nemogoče zadeti. Nekaj podobnega, v zelo lepo organizirani obliki, doživljajo učenci višjih razredov osnovne šole in prvega razreda nižje srednje šole tudi danes, ko v Sloveniji priraja Šolska košarkarska liga pravo prvenstvo v fireballu EU z etapami po raznih koncih države, pa tudi v zamejstvu. Na Opčinah je

ku so bili prav vsi nastopajoči nagrajeni, tako da bo pestro jutro nedvomno še dolgo ostalo v spominu otrokom, pa tudi njihovim mentorjem in spremljevalcem. Pomembno delo so poleg organizatorjev opravili učitelji in profesorji, ki so ob robu igrišča poudarjali zlasti pedagoški trenutek in vzpodbujali fair play med rosnimi mladimi športniki.

HC

CARNICA ARTE TESSILE
IMBELLINUM

za ljubitelje lepih stvari

33029 villa santina / ud / ul. nazionale 14
tel. št. +39 (0)433 74129 faks +39 (0)433 747529

www.carnica.it

PRISOTNI BOMO
na Eksponegu 2014
STAND 7/4 - PAVILJON B

ŽLEBOVI GRIČ

Z vami že 20 let

**PROIZVODNJA
IN PRODAJA
KROVSKO
KLEPARSKIH
IZDELKOV**

ŽLEBOVI GRIČ D.O.O.

Žnidarčičeva UL. 25 - 5290 Šempeter pri Gorici - Slovenija
Tel. 00386.53311740 - Fax: 00386.53311741
email: zlebovi@siol.net - www.gric-z.com

*L'AMICO
ROSTICCERE*

Pierpaolo Scopas

BAR BIFE IN CATERING USLUGE

**Na uslugo, zmeraj ob tebi: pripravljamo zakuske za rojstne dneve,
za slovesnosti ob upokojitvah, diplomah, krstih, obhajilih, birmah,
porokah, pri katerih nudimo tudi natararje in glasbo**

**KOSILA IN VEČERJE PO DOGOVORU PRIPRAVIMO TUDI ZA DOMOV
VEGETARIJANSKI IN RIBJI MENIJI - PAELLA
RAZNE SLADKARIJE - TORTE
SLADICE MIGNON**

Od 6. do 13. ure (po dogovoru tudi izven urnika)

Dostave na dom (minimum 50 evrov stroška)

TRST - ul. Revoltella, 63 - Tel. št. **040.393931** - Mobitel **347.8044814**